رسملی کتاب

باب عالی - بی امان علولر ایچنده....

L'INCENDIE DE LA SUBLIME-PORTE

ویانه‌ده اعمال ایدیلمکده اولان فلیشه‌لرمزك دورت بش آیدن بری پك چوق تأخره اوغرامسی حسبیله مجموعه‌مزی بو مدت ظرفنده انجق اوتوز بش، قرق کونده بر نشر ایده‌بیلیوردق، بوندن طولایی بو نسخه‌مزی‌ده کانون ثانی و شباط نسخه‌سی اوله‌رق نشره مجبوریت حاصل اولمشدر. منع وقوعی یدمزده اولمایان بو تأخردن طولایی محترم قارء و قارئه‌لرمزه عرض اعتذار ایدرز.

بیکر تجارتخانه‌سی

٧٠ — بك اوغلی — ٧٠

عسکره مخصوص اشیا

قابل نقل عسکری قاریولالر ـ حربیه نظارتی طرفندن مظهر قبول اولمشکه تولر و چامورلقلر ـ حربیه نظارتی طرفندن قبول ایدیلن موده‌لده بارکیر لوازماتی ـ بوکیله‌بیلیر ماصه‌لر و صندالیه‌لر ـ هر نوع جیب لوازمی و ماطره‌لر ـ عسکری بله‌رینلر ـ صاوی اولدیغی صیجاق و یا صغوق مایعك صیجاقلق و یا صغوقلغنی ٤٨ ساعتدن زیاده مدت تبدلات هوائیه‌دن محافظه ایدن صوك سیستم (شه‌رموز) شیشه‌لری ـ هر قطعه‌ده متین والیزلر و یول چانطه‌لری ـ عسکری قاشلر ـ عسکری اونیفورمه‌لر اعمالنده حائز اختصاص بر نوزی جلب ایدلمشدر ـ بری و بحری ضابطان ایچون اك منتخب نوعندن جلب ایدلمش (روس Ross) دوربینلری ـ انکلیز بحریه‌سی طرفندن مظهر قبول اولان بحریه اونیفورمه‌لرینه مخصوص ماوی قاشدن کلی مقدارده ورود ایتمشدر.

حجرهٔ اشتغال اتخاذینه مخصوص اشیای منتخبه (آمریقه‌ن) یازی ماصه‌لری، یازیخانه قنابه‌لری (آمریقه‌ن) یازیخانه لامبه‌لری، اجناس مختلفه‌دن پرده‌لر، کچه‌لر، خالیلر و سائره بولنور.

Maison Baker

دويچه اوريانت بانقه

آلمان آنونيم شركتى

DEUTCHE-ORIENT BANK

مؤسسلرى :

درسدنەر بانق ، آ. شافهاوزن بانق فراين ، ناسيونال بانق نور دويچلاند .

درسعادتده مركز ادارەسى

غلطەده ويوووده جادەسنده اغوبيان خاننده‌در

استانبول شعبەسى : دلمززاده خاننده ، بك اوغلى شعبەسى طوغرى يولده نومرو : ٤٠٧
بانقەنك امتعۀ تجاريه مغازەلرى استانبولده كلبنكيان و آسايان خانلرنده‌در

شعبات سائرەسى

برلين ، هامبورغ ، بروسه ، مرسين ، آطنه ، دده آغاج ، ادرنه ، اسكندريه ،
قاهره ، منصوره ، مينيه ، طنطه ، بنى سويف ، طانجه ، قازابلانقا

بانقه تصرف صندوغى معاملاتنى كورير

دويچه اوريانت بانق تصرف صندوغى ايچون توديعات قبول و بيك ليرايه قدر كافۀ مبالغ ايچون مودعلره يوزده اوچ بچق فائض اعطا ايلر . بو مبالغدن بوقاريسى ايچون فائض مقدارى يوزده اوچدر .

دويچه اوريانت بانق هر درلو بانق معاملاتى اجرا ايتديكى كبى فوق العاده مساعد شرائطله كرك درسعادت وكرك ممالك اجنبيه ايچون بورسه امرلرينى قبول ايدر .

كندى واسطه‌سيله مبايعه ايديلان اسهام و سندات حفظى ايچون هيچ بر اجرت طلب ايتمز .

اوروزدی باق تجارتخانه‌سی

استانبولده باغچه قپوسنده عمر افندی خانی

درسعادتده امتعه‌سنك اهونيت و متانتيله اشتهار ايتمش الك جسيم تجارتخانه‌در

ETABLISSEMENTS OROSDI-BACK

مذكور تجارتخانه‌ده مواد آتيه‌دن حسن انتخابه لايق و پك مبذول چشيدلر بولنور .

قادين ، اركك و چوجق چورابلری
فانيله‌لر ، قاش قورسه‌لر
كوملكلر ، بلوزلر
اركك ، قادين و چوجق البسه‌لری
ژوپ ، ژوپون و پنيوارلر
هر نوع منديللر
الديونلر
شمسيه‌لر ، باستونلر
لوانطه‌لر ، قولونيالر

ماروكن هر نوع اشيای نفيسه
چاقی و بچاقلر
سياحت اشياسی
پاريسك الك ظريف و الك نفيس امتعه‌سی
اشيا و اوانیٔ بيتيه
موبيلالر
مشمعلر ، لينه‌ئوملر ، خاليلر
ساعتلر ، قرونومترولر
قيوجيلغه متعلق مواد ومزينات نفيسه

ديكيش و ال ايشلری لوازمی

ايپكليلر ، يوكليلر ، پاموقليلر ، بياض ماللر

بالخاصه قيشلق هر نوع امتعه و ملبوثات

اوروزدی باق تجارتخانه‌سی « يقاف » ديكيش ماكنه‌لريله « اومه‌غا » ساعتلرينك ده‌پوسيدر . بو ساعتلرك تأمين ايتديكی حسن نتيجه و موفقيتلر بو كونه قدر بشقه هيچ بر ساعتله استحصال ايديله‌مامشدر .

اخذ و اعطاده امنيت كامله‌يه مظهر اولمق ايسترسه‌كز دائما اوروزدی باق تجارتخانه‌سنه مراجعت ايتمليسكز

مسائل شرقیه جمعیتی

(تاریخ تاسیسی : ۱۸۷٦)

EASTERN QUESTION ASSOCIATION

رئیس : مستر فره‌دریق هاریسن

رئیس ثانیلر : داماد فرید پاشا حضرتلری، ئول اوف قارلیل، بیشوب اوف برمنغام، لورد هاوریشام، امیرال فره‌منتل، مستر جوانبی، لوین هیل، لولین داویس، حسن صبری بك افندی حضرتلری، سعید بك افندی حضرتلری، لورد آوبوری، سید امیر علی، پروفسور وامبری، سیر ادوین پیرس، پروفسور مارغولیوث، احمد مفید بك، پروفسور ادوارد براون.

انکلیزجه کاتب ومقیدی: آ. روبنسون 3, Plowden Buildings, LONDON, E. C.

ترکجه فخری کاتبی : طلعت بك ـ بحریه مکتبی، هکبه‌لی آطه ـ درسعادت

جمیتك مقاصدی

۱ — حکومتك امور داخلیه‌سنه مداخله ایتمکسزین عثمانلی مشروطیت طرفدارانك ازدیاد قوت و نفوذینه چالیشمق ۲ — سربستیٔ ادیان ایله قانون قارشوسنده انسانلر اراسنده وجودی مشروط اولان مساوات، بشریت مجتمعه‌نك اك مهم اساسلرینی تشکیل ایتدیکندن شهراه ترقیده عثمانلی ملتنه ظهیر اولملری ایچون بالجمله حریت‌پرور حکومتك صمیمیت، حسن نیت ومحادثنی جلب و تأمینه، ترکیه‌نك شرائط اجتماعیه‌سنی تعدیل و اصلاحه و ثروتنی تکثیره چالیشان افکار ترقی و تعالی‌یه معین اولمقدر.

اعضالق ایچون صورت مراجعت

افندم،

ترکیه‌ده‌کی مشروطیت‌پرورانك پك صادق بر محبی اولدیغمدن، هیچ بر کونا شرائط مالیه ایله مقید اولمامق و کاتب عمومی‌یه تحریراً مراجعتله هر زمان انفکاك ایده‌بیلمك حقنی محافظه ایتمك شرطیله مسائل شرقیه جمعیتنه اعضا اوله‌رق قیدیمی رجا ایدرم.

اسم ....

پوسته ادرەسی

هویت ....

تاریخ ....

محل مراجعت

Mr. EDWARD ATKIN,
3, Plowden Buildings
LONDON, E. C.

اخطار — جمعیته دخول ایچون نه اثنای دخولده ونه‌ده موقوتاً هیچ بر شی تادیه ایدلمیه‌جکدر. جمعیتك بالجمله مصارفی تبرعات ایله تسویه اولنور.

تركيه ملى بانقه‌سى

BANQUE NATIONALE DE TURQUIE

سرمايه‌سى **١,١٠٠,٠٠٠** ليراى عثمانى

٢٩ مارت ٣٢٥ و ١١ نيسان ١٩٠٩ تاريخلى

ارادهٔ سنيهٔ حضرت پادشاهى

موجبنجه تأسس ايتمش عثمانلى آنونيم شركتى

مركز اداره‌سى:

استانبولده يكى پوسته‌خانه قارشوسنده واقع قناجيان خاننده

لوندره شعبه‌سى :

لوندره‌ده قورنحيل سوقاغنده نومرو : ٥٠ Cornhill, E. C.

تركيه ملى بانقه‌سى

هر درلو بانقه معاملاتنى اكمل بر انتظام و سرعتله اجرا ايدر

خصوصيله : حساب جارى كشادى ، اسهام تحويلات اوزرينه اقراضات ، كرك درسعادت وكرك ممالك اجنبيه بورصه‌لرنده هر نوع اسهام و تحويلات بيع و فروختى ، اجنبى آقچه و قائمه‌لرينك مبايعه و فروختى ، كرك ممالك عثمانيه كرك ممالك اجنبيه اوزرينه اسقونطو و سندات بدلاتنك تحصيلى ، پوليچه كشيده‌سى ، چك و تلغرافله دنيانك باشليجه محللرينه تأديات ايفاسى ، بتون دنياده واجب التأديه سياحين ايچون عمومى قره‌دى مكتوبلرى اعطاسى ، اوراق اوزرينه قره‌دى كشادى ، كشيده‌لرده قرعه‌لرى اصابت ايدن قپون و تحويلاتك اسقونطوسيله بونلرك تحصيلى ، اسهام و تحويلات محافظه‌سى ، معين وعده‌لرله فائضلى ديپوزيتولر قبولى كبى معاملات ايچون — **تركيه ملى بانقه‌سنه** — مراجعت مقصدك مكملاً ايفاسنى تأمينه كفايت ايدر .

قاصه ساعتلرى

ايام عاديه‌ده آلافرانقه ساعت : — ٩ — ٤

جمعه كونلرى » » — ٩ — ١

رسملی کتاب

قوللکسیونلرینی ایدینمك ایستەین ذوات کرامە

تسهیلات فوق العادە

ایدە اون غروشە تقسیطلە فروخت ایدیلەجك اکرامیەلی ٥٠٠ قوللکسیون
ایچین نسخەلرمزلە شرائطی حقنـدە بعض معلومات وردیکمز قوللکسیون معامـلاتی محترم
قارئلرمزجە بیوك بر رغبتە مظهر اولمشدر یك جزئی بر مدت ظرفندە بو قوللکسیونلر کاملاً
الدن چیقاجغنـدن ارزو ایدنلر آدرسلرینی برر قارتلە اشعار ایدرلرسە شرائط ورقەسی درحال
کندیلرینە ارسال اولنەجقدر .

ولایاتدە بولنان طالبلر ٢٢ نومرولی نسخەمزدە مفصلاً اعلان قلندیغی وجهلە ٢٦ نومرولی
نسخەمزدن اعتباراً مجموعەمزك برسنەلکنە آبونە اولەجقلر و آبونە بدلی اولان ٥٤ غروشلە برابر
ایلك تقسیط اولەرق ١٠، پوستە اجرتی اولەرق ٦ غروش کە جمعاً ٧٠ غروش کوندردکلری تقدیردە
شرائط معلومە دائرەسندە رسملی کتابك اوچ جلدینی تدارك ایدەبیلەجکلردر . هر آی و یا ایکی،
اوچ آیدە بر جمعاً کوندریلەجك تقسیطلرك پوستە اجرتلری طالبلرە عائد اولەجقدر .

> ٢٤ نومرولی نسخەدن صکرە انتشار ایتمش و ایدەجك نسخەلر پراکندە اولەرق
> قوللکسیون معاملاتنە ادخال اولنمیەجقدر .

ممالك عثمانیەنك هر طرفی ایچون سنەلك آبونە بدلی ٥٤ غروشدر

ایلك نومرودن اعتباراً اوچ سنەلك آبونە بدلی پشیناً ویرلمك شرطیلە ١٥٠ غروشدر .
ممالك اجنبیە و کریددن ماعدا ایالات ممتازە ایچون ٤٠ فرانقدر .

اخطار — رسملی کتابك اوچ نومرولی نسخەسنی دیکر هرهانکی بر نومرو ایلە مبادلە ایتمك
ایستەینلرك لطفاً ادارەمزە مراجعت ایتملری متنادر .

«شرق» غزته‌سی

پوسته پولی، قارت پوستال و سائر هر نوع قوللكسيوندن باحث اولان بو رساله‌ٔ مصوره آيده بر دفعه فرانسزجه اوله‌رق طربزونده نشر اولنور. بر سنه‌لك آبونه‌سی پوسته‌اجرتيله برابر هر يرايچون اون‌بش غروش ياخود اوچ فرانقدر. آدرسنی بيلديرنلره بر نسخه نمونه اوله‌رق مجاناً تقديم اولنور.

آدره‌س : طربزونده اورته حصارده شرق غزته‌سی اداره‌خانه‌سی.

دوقتور بحری عصمت بك

كلفاه خسته‌خانه‌سی معلملرنده

قولاق، بوغازه، بورون، خسته‌لقلری متخصصی

بوردو سريريات اذنيه‌سندن ديپلومالی

آدره‌س :

باب عالی جاده‌سنده ابراهيم نظيف بك اجزاخانه‌سی فوقنده ايكنجی قاته‌كی معاينه‌خانه بازاردن ماعدا هر‌كون آلاتورقه ۷ دن ۱۱ ه قدر مراجعت ايدن خسته‌لری قبول ايدر.

[سيدنه‌ی نوويل و شركاسی] انكليز تجارتخانه‌سی

غلطه‌ده كفورق بك خاننده

مغازه‌لرنده خرسز و يانغينه مقاوم انكليز ميلنر قاصه‌لری رومنكتون و لسنتر يازی ماكنه‌لری تلفون و هر نوع الكتريق تجهيزاتی بانيو دوش قالوريفر وانتراسيت صوبالری چاق، مقراص، اوسترهٔ ظريف سيغاره طاقملری و برينغ فابريقه‌سنك حصاده، روستون پروقتور و شركاسنك مكمل‌خرمن بخار و غاز ماكنه‌لری حاصلی هر نوع آلات زراعيه و هر درلو انكليز معمولاتی بولنور.

معلم سليم سری بك

صحت بدنيه‌سنی محافظه و تقويه ايتمك ايسته‌ين ضعيفلره لازم و خسته‌لره و چوق احوالده الك أيی بر علاج اولان اسوه‌ج اصولی ژيمناستيك و ماساژ متخصصيدر.

استوقهولم تربيهٔ بدنيه دارالمعلمينده تحصيل ايتمشدر. چهارشنبه، جمعه و بازار كونلری اوكله‌دن اول بانقالق جاده‌سنده «۲۹۵» نومروده‌كی تداويخانه‌سنده قبول ايدر.

شرقك اڭ بيوك البسه مغازه‌سی

تيرينغ غلطه

غلطه‌ده تيرينغ مغازه‌سی غايت شيق و صوك مودا ملبوسات جلب ايتمش اولديغنی محترم مشتريلرينه عرض ايتمكله شرفياب اوليور. اشبو ملبوسات اوروپانك اڭ معتبر فابريقه‌لرينك اڭ صوك ابداعاتندن امين و موشكاف بر نظر انتخاب ايله سچيلوب آيرلمشدر .

مغازه‌يی بر كره زيارت ايده‌رك تشهير ايديلان امتعهٔ نفيسه‌يه بر دفعه‌جق عطف نظر و معاينه ايده‌جك مشترين كرامك تيرينغ تجارتخانه‌سنده مالك عين زمانده هم جنس هم ظرافت و عمده اهونيت كبی اوچ خاصهٔ مهمه‌يی جامع اولديغنی درحال تقدير بيوره‌جقلری شبهه‌سزدر .

جلد : ٥ — كانون ثانی وشباط ١٣٢٦ — نومرو : ٢٧

مؤسس و مدیری :
عبیدالله اسعد

ادارەخانەسی : باب عالی جادەسندە ٣١ نومرولی دائرۀ مخصوصەدر .

امور اداره ایچون مدیره
امور تحریریه ایچون سرمحرره
مراجعت اولنور .

درج ایدلمیان اوراق اعاده اولنماز

رسملی کتاب

Ressimli Kitab

سرمحرری :
م . رؤف

Directeur-Propriétaire
Ubeïdoullah Essad

Bureau : Rue de
la Sublime Porte №31
Constantinople

Prix: 5 Piastres

هر آی نشر اولنور ادبی ، سیاسی ، فنی ، فلسفی ، اجتماعی مجموعۀ مصورەدر

فوطوغراف : فیبوس.

بحریه ناظری محمود مختار بك افندی

S. E. Mahmoud Mouhtar Bey. Ministre de la marine.

[مطبعۀ خیریه] وشرکاسی

مصاحبهٔ ادبیه

آثاریله . تدریساتیله ، شبابه ایفا ایتدیکی گزیده خدماتیله تاریخ ادبیات عثمانیه‌ده‌کی موقعی جداً پك مهم اولان استاد محترمك «نژاد اکرم » عنوانلی اثرلری کچن آی کتبخانهٔ ادبیاتمزی تزیین ایتدی..

بویوك وابدی بر آلمه معکس اولان بو اثر نفیسی انسان اوقومقله یالکز حساس وشفیق بر قلبك ، تزیه ومستثنی بر پدر قلبنك ایجه فریادلرنی، درین اضطرابلرنی، صمیمی ایکله‌مه‌لرنی حس ایتمش وبو بویوك آلمه اشتراك ایله‌مش اولماز ؛ بلکه عین زمانده حساس وفیضکار بر ذکای توشکفته‌نك مناقب حیاتی ، صفحات روح وفکرنی تعقیب ایتدکه‌ده علوی ومهیج بر ذوق ، بر ذوق حرمت وحیرت، بر ذوق ملال واضطراب دویمش اولور ..

فی الحقیقه اثر اوقوندقجه نژادك ، نابهنکام أولومنه بر یأس خونین و آتشین ایله آجیامق غیرقابل. بویوکلك خلقتك هویت معنویه‌سنه، سرا ثر روح وفکرینه ایدیلن نفوذ کیتدکجه درینله‌شیور ؛ وبو نفوذ درینلشدکجه‌ده محترم زواللی پدرك بویوك آلمه قارشی حس ایدیلن حرمت ، بر معنای مهیب قدسیت آلیور..

مختلف تاریخلرده یازیلمش منثور ومنظوم شعرلردن تشکل ایدن بومصور اثرده صمیمیت، صمیمیت ملال هر دورلو قیوداته، قیودات تحریر وصنعته حکمران اولمشدر..استاد محترم آغلایان قلمنك بر اوجی صیزلایان قلبنه دایامش، اثرنی اویله یازمشدر:

« بر کوهٔ ماتمده سوس، نظام آرایانلر.. بر واویلای قلبیده ظرافت . صنعت کوزه‌تنلر بو اثری هیچ اوقوماملیدرلر.. بونده‌کی تحسسات وتفکرات روحدن ، دماغدن چیقدیغی کبی ، نالان وپریشان، بورایه انتقال ایتدی... »

اکر اکرم بك افندی بو اثری یازمقله نژادك فاجعهٔ افولنه قارشی قارئلرنی آغلاتمق ایسته‌مشلرسه امین اولسونلرکه بونده تماميله موفق اولمشلردر .. فی الحقیقه « نژاد اکرم » ی اوقویوبده بو کوچوك دهانك نابهنکام أولومنه بریأس خونین و آتشین ایله آجیامق، آغلامامق غیرقابل ! ..

تاریخ ادبیات عثمانیه‌ده « اکرم » نامی قدر « نژاد » اسمی ده پایدار اولاجقدر .. چونکه مؤثرك قلمی، قلبی قدر «نژاد اکرم» ك قهرمانی ده بویوکلك ونجیب ... أوت نژاد ، محنهٔ حیاتده‌کی آز عمرینه مقابل صفحهٔ ادبیاتده چوق

یاشایه‌جقدر .. محترم شاعرك شدید شفقت وابتلاسی ، اولادینی گنج یاشنده مزاره گیتمکدن منع ایده‌مه‌دی ؛ فقط نشرایتدیکی شوصوڭ اثر اونی فانی اولمقدن قورتاردی .

کتابده بك اسکی طرز و شکلده یازیلمش پارچه‌لر موجود .. فقط بونلرده‌ده صمیمیت ، سهو علیلك ، اینجه‌لك وار .. شکلاً ده گوزل شعرلر ایسه بوس بوتون استادانه .. هله «بر قوش» ، «شئون عالمه قارشی» اسمنده‌کی شعرلرله «ایستیه» عنوانلی حکایهٔ حقیقهٔ بر ر بدیعهٔ ادبیه‌در ..

«بر قوش» شعر رقیق و نفیسی ایله ایسته‌دم که شو صحیفه‌لرده تزیین ایتسین :

بر قوش !

نره‌دن اوچمش ، زواللیجق ... بر قوش !..
او گدرناك ، ساکتانه طوردوش..
نکا باق ، هیش ! صاقین قاچوب گیتمه .
- بویله‌یم بن - طوقوندی رقتمه ..
منکسرسه‌ك ، بنده وار المم..
گل ، یقین گل ! سنکله دردلشه‌لم...

تماچوتدر کوکلجکك مکسور ،
متحسر ، بنم کبی مفتور
بونی بن ایتمك ایسته‌رم تخمین:
بویرك سن‌ده بر غریبیمسین ؟ .
دردلی‌یم ، اووخ ! باقه گولدیکمه..
بوقی دوحکده بر حزین نغمه؟..

سویله ، بن آکلارم لسانکدن..
نه‌زمان دوشدك آسمانکدن؟.
بوسکونك یاقیشمیور ، سویله ؛
یاشامق یکمی کوچ تحسرله ؟..
سکا ، لکن ، بوتون افقلر آچیق..
بك صیقلدکسه آسمانکه چیق ..

طوره‌جقسین ، سببته ، وجیده ؛
هیچ قالیرمیدك خاك سفلیده ...
اوچ بو بر زخدن ، اویناسون قنادك ،
آه ، اولایدی قنادلری نژادك !..
اوربیور ایشته قلب محرومم..
ایشیت . ای قوش ! نه سویلیور روحم :

«علوی سما بو یرلرده ،
ننه‌مز اکثری سحرلرده..
..نهی دائما خزانه بهار..
صولیور هپ آچیلمه‌دن ازهار
متحول وبی بقا هرشی
روحه واجع گدوسه پیدرپی

«بزه سیر ایتمه‌ین بو کلشندن
گزمه کهکشانی ، خوش مأمن
قاچه‌لم : سن‌ده ، بن‌ده قورتوله‌لم .
ذوق رؤیای سرمدی بولالم ..
اولالم هربلیه‌دن سالم ،
اوچالم آسمانه ، دونمیه‌لم !..»

شعرمزده ، نثرمزده شایان دقت بر تجدد گوسته‌رن ، ایلك دفعه اولارق تورکلره ادبیاتك معنای حقیقیسنی بیلدیرن استاد محترمه شعر ایتدکلری بو اثر وسیله‌سیله‌ده احتراماتمی عرض ایله‌دم .. آثارندن جداً مستفید اولدیغی استادلره حرمت ایتمك حقیق وجدی گنجلکك مهم وظیفه‌لرندن بری اولسه گرك ...

∴

بو آی ده «سیاه» عنوانلی و فقط قیرمیزی قابلی بر مجموعهٔ اشعار انتشار ایتدی .. جلال ساهر بکك بو اثرندن اوزون اوزدای به بحثه ، ظن ایده‌رم ، هیچ احتیاج یوق .. چونکه یکی انتشار ایتدیکی

وقت «بیاض کولکلر» دن بحث ایتمشدم ..

جلال ساهربك اوشاعرلردندرکه بر مجموعهٔ اشعارینی ، حتی ــ احتمال بر آز مبالغه ــ بر شعرینی اوقومق ، دیکر شعرلری حقنده حکم ویرمك و بر فکر مخصوص ایدینمك ایچین کفایت ایدر .. او حالده بیاض کولکه‌لردن بحث ایتمك ، عین زمانده بحراندن ، سیاهدن بحث ایتمك دیمکدر .. بوتون بوشعرلر او قدر بربرینه بکزر ، اوقدر بربرینك همشیره‌سیدر ...

واسع وبی پایان سمای شعر وصنعتك محدود بر کوشه‌سنده پروازایدن وقانادلری ، اولدیغندن فضه‌به‌دیبن کوروئمك احتیاجیله تیترەین بوحساس ومریض شاعرك کوزل ، صنعتکارانه نازنیش شعرلری یك محدود اولمامقله برابر .. مزعج ومفرط بریکنسقیٔ پرواز بوتون بوکوزللکلره بولوطلی برهوای ضعف وتشوش سرپیور ..

«بر مجهوله‌یه خطاب» عنوانلی شعر ، «سیاه» ده اڭ کوزل و نفیس برپارچه‌در .. بوشعری اوقویوب بیتردکدن صوکره ساهربکی تبریك ایتمك ، ساهر بکی آلقیشلامق ایچین قلبده همان صمیمی بر هیجان تهالك حاصل اولیور .. فقط نه‌قدر یازیق ، نه‌قدر الیم که قلبده چرپینان بوهیجانی ، شدید برعکس العمل تحسس وتفکرله ناکهان دماغده جانلانان عمیق براحتیاج تنقید و عصیان درحال أولدیریور : لکن بو کوزل شعره لزومندن فضله بکزەین ، لزومندن فضله بو کوزل شعرك مالك اولدیغی عناصر حسیات و کلمات ایله سوسلنن باشقه شعرلرده اوقودم که آلتنده جلال ساهر امضاسی واردی ....

هیچ شبهه‌یوق ، ملتلرك ایچنده بولندقلری ادوار سیاسیه واجتماعیه ایله آثار ادبیه‌لری بیننده طبیعی وضروری بر آهنك روابط ومناسبت واردر .. ایشته بونك ایچندرکه هرملتك ادبیاتی ، اوملتك حیات اجتماعیه واخلاقیه‌سنك جاذب و قیمتدار بر وثیقهٔ تاریخیه‌سیدر .. ادبیاتلرله ملتلرك احوال اجتماعیه وسیاسیه‌لری بیننده موجود بو آهنك طبیعی وضروری‌یی دوشونمك ، جلال ساهربکك حتی کوزل شعرلرینه قارشی بیله دماغده براحتیاج عصیان وتنقید حس ایتمك ایچین احتمال آیروجه بر سبب مهم تشکیل ایدییور ..

مع‌مافیه موضوعلرینك بومزعج ومفرط یکنسقلکی ایله برابر ، بی‌طرف برحس صمیمی ایله اعتراف ایدرم که جلال ساهر بك کنج شاعرلرمزك اڭ حساس ومقتدری ، یازیلرنده بالنسبه اڭ زیاده موفق اولانیدر ...

١٦ شباط ، ١٣٢٦

رائف نجدت

محصول مطالعه وتتبع

تیاترولر و تیاترولرمز

بزده‌کی صالاشلردن ـ گچن نسخه‌ده ـ بحث ایتدیکم زمان اوروپاده‌کی تیاترو بنالریله بر مقایسه یوروتمکی اصلا خاطره کتیرمامشیدم. اوروپا پایتختلرنده‌کی بویوك تیاترو بنالرینی حکومت و بلدیه مبانیٔ عالیهٔ رسمیه‌دن معدود اولمق اوزره انشا ایتدیرمش اولدیغندن مصارف کلیه و مهمه اختیار ایدلمشدر. بزه هنوز ترقیات فکریه نقطهٔ نظرندن ـ اکثریت اعتباریله ـ مع التأسف اونلر درجه‌سنه گلمامش اولدیغمزدن بوراده ذوق دماغی وحسی‌یه عائد مؤسسات و مبانیده‌ده اوقدر مکملیت آرامق ونقطهٔ تکامله طوغری ایصال امل ایتمك بی سود ومشکل‌پسندلك اولور.

مثال اوله‌رق پاریسده‌کی (بویوك اوپرا) بناسندن، بو مؤسسهٔ عالیهٔ موسیقیه‌دن بحث ایده‌یم.

همان یاریم عصر اول فرانسه‌ده اوچنجی ایمپراطورلق حکومتی شان دولتله متناسب بر اوپرا بناسی انشا ایتدیرمك عزمنه دوشدیکی زمان بو مهم ایش اوزمانك اك معروف معمار ومهندسلرندن بولنان (شارل غارنیه) یه حواله ایدلمشیدی. بوندن اول موجود اولان اوپرا بناسی یانمش اولدیغندن بو سیله برابر موقعنی‌ده دگیشدیردیلر. شیمدی اوپرا میدانی نامنی آلان و پاریسك مرکزی واك مطنطن بنالرك مشهوری اولان موقعده استملاك ایدیلن اراضی اوزرینه بو بنای مکلف سکز سنه‌ده یاپلدی. مصارف انشائیه ایکی بچق میلیون فرانق تخمین ایدلمشیدی. درت بچق ملیون فرانقدن فضله صرف ایدلدی. ایکی یوز بیك لیرادن زیاده یالکز انشاآته حصر ایدلمشیدی. تزیینات وسائره‌سی ایچون صرف ایدیلن مبالغ مهمه بویکوندن خارجدر. اوپرا بناسنك مطنطن ومزین جبهه‌سی عادتا بر انموذج صنعتدر. داخلنك زینت واحتشامی ایسه گوز قماشدیرەجق بر درجه‌ده مدبدبدر. یالکز بر ملیون فرانقدن زیاده‌یه مال اولان وهمان دنیاده موجود مردیوەنلرك اك محتشم ومدبدبی بولنان اوپرانك داخلی مردیوەنی بی نظیر بر نمونهٔ احتشام صنعتدر. دیدم‌یا، بو بنا بر مؤسسهٔ عالیهٔ ملیه اولمق اوزره یاپلمش اولدیغی جهتله هیچ بر فداکارلقدن چکینلمامشدر. تیاترونك ایچنده موزه‌دائره‌سی وار، متعدد (فوایه) لر موجود. درت قات

توجه‌لریله زمین قسمی قولتوقلری بیك ایکی یوز کشی استیعاب ایدر . بو ، تماشاگرانه عائد اولان جزئیدر . برده صحنه قسمی موجودکه آیری آیری برقاچ دائره‌یه منقسم : اوپرانك هیئت اداره دوائری ، تغنی ، رقص دائره‌لری ، صحنه ، قوایسلر .... زمین قاتنده (غاردروب) دینیلن والبسه ولوازمات سائره‌یی محتوی بولنان

بویوك صنعتکارلرینك ترنمده الك زیاده موفق اولدقلری پارچه‌لر پلاقلرده ضبط ایدلمش ویادکار صنعت اولمق اوزره منتظم طولابلرداخلنده وقاتالوغلر ترتیبیله حفظ اولنمقده‌در . بوندن بر عصر صوکره بومعروف صنعتکارلرك صدالری غائب اولمیه‌جق ، طرز ترنملری محافظه ایدلمش وله‌جقدر .

محرق شورای دولت . ائرمسیله حریقدن مصون قالان خارجیه دائره‌سی

فوطو : سباح

Incendie de la Sublime Porte. Le Conseil d'Etat et le ministère des affaires étrangers.

دائره‌لر ؛ تحت الزمین ماکنه قسمی . بو ، بربنا دکل قوسه‌بر محله‌نك کتله مجموعه‌سیدر . اویوه‌یره ، صنعتکارلره عائد یادکارلر ، خاطره‌لر موزه‌سنده محافظه ایدیلیور . حتی فنوغرافك صوك سنه‌لرده احرازایتدیکی مکملیتدن استفاده جهتیله اونودلمامشدر . اوپرانك قادین وارکك

(اورکسترا) سی ایکی یوز موزیقه‌جیدن آشاغی اولماز . قوریست دنیلن مغنی ومغنیه‌لرله رقاص ورقاصه‌لرك مجموعی ایکی یوز اللی‌یی هرحالده کچر . ماکینیستلرله ، مستخدمین سائره‌نك مقداری‌ده همان بر اوقدرتی بولور . بویوك مغنی ومغنیه‌لرك مقداری دیکرلرینه

نسبتله پك آز ايسه‌ده آلدقلری اجرت تصورك فوقنده‌در. (نه‌تووال) دنيلن برنجی صنف رقاصه‌لر هر حالده سنوی قرق بيك فرانقدن زياده قزانيرلر. سنه‌ده يتمش سكسان بيك فرانق اجرت نقد آلان صنعتكارلرده نادر دكلدر. اوحالده بو قدر مهم مصرفی نه تأمين ايديور؟ ديه بر سؤال وارد خاطر اولور. اوت، عادتا كوچوك بر نظارت بودجه‌سی ديمك اولان اونلرك مهم مصارفی نه ايله قپاديليور. اولا واردات دائمه ايله. ثانياً حكومتك تخصيصات سنويه‌سيله.

شونی سويله‌يم كه كچن (١٩١٠) سنه‌سی افرنجيه‌سی ظرفنده پارسده موجود تياترولرك حاصلات يكونی اوتوز مليون فرانغه بالغ اولمشدر. بونك ايكی مليون فرانسی اوپرا كيشه‌لری اخذ وقبض ايتمشدر. فقط بو ايكی مليون فرانقلق حاصلاتده مصارف دائمه‌يی قپاداماييور. فرانسه حكومت جمهوريه‌سی سنه‌ده اوپرايه بشيوز بيك فرانق تخصيصات ويرييور. [*]

بو ايضاحاته واقف اولدقدن صوكره بزم‌ده بويله بر تياترو بناسی تمنيسنده بولنمقلغمزك محال وعادتا خيال اولديغنه حكم ايتمك پك طبيعيدر.

[*] حكومتك پارسده رسمی اعانه‌سی طابنده بر درت تياترو واردركه معارف نظارتی بودجه‌سنده بونلره بر مليون فرانقلق تخصيصات دائمه ويرلمشدر. بونلر اوپرا، اوپرا قوميك، تهآتر فرانسه واوده‌ئوندر. اوپرانك اداره‌سنی تأمين ايده‌جك بر سرمايه تشكيلی ايچون قوللكتيف بر شركت وجوده كتيرلمشدر. بو اسهامك حامللری اوپرانك حكومت مراقبه‌سی آلتنده ومعاونت مخصوصه‌سيله ايشلين بر تجارتخانه حكمنده تلقی ايدرلر. اسهام مذكوره حامللری يوزده درت، درت بچوق فائض تأمين ايدرلرسه بونی بويوك بر موفقيت عد ايدرلر.

پارسده كورديكم كوچوك تياترولر ايچنده پك كوزللری، دلنشينلری واركه طرز انشا وصورت ترتيبی بوسبتون بشقه. مثلا لوجه‌لر پك زياده تقصير ايديله‌رك بوكا مقابل واسع وپك چوق سيرجی استيعاب ايده‌جك بالقونلر ياپلمش. آز يره چوق انسان صيغيشديرمق وكيمسه‌يی هر طرفدن لايقيله كوروب، صدالری ايشيتديرمك تياترو بنالرينه عائد معمارلغك صوك اصول مقبوله‌سندندر. سيرجيلرك پرده آرالرنده تأمين استراحتی ايچون [illegible]يش فوايه‌لر، بوفه‌لر، پروموناورلر ترتيب وانشاسی تياترويه خلقك ميل وهوسنی آرتديرييور. سنه‌ده اون بر مليون فرانق واردات تأمين ايدن پارس تياترولری خلقك جلب حسن [illegible] ايچونده مهم كلفت ومصرف احتيار ايدييورلر. [*]

[*] كچن نسخه‌ده‌كی مقاله‌يی يازدقدن صوكره غزته‌لرده تياترولره دائر مهم بعض حوادث كوردم. شهرامانتك رخوت [illegible] رغماً آلتنجی دائره بلديه مضمقررات اتخاذ ايتمش. [illegible] بر طاقم پروژه‌لر ترتيب ايلمش. [illegible] باغچه‌سی توسيع وتنظيم ايديله‌جكمش. شيمديكی موجود [illegible] عدم ايديله‌رك [illegible] بر بازاق ور [illegible] تياترو انشا قلنه‌جقمش. [illegible] نه اوله‌جقمش.... مش، مش، بزامثالی (مش) لری ايی زماندنبری ديكلمكده پك مألوف اولديغمزدن (انشاالله) ديه‌رك قوه‌دن فعله چيقمسنی تمنی ايتمك. اولمز بر شی دكل آ! علی الخصوص سنه‌ده بش بيك ليرالق واردات تأمين ايدن بر مؤسسه الده بولندقدن صكره. اونی هيچدن وجوده كتيرن متوفی بلاق بكك همت و غيرتی بوراده ياد و معرض شكرانده تذكار ايتمامك قابل دكلدر. او، نصل صاحب غيرت و حميت بر ذات ايمش كه شهرامانتك، حكومت مستبده‌نك، اهالی جاهله‌نك

تپه باشی باغچه‌سنده یکیدن انشا ایدیله‌جك
قیشلق و یازلق تیاترولرك پلاننی کوردم که
نه یولده یاپیله‌جغی حقنده بر فکر ایدیندم.
اویله ظن ایدرم، بو دفعه پلانلر ارباب اختصاصه

یاپدیرلمشدر. تیاترو بنالرینك صوك زمانلرده
کسب ایتدیکی شکل ظریف و حال مکملیتی
کورمش، تتبع ایتمش بر معمارك هیچ اولمازسه
فکر و مطالعه‌سی صورلمشدر. هیچ برشیده

حریقدن صکره شورای دولت اقسامندن بر منظره

فوطو : ساح

Une partie du Conseil d'Etat, après l'incendie

ممانعته و ایجاد اولنان مشکلاته مقاومت ایدرك و (بورو
قراسی) دنیلن کاغد دولابلرندن تغیریه نفس ایده‌رك
بیوك بر جرأت و فعالیتله ایشه کیریشمش، آلتنجی
دائرۂ بلدیه یاپدیرمش. غلطه‌یه اینن یولی آچدیرمش
تپه باشی بلدیه باغچه‌سنی تأسیس و تنظیم ایتدیرمش.
بو قدر غیرت و رویته رغماً اوزمانك حکومتی بو عالی
همت ذاتی شایستۀ توبیخ عد ایتمش. شورای دولت
ایکی معاشنك جزاءً قطعنه قرار ویرمشدر. سبب؟
چونکه (بوروقراسی) قواعدینه توفیق حرکت
ایتمامش، کشف ثانیلر یاپدیرمامش.

بیك درلو قومیسیونلردن، مجلسلردن ایش کچیرلامش،
صحیفه صحیفه ربط ایدیلن کاغدلر بیك درلو معامله‌لر،
حواله‌لره طولدیرلامش. احتمالاً اصول رسمیه‌یه
تبعیت ایدلمامش..... وطنك اك عالی اولادندن
بری اولان مدحت پاشا مرحومده طونه ولایتنده،
بغدادده وجوده کتیردیکی آثار عمرانی بو صورتله
وجوده کتیرمامشمیدی؟ آنك ایچون بدبین اولمایه‌لم.
دیبورز، بوکا چالیشیورز. فقط حالا (بوروقراسی)یه
درت الایله صاریله‌رق بیوك (پروژه‌لر) آرقه‌سنده
قوشیورز.

بکزه‌میان ، یاخود اوسته‌ده یاخود قویمق صورتیله آلتنجی دائرهٔ بلدیه‌یه دنش بیك لیرایه مال اولان تپه باشنك یازلق تیاتروسی شهر امین اسبق رضوان پاشانك بك اوغلنه یادکاریدر . درت دیوار ایله بر تنته‌دن عبارت اولان بو (آنفی ته آتر) زمان انشاسنده آلتنجی دائرهٔ

تبلیغلرینه رغماً او صالاشلر حالا موجود . حیف وبا ! بعضاً کندی کندیمه تصور ایتدیم . دوشونیرم که بایزید میدانیده موجود کاغدجیلرله او کهنه محله‌یی محتوی آطه کاملاً استملاك ایدیله‌رك اورایی تماماً میدانه قلب ایدلسه واوواسع عرصه اوزرینه محتشم ، مزین

باب عالی حریقندن قورتریلان اوراق ، دفاتر و سائره‌نك اراده‌زله نقلی

فوطو : سامح

Le transport des archives échappées à l'incendie.

بلدیه‌یه درت بیك لیرا مصرف اختیار ایتدیرمش ، دها طوغریسی بو پاره‌لرك قصه‌دن جیقمه‌سنه وسیله تشکیل ایتمشدر .

نه ایسه . بك اوغلنده چوروك چاریق برقاچ تیاترو بناسی‌وار . یا ، استانبول جهتی!.. شهر امانتنك سنه‌لردنبری دوام ایدن قرارلرینه ،

جبهه‌لی برعثمانلی تیاتروسی بنا ایدلمش اولسه... بر از ایلروسنه خطابت ، موسیقی ، نفی صنایع نفیسه‌سنه عائد بر (قونسرواتووار) یاپیلسه ... نه کوزل اولوردی ، دکلمی ؟

اوت ، حتی تخیلی بیله کوزل ! ! ترقیات اخیرهٔ مدنیه نمونه‌لری بزده‌ده بو صورتله تأسس

شورای دولت و داخلیه دائره‌لرینك اوکنده بر اطفائیه بلوکی
Les Sapeurs devant la Sublime Porte après l'incendie

وتجلی ایتمش اولوردی . انجق بوکبی مؤسسات ملیه ومدنیه‌نك وجوده کتیریله‌بیلمه‌سی ایچون مهم فداکارلق اختیاری ضروریدر . حکومت، شهر اماتی اونی کوزه آلمالی، مصارفاتنه تقابل ایده‌جك پاره‌نك استحصالی اسبابنه توسل ایتملیدر ... یوقسه هپ بونلر خیال اولوب قالیر .

⁂

تیاترو بنالرندن صوکره بو صنعته دائر ذکر وتفصیل ایدیله‌جك شیلر بالطبع صنعتکارلردر .

بزده هنوز تیاتروجیلق صنعتك لایقیله تأسس ایتمامش اولدیغنه قائلم . بوندن طولایی اوتوز بش سنه‌دنبرو صحنهٔ تماشالرده اظهار ایدیلان صنعتلر هپ (بولوف [*]) دن عبارت قالمشدر .

[*] (بولوف) معروف (پوکر) اویوندن اخذ واقتباس ایدلمش بر تعبیردرکه الده هیچ برشی اولمدیغی حالده وار ایمش کبی کوسترمرك دیکرلرینی هیچ‌دن اغفال ایتمك و مواددن قزانمه موفق اولمق دیمکدر .

بزده‌کی صنعتکارلر شیمدی‌یه قدر سدنله‌بیلورکه ـ حدائی ثابت اوله‌رق یتشمشدر . صنعته میل ومسحوریت آنجق اذصوك زمانلرده آثاری کورلمکده بولنمش اولان تجلیات نادره‌دن معدوددر . بوجهتله بزم صنعتکارلرك اکثریسی بوغازی طوقلغنه چالشمغه رضا داده اولان بدبختلردندر .

کلی آغوب افندی قرق سنه اول (بالامتیاز مخصوص !) [«او زمانك تعبیرلرندن و تیاتروجیلق (ره‌قلاملر) ندن معدود ایدی »] بر صحنهٔ تماشا تشکیل ایلدیکی زمان علی الا کثر ایشلرنده ، صنعتلرنده موفق اوله‌میه‌رق حیاتده‌یکی بر کریزکاه معیشت آرایان کندی ملتداشلرندن اولدقجه وقوبوب یازمش بعض هوسکارلری باشنه طوپلامش واو زمانك موداسی اولان درام وملودرام پیه‌سلرینی موقع تماشایه قویمغه

باشلامشدر . کللی آغوب افندینك تأسیس ایلدیکی قومپانیه‌یه مناق افندی ، متوفی سفریان افندی کبی اصحاب ذکاده الحاق ایتمش . فقط جمله‌سی (مه‌لودرام) طرزینه آلشمش اولدیغندن صنعت حقیقیه‌یه یناشمقدن اوزاق قالمشلردر . تلفظ مسئله‌سنده‌کی مشکلاتك‌ده بو جهته پك زیاده دخلی اولدیغنی انکار ایتمملیدر . ترکجه‌نك لایقیله تلفظی ارمنی و روم وطنداشلرمز ایچون پك مشکلدر . علی‌الخصوص مناقیان افندینك — هیچ بر صورتله قابل عفو اولمایان — سیئات قلمیه‌سندن اولمق اوزره بر صحنه لسانی ایجادینه قالقشمسی و لسان عذب الیانمزك جریان تکلمنه اصلا مشابه اولمایان مغلق ، دوشوك جمله‌لری اومیانه ادخال ایتمسی یوزندن حصوله کلن مشکلات طرز تلفظده‌کی دلخراش چیرکینلکی آرتدیرمشدر .

کللی آغوب قومپانیه‌سی تأسس ایدوبده (مه‌لودرام) طرزی موقع تطبیقه قونولدقدن صوکره صحنهٔ تماشاده طبیعته ، حقیقت صنعته یاقلاشه‌بیلمك قابل اوله‌مادی . قرق سنه‌در اوسینهٔ اجتهادك دردینی چکیورز .

یکی یتیشن کنج هوسکاران صنعتمزده مناقیان افندینك مکتب سفیمندن آلدقلری درسلری اصیقه ، آنجق دورکون بر تلفظله صحنهٔ تماشایه قویمغه چالیشیورلر . بو ، چیقماز بر یولدر . صنعت تماشانك حال حاضرده کسب ایتدیکی انجه‌لکی ، ظرافتی ، طبیعیلکی تعلم ایتمه‌کدن . تدقیق ایتدکدن صوکره صنعتکار اوله‌بیلمك قابل دکلدر . بونك خارجنده یاپیلان دوقلاملر . غریبه‌لر هپ (بولوف) دن عبارت قالیر .

* * *

حریقدن صکره ..
Après l'incendie

محترق شورای دولت محاکم قسمندن بر منظره
Une de la section des tribunaux du Conseil d'Etat apres l'incendie.

ارمنی وطنداشلرمزدن ترکب ایدن بو قومپانیه‌یه ـ او زمان تیاتروجیلق حقنده‌کی افکار عمومیه‌نك تقبیحاتنی هیچه آله‌رق ـ نصلسه قازیشمش، ایکی اسلامده واردر : بونلر فهیم ونجیب افندیلردر . فهیم افندیده فطرة بر استعداد مخصوصه مالکدر. تحصیلك درجه‌سی ـ او زمانك محیطنه کوره ـ یوکسك اولمامقله برابر صنعته مفتونیتی طولاییسیله تیاتروجیلقده چوق چالشمق ،فکرینی پك یورمشدر . اطوار مضحکه‌بازیده امثالسزدر، دنیله‌بیلور . طبیعتکه پك یاقلاشیر. فقط تیاتروجیلق کبی بو بدبخت خادم صنعت حیاتده تحملفرسا فلاکتلره معروض قالدیغندن لایقیله چالشمغه نه فرصت، نه‌ده میدان بوله بیلمشدر . اکر محیط ، زمان مساعد اولمش اولسه ایدی فهیم افندی مکمل بر صنعتکار اولوردی .

فهیم افندی حقیقت صنعتی ـ مناق افندی مکتب ادبنده‌دکل ـ احمد وفیق پاشا مرحومك رحله‌ٔ تدریسنده اکلامشدر .

نادر بر دهای صنعتله یارادلمش اولان احمد وفیق پاشا مرحوم خداوندکار والیلکنده بولندیغی اثناده امور رسمیه‌دن آزاده قالان وقتلرینی (مولیه‌ر)ك کلیات آثارینی ترجمه‌یه[*] حصر ایتدیکی کبی اونلری اوینا‌تمق هوسنده مغلوب اولمش. بلدیه‌یه اولدقجه کوزل بر تیاترو یاپدیرمش. کللی آغوب قومپانیه‌سنك عبدالحمیدك ایلك سنه‌ٔ استبدادینه اوغرایه‌رق تارمار

[*] اقتباس صورتیله مرحومك یاپدیغی بو ترجمه‌لر نمونهٔ بدایع اوله‌جق درجه‌ده مکمل وکوزلدر. لسانمزك شیمدی اخذ ایلدیکی انجملکدن قطع نظر ایدیلورسه (مولیه‌ر) ك آثاری بوندن دها لطیف واکمل صورتده ترجمه ایدیله‌من ادعاسی درمیان اوله بیلور .

اولمش بولنمسندن استفاده ایله متشبق
خولاص وسعریان وجاراسد وفصولیه جن
افندیلرله شیمدی صاغ قالان فهیم افندی‌یی
و صنعتده او درجه‌لرده کدیکی کوسترمه‌مش
برقاچ ذاتی بروسه‌یه جلب ایدر. بو سه کدیکی
کیسه‌سندن، بلدیه‌دن تخصیصات باعلیه‌رق استفا
شلرینی تأمین ایلر.
سزه غریب کلسون،
ایلك ایشی بونلری
اوقوتمق اولور!
اوت، اوت اوقوتمق.
شیمدی اسمنی تخطار
ایده‌مدیکم برخواجه
افندی بونلره طرز
تکلمی [*]. ترکجه‌نك
صورت تلفظنی تعلیم
ایدر. ترکجه‌ده مستعمل
الفاظ عربیه و فارسیه
نك صحیح تلفظ
ایدلمسی لازم کله‌جکی
اوکره دیر. حتی
اوفاق مقیاسده بر
قونسرواتووار خدمتنی
کورر.
آقتورلر آثار ترقی کوستردکدن صوکره

پاشا مرحومك آثار مترجمهٔ بدیعه‌سی اولان
پیه‌سلرده یاواش یاواش صحنهٔ تماشایه قونیلور.
زورا کی طبیب، زورنکاح، مارقوف وساره
اوینیر. مدحت احمد وفیق پاشا مرحومك سویه
فکریه‌سینه اکثریت حاقلك درجهٔ ادراك وذوق
سلیمی یکدیکرینه پك بعید اولدیغی جهتله
بروسه اهالیسی بو
کورل اثرلردن همان
هیچ برشی آکلایه‌
مازلر، ذوقیاب
اوله‌مازلر. بوجهتله
اشراف ایله مأمورین
حکومت والی پاشایه
خوش کورونمك
قیدیله‌مولیه‌رك آثاری
اوینادیغی کیجه کرهاً
تیاترویه کیدرلرمش.
پاشا مرحوم تیاترو
صالاتی بوکسلتمك
مجبوریتیله بعضاً ذوق
سلیم کبارانه‌سی فدا
یله باعوجی، ایکی
اوکسوزلر کبی معلو
درامه‌لك اوینانمه‌سنه

عزق شورای دولت محاکم قسمی مدخلنده اطفائیه
Les pompiers réguliers devant les tribunaux
du Conseil d'Etat Après l'incendie

کمال نفرتله مساعده ایدرمش. او کیجه‌لر ایسه تیاترو
بالطبع طولارمش. یالکز مرحوم سامعه‌سنی
رنجیده ایتمامك، ذوق سلیمی جریحه‌دار ایتمامك
ایچون اویله کیجه‌لر تیاترویه اوغرامازمش.
استبداد قباحتی اوله‌رق شونی‌ده عرض

[*] مقیاس افندی ایله رفقاسندن بر خیلیسی
حالا بودرسه محتاجدرلر. بودرجه سینیرلره طوقونان
برطرز تلفظله تأثیرات روحیه اویاندیره‌بیلمك قابل
دکلدر.

باب عالی حریقندن صکره داخلیه نظارت اوطه‌سنك منظره‌سی
Une pièce au Ministère de l'Intérieur, après l'incendie

ایده‌یم که ربع عصر اولکی حالت روحیه‌من مع‌التأسف حالا دکیشمامشدر.]

ایشته اك مقتدر آقتورلرمز او مکتب صنعتدن یتشمش اولانلردر. ناقطده ملتدا. شلرینك اك یوکسك سویه‌سنه چیقان متوفی خولاص افندی، فرانسزلرك (pince sous rire) دیدکلری وقومه‌دی صنعتده پك مقبول ومعتبر کوردکلری طور مضحکده موفقیتلر کوسترن فهیم افندی صحنهٔ تماشایه مرحوم مشارالیهك یادکار براقدیغی صنعتکارلردن ایدی.

تیاترو صحنه‌لرنده آز چوق مهارت ابراز ایتمش اولان آقتورلرمزدن بحث ایتمك صره‌سی کلشیکن مناقیان افندی ایله اونك سالك مسلکی اولانلردن ده بر آز بحث ایده‌یم: مناق افندی ترجمه‌لریله لسانمزی ـ صحنه دیلنه تطبیق امثله ـ برباد ایتمکه جرأتیاب اولمش بر خیال پرستدر. اوتوز سنه‌دنبری اسیری اولدیغی بر اجتهاده عمرینی، امالنی، افکارینی وقف ایتمش واطرافنده بولنان برطاقم بدبخت بیچارکانی‌ده اویوله سوروکله‌مشدر.

فطرةً صنعتدن نصیبه‌دار دکلدر، تفریط وافراطدن قورتیله‌مامش. حقیقت صنعتی اصلا آکلایه‌مامشدر.

تیاترو جیاق عالمنه‌دا تماسیثات فکریه واجتهادیه‌سی دوقونمشدر. ترجمه‌لری غایت بربادر. بوقاریده ذکری کچن و صنعت تماشاده اثر استعداد وترقی کوستره‌مین نجیب افندینك قلم تصحیحندن بونلر بر درجه‌یه قدر کچمش ایسه‌ده ینه خبایده اداقدن، قلی خراشیده ایدن فنا بر اسلوب تأثیرندن قورتیله‌مامشدر.

مناقیان افندینك یتشدیردیکی آقتورلر آراسنده متوفی ینه‌جیان افندی یاد وتذکار

ایدلمکه لایقدر. متوفی ادرنه‌لی بوغوق و کوجو-
کدنبری ترکجه تلفظ ایتمك اعتباریله طرز
تکلمی اولدقجه مکملدی . دنیله‌بیلور، حیفا که
حائز استعداد اولان بوذات مناقیان افندی
مکتبنده یتشمش اولمق طولاییسیله حقیقت
صنعته یك‌ده یاقلاشامامشدر . بعدالانقلاب
بینه‌محیان افندی خطاسنی آکلایه‌رق مسلك
متخذینی تبدیله چوق چالشمش ، بعض
منور فکرلی کنجلرك ارشاد تیه‌صوت رواارنده
ابراز موفقیت ایتمشیدی . دها هنوز کنج
دنیله‌بیله‌جك ایکن وفاتی محنهٔ ادبیاتی بر ساحب
استعدادن محروم براقدی .

بر چوق سنه اول وفات ایتمش اولان
سفریان افندی اوزمانك حالنه کوره ایی بر
آقتور . دها طبیعیسی بر مسلك سقیمه
قاپلش بر صاحب استعداد ایمش ..... فاسو-
یه‌جیان و چاپراسد افندیلر صنعتلرنده مهم بر
اثر ذکا کوستره‌مامشدر .

رحیات اولان اسکی آقتورلردن
بنیان افندی (اوبرهت) وادیسنه صاپمش
اولدیغندن اوندن آیریجه بحث ایده‌جکم .

⁂

اسکی آقتورلردن بحث ایتدیکم صره‌ده
ایکی ذات حقنده ادارهٔ افکار ایتمامك حقسزلق
اولور ظننده‌یم . بونلردن بری مرحوم حمدی
افندیدر .

مرحوم اورته اویوننده جداً مسلکدا-
شلرینی یك کیریده براقمش بر صاحب ذکا
واستعداد ایدی . ظریف ، نکته‌دان اولان
حمدی افندی جداً صنعتك عاشقی ایمش .
محیطی اونی اودرجه‌یه قدر یتشدیره‌بیلمش ،
زواللی صنعتکار سفالت وفلاکتدن مادام‌الحیات

محترق باب عالی دوائرینك یوکسکدن آلنمش بر رسمی
Une vue d'en haut de la Sublime Porte après l'incendie.

حریقدن مصون قالان صدارت دائره‌سی — مدخل

Le Grand-vizirat]échappé à l'incendie.

قورتیله‌مامش اولدیغی حالده صنعتنه وقف حیات ایتمشدر . نکته‌لری الآن ورد زبان ظرفادر . مضحکه‌بازلرك قرالی دینمکه لایق اولان حمدی افندی مرحوم بشقه بر محیطده یتشمش ویاشامش اولسه‌یدی بویوك بر صنعتکار اوله‌رق یتشمك استعدادینی حائز بولنیوردی . هر حالده بن فوق العاده بر استعداد اضحوکه‌پردازی موجوددر . عبدالرزاق افندی استعداد طبیعیٔ خارق العاده‌سنه مساعد بر محیط نشو ونما بولمش اولسه‌ایدی تاریخ صنعته کچه‌جك مهم بر صنعتکار اولوردی . مع التأسف یالکز استعدادی دائره‌سندن خارجه چیقمامشدر .

∴

اخیراً محترق اولان باب عالی دوائرندن شورای دولت وداخلیه دائره‌لرینك حریقدن صکره منظره‌سی

فوتو سباح

La partie brûlée de la Sublime-porte, après l'incendie.

کندیسنی بر حس تقدیر و رحمتله یاد ایدرم .

ایکنجیسی مشهور قومیك عبدالرزاق افندیدر . طبیعت بوذاته بر وجود ضحك آلود بخش ایتمش . اونك بذاته صنعتله اشتغاله ، فکر یورمق زحمتنی اختیاره احتیاجی یوق . بوتون طبیعی طورلری مضحکدر ، اونده

شیمدی صره اك مشکل نقطه‌لره کلدی : قادینلردن ، آکتریسلردن بحث ایتمك و بعد الانقلاب صحنهٔ تماشایه آتیلان کنجلردن ـ صنعت و حقیقت دائره‌سنده ـ بحث ایتمك ... هر ایکی جهتی پك نازك عد ایتدیکمدن ـ بونی مساعده‌کزله ـ کله‌جك نسخه‌یه براقاجغم .

حریقك تخریباتی کورمك اوزره طوپلانان بعض اهالی واجانب

L'incendie de la Sublime Porte: Le public devant les ruines.

صحنهٔ تماشاده قازلر ـ آیا کلش دکل، طوغری اوقوییکز. تیاترو صحنه‌لرینه شیمدی‌یه قدر هر درلو حیوانات اهلیه بالطبع تربیه ایدیله‌رك چیقارلمشیدی. فقط ربط وضبطه کلیان، صدالرینی کتمه‌دن چکنمه‌یان، آیاقلرینك حرکات غریبه‌سنه بر اطراد ویره‌میان قازلرك صحنه‌یه چیقاریله‌جغی کیمسه‌نك خاطرینه کلمزدی. برزمانلر (روما) یی استیلای اعدادن قورتارمق ذکاسنی کوسترن قازلرك یکرمنجی عصرده صحنهٔ تماشایه چیقاریله‌بیله‌جك درجه‌ده تربیه‌یه صالح اوله‌بیله‌جکی وارد خاطر اوله‌مازدی. فقط بو حال واقع زه‌ده؟.. دیه صورارسه‌کز، دیه‌بیلورزکه: بالطبع مشهور غرائب وعجائب اولان آمریقاده.

نویورق شهرینك (متره‌پولیتان اوپرا هاوس) دیدکلری اوپرا تیاتروسنده اخیراً (قرالك چوجوقلری) نامیله بر اوپرا اوینانمش. بو پیه‌سك قهرمانی تمثیل ایچون صورت مخصوصه‌ده قونطوراتله جلب ایدلمش اولان فرانسه‌نك الك مشهور مغنیه‌لرندن مادمازل (ژه‌رالدین فاررار) پیه‌سده قاز چوبانی رولنی اجرا ایتمکده‌در. بو پیه‌س ایچون بردوزینه قدر قاز تعلیم وتربیه ایدلمش واوقدر مکمل برصورتده که صحنه‌لرینك جریاننده بونلرك مخصوص اوفق بر طور وحرکتلری کورونمامکده ایمش. [قازلر بو درجه تربیه‌یه صالح اولورسه انسانلرك تعلیم وتربیه‌سی ایچون مشکلات تصور ایتمك، اصول تدریسیه‌یی طونی آغاجی کبی باش اشاغی چویرمك عقللره حیرت ویرر احوال فوق العاده‌دندر.]

بو مونس وتربیه‌لی حیوانلرك صحنه‌اوزرنده‌کی طور وحرکتلری پیه‌سك احراز موفقیت ایتمسنه‌او درجه‌یاردیم ایتمش که مادمازل (ژه‌رالدین فاررار) آلقیش طوفانیله صحنه‌یه دعوت ایدلدیکی زمان بوقازلردن برینی قولتوغنه آلیر واویله ـ برای تشکر ـ ایلرله‌مش؛ منصف اولان بو صنعتکار شهیر موفقیتی یالکز کندی دلفریب صدا ومهارت فوق العاده‌سنه حصر ایتمیه‌رك

او حیوانلری ده حصه‌دار شرف ایلمش . طوغریسی زهی انصاف !..

ارککلر غالب — غربده قادینلر — بونك شرقه هیچ جهت تعلقی یوق Emancipation de la femme فکر وادعاسیله نمایارلرسه یاپسونلر، انکلتره‌ده، فرانسه‌ده قیامتلر قوپرسونلر ینه ارککلر قلبلرنده یرلشمش اولان حق غلبه ورجحانی فدایه یناشمایورلر. بونك برنمونه‌سی‌ده اخیراً پارسده (انجمن دانش فنون).[*] مادام (کورری)نك انتخابی مناسبتیله عیان برصورتده کوروندی. فرانسه‌نك (اقاده‌می ده‌سیانس) ی متبحرین علوم وفنونك مجمعیدر.

اخیراً بوانجمنك اعضاسندن بری وفات ایدر . یرینه انتخاب ایچون نامزدلکی وضع ایدن‌ذوات مشهوره میانده مادام(کورری)ده بولنیوردی . فرانسه‌ده علوم وفنون عالملری ایچنده مادام کوررینك منسوب اولدیغی حکمت طبیعیه وکیمیا شعبه‌سنده ـ اونك کعبنه یتشه‌بیله‌جك پك نادر ذوات موجود. زوجی متوفی موسیو کورری ایله برابر (رادیوم) دنیلن معدنیارهٔ خارقه‌نمایی کشف ایله اونك حقنده پك مهم تدقیقات وتتبعاتده بولنان ودنیانك بتون محافل علوم وفنونی حیرتلره غرق ایدن بوعالمه قادین فرانسه‌نك، بتون عالم فنونك آب رویی ، شرف بی بهاسیدر.

پارس دارالفنوننده حکمت طبیعیه کرسی تعلمینك الك معروف براستاذ فضائلمندیدر. بوقدر فضیلتلره ، اسباب ترجیحه رغماً انتخاباتده تلسز تلغراف موجدلرندن موسیو(براقله‌ی) قزانمش ومادام کورری ایکی رأی ناقص ایله انجمن دانش علوم وفنونه ـ شیمدیلك ـ کیره‌بیلمکدن محروم براقلمشدر . رجال قادینلره تساوی‌یه یناشامیور والسلام.

صفوت نزیهی

[*] بونی انجمن دانشدن تفریق ایتملیدر. قرقلر ویاخود لایموتون دیدکلری قرق اعضادن مرکب (آقاده‌می فرانسه‌ز) فنون ایله اشتغال ایتمز. (آقاده‌می‌ده سیانس) بشقه‌در.

يمن حادثاتی مناسبتیله ـ منتظم بر لیمان و ریختمدن محروم بولنان حدیده شهرینك اسكله‌سی
L'insurrection à Yemen : Le debarcadaire de Hodeïdée.

مركز ولایت اولان صنعا شهرینك منظره‌سی
La vue de Sanea, siège des provinces de Yemen.

يمن قیالقلرنده پك بیوك مشقتله اجرا ايديلن طوب نقلیاتی
L'insurrection à Yemen : Le pénible transport des canons aux régions rocheuses.

عشق فسانه‌لری

۲

منثور بالادلر

هندستانك الك كوزل رقاصه‌سیدم. كوچوك وجودم سیلان ایجیلرینك قره‌م، یوموشاق دونوقلی ایله اسمردی؛ اك كوچوك وضع هند قابلانلرینك خیانتكار، سیال حركتلرندن دها فسونكاردی؛ هر عضله‌م اك زهرناك، فقط اك دلنشین قیوریتیلرله قیوریلان ییلانلر كبی دالغه‌لانیردی. حركتك شعرینی بوتون بدایعیله وجودنده جمع ایتمش بر مخلوقدم. چیپلاق آیاقلرمك هر اوجوشنی نغمه‌لرینه تعقیب ایدن آیاقلرمده‌كی خلخاللر، بعضاً مونس، بعضاً چالاك آچیلان قوللرمده‌كی بیله‌زیكلر وجودمك بوتون آهنك رقصنه، نغمه‌كار ومترنم، اشتراك ایدرلردی. ارضك بوتون عشقی، طبیعتك بوتون كوزللكلری كوچوك وجودمك رقصنده اك ناشئیده، اك اولدوروجی اك پرحیات اوغاعیله تیتره‌ر، یاشاردی.

صوكره اوقدر كوزل بر باشم واردی كه! اك كوچوك عضله‌سنك اك خرده حركتنده شعر وآهنك یاشاتان اسمر وجودمه قوجاق قوجاق سیاه جانلی ایپكلر صاچاردی. ناصیق آلنمك آلتنده، یاز اقشاملری اورمانلرك قویتو، نفتی كوللرینه اشلریله صو ایچمكه اینن غزاللرك غمناك، بویوك، قدیفه كوزلری پارلاردی. اك حارمملكتده آچابیلن اك قویو قیرمیزی بر قرنفیل كبی آچیلان دوداقلرمك آراسنده اك امثالسز صورتده مجلا، منتظم بیاض دیشلرم واردی.

بوتون هندبنی بر رقص الٰهه‌سی كبی تبجیل ایدردی. اك بویوك راجالرك حضورنده اوینامشدم. آووج آووج اوزرمه آتیلان ایجیلر، یاقوتلر، پیرلانطه‌لر آرتق رقص ایدركن وجودمی اورتن توللری تماماً ایشلیه بیله‌جك قدر مبذولدی.

فقط بن بنه ممنون دكلدم. روحمده نه بوقدر كوزل وجودمك، نه‌ده بوقدر فسونكار، صیجاق مملكتك ایصیتامادیغی بارد بر نقطه واردی. اورمانلرده فیللرك، ییلانلرك، كركدنلرك، تمساحلرك، غزاللرك، كیكلرك ارضك قیزغین آتشندن جدالارینی اونوتدقلری جهنمی كونلرده بیله او نقطه بارددی.

بوتون ارض آلولر صاچان حرارتی، بوتون سما صادق نفسنی ذی‌روحلری بایلتان بو اسرارانكیز مملكته اوفلركن بن بنه اوشوردم. چونكه قادین روحلرینك

یکانه کونشی. عشق. روحمه دوغمامشدی. چونکه قادین روحلرینك مظلم فضاسنی آیدینلاتاجق سوکیلی نظار ییلدیزلری هنوز قاره بولوطلر آرقه‌سنده ایدی.

برکون « ویشنو » یه روحمك قارانلغنی، برودتنی سویله‌مك و اوندن ضیا و آتش تمنی ایتمك ایچین معبده کیرمشدم. معبدك لوش دریلکلرندن انجه‌وجودی، ایکی سیاه آتش کبی پارلایان کوزلریله یکی بر وارلغك بکا دوغرو کلدیکنی کوردم. قیافتی مقدس بربرهمن اولدیغنی سویلیوردی. فقط کوزلری ضیاسی، آلولری سیاه اولان مدهش بر آتشدی. او آنده اونك مظلم، نمناك روح منفذلرندن روحمك بارد نقطه‌سنه بر کوناش. عشق کونشی دوغدی؛ و او آنده ارضك بو جهنمی اقلیم ایله بیله، نجه ایصینامایان ذراتی طوتوشدی. سما ییلدیزلری، فضا اوزاقلقلری، ارض اورمانلری، ذیروحلری وبوتون معظم صو وطوپراقلریله یاندی. و بن روحمك بر ذره‌سی یله بردها صوئومامق اوزره عشقك کونشیله یاندم. آرتق هرشی، عالم و بن یاشاو بر آتشدن باشقه برشی دکلدك.

فقط او، روحمدن کوندردیکی برشراره ایله عالمی یاقدقدن صوکره روحنك منفذلرینی وقور کوز قاپاقلریله اورتدی؛ چیقدی، کیتدی.

اوزون ویاقیجی یاز کیجه‌لرنده ارضك صیجاق سینه‌سنده بن ده آرتق محموم و آتشناك یاشاردم؛ اونك سینه‌سی، بوتون اغاجلریله، کوللریله وعجیب مخلوقلریله عشقی چاغیرارق ضربان ایدرکن بن ده موجودیتمك هرتنفسیله، هرآن حیاتیله اونکله هم آهنك یاشاردم.

آرتق هرکون معبدك قاپیسنده اوندن بر نظر دیلنه‌رك سورونیوردم. فقط او، اصلا، اصلا بکا باقمیوردی. اونك بوتون کائناتی عشق کونشیله سوزان وفروزان ایدن برنظرینك یاننده الماستنا قیزللقلرله پارلایان یاقوتلر، الکخیانتکار یشیل نظرلرله یانان زمردلر، کوزلری و کوکللری قاماشدیران اینجیلر وپیرلانطه‌لر هپ صونوق رنکسز و جانسزدی. اونلری بربر « ویشنو » یه کوتوردم. اونك قلبندن بکا بر ذره آتش ویرمه‌سی ایچین سرایلر وقلبلر صاتین آلان بو شیلرك هیسنی السهك آیاقلری آلتنه سریدم، فدا ایتدم. فقط نه بر نظر، نه بر نوازش!...

حرارتك دنیانی قاووردیغی، طوپراقلر صوسزلقدن چاتلامش بر آغیز کبی آچیلدیغی بریاز آقشامی اونی معبدك قاپیسنده بکله‌دم. قاینانیلمش بر آلتون قبه کبی یانان صاری سماده کوچوك کوموش کوزلر بربر آچیلمغه، پارلدامغه باشلامشلردی. اوزاقدن اورمانك بویوك مخلوقلری خومورداپور، ایکله‌یوردی. معبدك اوچ

آرشون اوته‌سندن بیوك بر بو آیه‌لانی فیوربلارق کچدی . کیتدی ، آی صاری بر معدن لوحه کبی سیاه دالمرك اوستندن چیقدرکن اونك آیاق سسلرینی ایشیتدم . معبدك قاپیسنه کلنجه ایلریله‌مدم؛ بتمه کلمه‌سنی سویله‌دم . او ، بر آن متردد ، اطرافنه باقندی ؛ صوکره بوداز سوقاقدن قورو پدانلمه ودها اوته‌ده اورمانك مظلم ، معظم آغاچ خطنه دوغری ایلریله‌ین ایشیمی تعقیب ایده‌رك یورودی . شمدی اطرافده هرکس ، هرشی بایغین صوصمشدی .

میدانلقده او ، معظم بر اغاجه دایاندی ، طوردی .

— قادین ، سویله ! دیدی . تولار ، زینتلر ، کوللکلرله روحی صید ایدن بر کناه فسون و جاذبه‌سیله قلبمی چاغیرییورسك . کوزلرکدن نامتناهی حسن و عشق نورلری روحمك هیچ بر لذت دنیویه‌یله کیرلنمه‌مش پاك و زیه‌دریه‌کاریسنه دالیور ، و اوراده لنندیم‌هوارلغی انکار ایتدیکم بشری آرزولری تنویر ایدییور . بندن نه ایستیورسك؟

آی شمدی اورمانك سیاه خطی اوزرینه دوغری آقوب کیدرکن باشمزك اوستنده التهلرك عشقمزی تنویر ایچین یاقدیغی آلتون بر فانوس کبی روحانی ضیاسیله اطرافمزی یقایوردی . بن جواب ویرمدم . آیك نوری آلتنده صاریرتراق ، شفاف ، بر شعاع ، بر فسون ایله تیره‌ین تولار ایچنده اوکا اوزون و مهارتکار رقصمله عشقمی سویلیوردم .

شمدی قوللرم ، کوزلرم وجودم ، ضیادار تولرمله برابر روحمه اوکا اك بلیغ و اك آهنکدار تجلیاتیله رقص ایدییوردی . بن بو اسعمبدك صاری و یالکز ضیاسنده آیك بر پارچه‌سی ، بیاض بر پریسی کبی روحك بوتون آلامنی ، بوتون اذواقنی او ضائع اشعاریله افاده ایدرکن اونك روحنده سیه کوزلرینك تابشیله بکا دوغری آقوب کلدیکنی حس ایتدم ، ده‌ها یقین ، ده‌ها یقین ...

فقط تام بو آنده دیرین بر خومورتی ، تهدید آمیز ، نهایتسز بر خیرلتی ایشیتدم ، دوندم . شمدی چیپلاق آیاقلری ، سیه چهره‌لری و مخوف کوزلریله بر سورو خلقك بزه دوغری کلدیکنی کوردم . هر آن ده‌ها مخوف و تهدیدکار سسلرله ، ده‌ها غضوب نظرلرله یاقلاشدیلر . کیجه‌نك کوموش رنکلی سکوتنده قودورمش بر سس حایقیردی :

— مقدس بر آدمی باشدن چیقاردی ، او ، بر جادی ، بر روح منحوسدر . آلیکز ، اونك کناهلرینی آتشده یاقك .

خالده صالح

کانون اول ۱۳۲٦

اسپور

بنم اصولم

« پروفسور مولرك »

٢

برچوق كيمسه‌لر صحتلرينك مختل اولمسندن كنديلری مسئولدر . چونكه بيله‌رك بيلميه‌رك نفسلرينه قارشی جنايت درجه‌سنده قباحتلر ارتكاب ايتمشلردر . بوسيا ت صايمقله بيتمز . كونشدن ، صودن استفاده ايتمسنی بيلمزلر ، ديشلرينه ، معده‌لرينه باقمازلر ، عضله‌لرينك غدای يوميلرينی ويرمزلر ، قاپالی اوطه‌لرده متفسخ برهوا تنفس ايدرلر .. الخ .

صحته اعتنا ايتمه‌ين كيمسه‌لر جناب حقه قارشی‌ده بر كناه ارتكاب ايتمش اولورلر كه اركچ جزای عملرينی چكرلر . وجودك مساماتی اوزرنده حاصل اولان ترتباتی هر كون تميزله‌مك ، هر دورلو عوامل مؤثره‌يه قارشی مقاومتی آرتديرمق لازمدر . حفظ صحته عدم رعايت يوزندن بعض مأمورين دولتك خسته اولوب ده برمدت اسير فراش اوله‌رق درعهده ايلدكلری وظائفده تكاسل كوسترمه‌لری عفو اولنماز برقباحتدر .

كچنلرده دانيمارقه غزته‌لرندن برنده غريب بروقعه انتشار ايتمشدی . اوغلونك ورمدن وفاتی مناسبتيله برعمله بولونديغی شهرده ورمليلرك تداويسنه مخصوص سناتوريوم بولنمامه‌سندن طولايی صحيه ناظرينی اوغلونك قاتلی اولمق اوزره اتهام ايدييوردی . شبهه‌سزكه بو پدر بويله دوشونمكده بردرجه‌يه قدر حقلی ايدی . انجق بوادعاسنك تماميله محق اولمسی ايچون حكومتك بر صلاحيت واسعه ايله مملكتده هر دورلو سوء استعمالاتی منعه مقتدر اولمسی لازمدر . يوقسه بليهٔ عشرت واخلاقسزلق يوزندن دوچار مجازات الهيه اولانلرك مسئوليتی حكومته دكل اشخاصه عائددر . مدنيت كوسه‌سی آلتنده حفظ صحته قارشی هر كون ارتكاب ايتمكده اولديغمز جناياتی ناصل انكار ايده بيليرز . مقام مدافعه‌ده قواعد صحيه‌يه رعايت ايتميه‌رك عافيتله معمر اولان برقاچ مثال كوستره‌بيورلر . بلكه او آدملر بوقوتی پدرلرندن توارث ايتمشلردر ، فقط امين اولماليدركه بو وراثت خست طبعی اولان زنكينلرك يره كومدكلری

صنعاده جامع کبیر - یمنلیلردن زیدی مذهبنده بولنانلرك عقائد مذهبیه‌لری اهل سنته عائد اولان بوجامعده اجرای عبادته مانع ایمش

La grande mosquée à Sanaa.

خزینه‌لره بکزرکه تنمیه ایتدیرلمه‌دیکندن اکثریا شخصلریله برلکده منعدم اولور.

حقیقته قارشی کوز یومایالم، وجودلریمزه عارض اولان ضعف ومرضك سببی کندیمز ویا آبویمز اولدیغنی بیله‌لم. اونی متوکلانه‌بویون بوکوب خدایه اسناد ایتمیه‌لم وممکن اولدیغی قدر بر آن اول خسته‌لق بویوندریغنی اوزریمزدن سیلکوب آتالم واویله برغیرت کوستره‌لم که بالآخره اولادلریمز نحافت بدنیه‌لرندن طولایی بزی مؤاخذه ایتمسونلر.

اوحالده نه یاپالم؟

یاپیلاجق شی پك قولایدر. تازه هوایی، براق صویی سوه‌لم، ضیای شمسدن مستفید اولالم، وجودیمزك بالجمله عضویتی هرکون براز ایشلته‌لم. عطالت برحال غیر طبیعیدر. انسانی وقتندن اول وجوددن دوشورر واختیار لاتیر. حیات حرکتله قائمدر. عمر طبیعینك منتهاسنه قدر انسانی زنده وعافیتلی یاشاتان انجق حرکتدر.

اکثریا وقوع بولان راحتسزلقلریمزه ناصل کندیمز سبب اولیورسه‌ق صحت وسلامت بدنیه‌مزی ده استرسه‌ك کندیمز تأمین ایده‌بیلیرز.

تاسید دیرکه: «اوتوز یاشنه واصل اولان بر آدم اکر ابدال دکلسه کندی وجودینك

كچن سنه اجرا ايديلان سوقيات عسكريه اثناسنده حديده‌ده دائرهٔ عسكريه پيشگاهنده اجرا ايديلان رسم كچيددن اول اركان و امراى عسكريه

Les officiers de l'armée d'expédition avant la revue militaire.

حكيميدر . » بو حكيم كلمه‌سنك يرينه حفظ صحت متخصصى تعبيرينى قوللانالم انسان كنديى وجودينى تداوى ايده‌من‌سه‌ده خسته اولماق ايچون قواعد حفظ صحته رعايت ايسترسه پك كوزل بيلير .

« بنم اصولم » نه‌يك چوق وقت ضياعنه ، نه‌ده اختيار مصرف ايدوب آلات وادوات تدارکنه لزوم كوسترمز . براز حسن نيت برازده ثبات كافيدر .

يالكز يابه‌جغمز شيلرى تعريف ايتمه‌دن اول سزه براز كنديمدن بحث ايده‌يم . بابام اويله پك جثه‌لى وعافيتلى برشى دكلدى . حق بالعكس اوفق تفك خسته‌لقلرى واردى . بن ايكى ياشنده ايكن آز قالدى باصوردن اوليوردم ، هنكام طفوليتمده هر دورلو چوجوق خسته‌لقلرينه معروض اولدم . مكتب حياتمده‌ده سنه‌ده ايكى اوچ دفعه الك كوچوك برصوغوق آلغينلغندن ياتمغه مجبور اولوردم . بونلرى سويلمكدن مقصدم عافيتم بكا توارث صورتيله انتقال ايتمديكى كبى اويله بويوك براهتمام ودقتله‌ده بويومه‌دم . ١٨٧٤ سنه‌سنده دها سكز ، اون ياشنده ايكن فيزيولوجى وحفظ صحته دائر كتابلر اوقومغه باشلادم .

حديده‌ده دائرهٔ عسكريه پيشگاهنده اجرا ايديلان رسم گچيدده طوپجی قطعاتی

L'artillerie de l'armée d'expéditions pendant la revue militaire.

بعنده دوه‌لرله اجرا ایدیلان طوب نقلیاتی

Le transport des canons sur les chameaux.

اسپوره میل ومراقم بویودکجه تزاید ایتدی ١٨٨١ ده اون آلتی یاشنده ایکن اوستریاده اسپورلرك مؤسسی ویقتور سیلبه‌ره‌ری نك اثرلرینی اوقودقدن صو کرا دانیمارقه‌ده یاپا اسپورلرینی تأسیسه موفق اولدم. آرتق هرکون منتظماً چالیشیورده اسوه‌ج، دانیمارقه‌ده کوردیکم اصوللرله وجودیمی قوتلندیریبوردم بر طرفدن‌ده اسپورلرده‌کی مهارتمی تزیید ایدییوردم.

عضلاتمی بویوتمك ایچون اولا بك اصول تحتنده اولمیه‌رق آتیلانك توصیه ایتدیکی کولله تعلیملری یاپدم. بر مدتده ماقاره‌لر ایپلرك اوجه مربوط ثقلتلری وصوکرا ساندووك مقاره‌لی ایپلر یرینه استعمال ایتدیکی لاستیکلری قوللاندم. بو آلات وادواتك عضلاتم اوزرینه اولان تأثیرینی انکار ایده‌مم یالکز ایپلر بر مدت صوکرا اشیانیور، لاستیکلر یا کوشییور یاقوپیور. بر ده لوحه‌لرده‌کی حرکاتی تمامیله یاپمق ایچون لااقل بر ساعت اوغراشمق لازم کلیوردی که هرکون بر ساعتی بو صورتله ضایع ایتمك بکا چوق کلیوردی.

ساندووك خفیف کولله تعلیملرینه کلنجه فی الحقیقه بو خفیف ثقلتلر آتیلا اصولنه نسبتله دها معقول ایدی ایسه‌ده هرکون عین حرکاتی تکرار ایتمکدن بر جان صقیسی عارض اولیوردی.

حديده خارجنده بر مفرزهٔ عسكريه - حال استراحتده

L'ne détachement militaire en repos.

وبوتون حركاتك اعضای داخلیه‌م اوزرینه جدی برتأثیری اولمیوردی .

۱۹۰۳ سنه‌سنده معلم ساندووك لوندره‌ده انتشار ایدن Physical Sévolopement دكی تعریف وتصویر ایتدیكی اوضاع مختلفه‌سایه‌سنده غایت متین بازولر واپری عضلات حاصل ایتمك ممكن اولدیغنی سویلیور ومثال ذی‌حیات اولان كندی وجودینی تشهیر ایدییور . فقط قوای حیاتیه بازولردن عبارت دكلدر . بن چوق

كیمسه‌لر طانیرم‌كه قوللری دمیر كبی سرت وصاغلام اولدیغی حالده قانلری بوزوق معده وجكرلری خسته‌در .

وجودك اقسام سائره‌سنه نسبتله كوزه چارپان برقسمنك بویله‌فرط تمونمدن، قلبك،جكرلرك، فعل هضمك مكمل جلدك رنكلی اولمسینك دها چوق اهمیتی واردر . حالبوكه ساندووك اصولنده عضلاتك تنمیه‌سی برنجی درجه‌ده حائز اهمیت اولوب بالجمله عضویتك آهنك وظرافتی ایسه درجهٔ ثانیه‌ده قالیوردی. ساندووك اثرنده ونشر ایتدیكی لوحه‌ده نظر دقته چارپان مدور صرتلر ومقوس باجاقلر ادعامزی مؤیددر.

بن اسوه‌ج ژیمناستیكلرینه‌ده یك طرفدار دكلم چونكه اونلرده لزومندن فضله برمراق ایله وجودك انتظامنه طرفداردرلر؟ بنم اصولم ایسه غایت طبیعی ومنطقی براصول تربیه‌در.

بن لوندره‌ده بوقدر شهرته وبویوزدن مهم برثروته مالك اولان ساندووك وجودینی هیچ بكنمه‌م، ساندووك عضلاتی بوینه نسبتله پك فضله‌در. اوقدر ایری ومتقلص عضلات طبیعتیله ایشلكلكی غائب ایدر. بنم حیرتله تقدیر ایتدیكم شی ساندووك ذكاسیدركه علی العاده برصنعتكار professionel اولدیغی حالده آتنلو ساقسون قومنه كندیسنی تربیهٔ بدنیه عالمنك برداهیٔ كمالاتی كبی طانتمشدر .

ساندووده لوندره‌ده انتشار ایدن برژیمناستیك رساله‌سنده بنم علیهمه برتنقید یوروتمشدر . وكویا عضلات بطنیه‌مك فضله تمونی برقصور اوله‌رق كوسترمشدر . بن بوخصوصده مقام مدافعه‌ده دیرم كه نواحیٔ بطنیه‌مك شكل حاضرینی یونان قدیمك هیكللرینه بكزه‌مك ایچون اهتمامله تمالاندردم .

بنم آتله‌تیزم، اسپور وژیمناستیكدن استخراج ایتدیكم معنا شودر :

بن ماهیت فنیه‌سی دوشونیلمیه‌رك علی العاده یاپیلان هر دورلو حركتلره آتله‌تیزم ویرمكافاة مقابلنده ویا ادعالی بر اكلنجه طرزنده یاپیلان ادمانلره اسپور دیرم. جسم ایله روحك تكاملنه محتك ادامه‌سنه چویكلك جسارت واعتدال كبی خصائل معنویه‌نك انكشافنه مدار اولان براصول تربیه‌یه‌ده ژیمناستیك دیرم . وبنم نقطهٔ نظرمه كوره هر حركت طرز تطبیقنه كوره بعضاً اسپور بعضاً ژیمناستیك تلقی ایدیلیر. بونی برطاقم مثاللر ایله ایضاح ایده‌لم : عضلات ظهریه وبطنیه‌نك نشو ونماسی مقصدیله اصولی وجهله مقنن بر زمانده هر كون كورك چكمكله ادمان ایتمك ژیمناستیك، بوتون قوای بدنیه‌سنی

يمن چوللرنده ارزاق عسكريه نقلياتى

Le transport des munitions militaires aux déserts de Yemen.

صرف ایدوب برقایق یاریشنه اشتراك ایتمك اسپور، باجاق مفاصل واوتارینك ایشلکلکی تأمین ایچون صیچرامه سپاسی اوزرندن هر کون قواعد مخصوصنه توفیقاً آتلامه‌لره دوام ایتمك ژیمناستیك و بر ادعای تفوقله اك یوکسك محلدن آتلامغه صواچیقه اسپور بر ژیمناستیك معلمی طلبه‌لرندن بر قسمنك هر هانکی بر شعبه‌ده ادمانلرینی آرتدیرمق ایچون دائما او صورتله چالشدیروب او حرکاتی مکمل بر حاله کتیرمه‌سنه اسپور وهیئت عمومیه‌سنك تکملات جسمانیه‌لرینه اوغراشمه‌سنه ژیمناستیك دینور.

چوجوقلرك احتیاجات بدنیه‌لرینی نظر اعتباره الارق ضعیف اولان اقسام بدنیه‌لرینك تقویه‌سنه مدار اولاجق صورتده تطبیق ایدیلان ژیمناستیکلره‌ده تربیوی ژیمناستیکلر دینور. یالکز بو احتیاجك نوع ودرجه‌سنی تعیین ایده‌جك معلملرك علم وفن اربابی اولمه‌لری الزمدر. چونکه بالفرض عمودفقریسنده اساساً بر انحراف قدامی کورینن بر چوجوغه وجودی کری‌یه بوك حرکتی (حد ذاتنده معقول بر حرکت اولمغله برابر) یاپدیرمق اوچوجوغك معلولیتنه سبب اولاق دیمکدر.

انکلتره قرالی حضرتلرینك عمجه‌لری
دوق دو قونوت
Le Duc de Conaught, oncle du
Roi d'Angleterre.

ایشته بونك ایچوندر که مکتبلرده مجتمعاً یاپدیریلان ژیمناستیکلرك فائده‌سی پك عمومی بر طرزده‌در. چونکه هر طلبه ایله آیری آیری اوغراشمغه امکان یوقدر.

بن بو مختلف مسائل حیاتیه‌یی اوتوز سنه تدقیق و تتبع ایله، تجربه ایله اوغراشدم و نتیجه‌ده شوکا قناعت ایتدم که انسانلر بو کون تعقیب ایتمکده اولدقلری اصول تربیه ایله غایة تکامل بدنیه‌دن اوزاقلاشیورلر. بونك باشلیجه سببی جلد و اقسام بطنیه‌لرینه لزومی قدر اهمیت ویرمه‌دکلریدر. ایشته بو نقصانك تلافیسی ایچون بو اصولی دنیانك هر طرفنه نشر و تعمیمه چالیشیورم.

سلیم سری

سودكلرم

سـومدم خندهٔ ملالیـله
قزك وجه پر سرائرینی ؛
سومدم شوخ و شن مأليله
افتابك اداى ساحرينى ؛
برى بر محرم اينمدر ،
برى ده نشئه سـاز افاقم ؛
بنمه ، بر باشقه جوده ، نا ظاهر
بر مه جذبه داره مشتاقم ....

« موسه » نك نغمهٔ الم ريزى
كريه آميز چشم و بالمدر ؛
« دانته » نك صيحهٔ سما خيزى
رهبر شهپر خيـالمدر ؛
بنى باغلار زمين عشقه برى ؛
برى اوج كماله يوكسەلدير ؛
بنى لكن اسير ايدن اثرى
دلده منقوش اولان شعرلردر ...

بر سياه ديدهٔ خيال اكين
بنى بر خيل شب دوشوندوردى ؛
تار تاريله كاكل زرين
بنى بند ايليوب سوروندوردى ؛
برى بدر ليال تاريكم ،
برى خورشيد نو بهارمدر ؛
اكن اقليمى ماشقه ، بيلمديكم
بر ملاحت بنم نكارمدر ...

۳۲۲

م. رؤف

لف نیقولاییویچ تولستوی

[مابعد]

تولستوی، قزاندهایکن، ژان ژاق روسویی اوقومهیه وقت بولا بیلمشدی . روسونك تولستویه تأثیر عظیمی اولمشدر. روسو طبیعتی سومز ؛ روسونك طبیعته محبتی ، الکزیاده، غیر طبیعی شیلره، بزم مدنیت دیدیکمز حاله بغضندندر . روسو کویلییی ده سومز ! بو محبتی ده هرشیدن اول اصیلزادهلره، تجاره، مأمورهعداوتندندر . روسو ، جمیتك حقسزلقندن ، کوجنمش بر قلب طاشیر . بوحساس، مریض ودامی آدم مدید براشکنجهدن عبارت حیاتنده، انسانلره قارشی اوقدر کین وعداوت ، بغض وحدت حس ایتمشدرکه آرتق صاف وحقیق بر محبتی اونوتمش کیبدر. روسو سوزلرنده، حیاتنك اظهارنده صمیمی دکلدر ، انسانده اولان عدم امنیتی اونی کوسترشه میل ایتدیرمشدر . روسونك دهاسی ، انجق بغض وعداوتنده

بتون صفوت وحقیقتیله تجلی ایدر ؛ او ، زمانتك طرز مدنیتنه دشمندر ، فقط اونك محوی امکاننه تمامیله ایناتماز. وولتهرك آجی استهزالرینه رغماً حقیقت شودرکه روسو ، هیچ بر زمان انسانلرك حال ابتدائی یه تماماً رجوعنی توصیه ایتمهمشدر . او ، مدنیتك کشف واستحصاله موفق اولدیغی مادی ومعنوی منافعی ردوانکار ایتمز ؛ انجق منافعك جمعیت بشریهده باشقهدرلو توزع ایتمسنی ایستر ؛ ارزو ایدرکه ابتدائی انسانلر آرهسنده منافع نصل تساوی یه یاقین توزع ایتمش ایسه . مدنی جمیتلرده دخی اویله انقسام ایتسون. تعبیر دیکرله، روسو، مدنیتك سویهٔ تکاملنی رد ایتمز . انجق مدنیتك انموذجنی فنا بولور ؛ حیات ابتدائیهده تقدیر ایتدیکی انموذج مساوات عمومیهدر ؛ یوقسه دور رابع آدملرینك جهالت ؛ سفالت ووحشتلرینی

هیچ‌ده نظر استحسان" ایله کورمز [*]
روسسونك بتون افکار وحسیاتی تولستویه
عیناً کچمش دکلدر، ایلروده کوره‌جکمز وجهله
انجق دها لرنده بر نوع
اخوت، فکر وحسلرنده
برچوق نقاط مشارکت
واردر . هرشیدن اول
هرایکیسی حیات مدنیه‌
نك بی حیا ریاکارلقلرینه
قارشی فوق‌العاده شدید
بر بغض وعداوت بسلرلر؛
الك بیوك اختلافلری
ایسه، روسسو، جمعیت
بشریه‌نك صلاح حقیقیسنه
اینانماز. حیاتده کوردیکی
موفقیتسزلکلر اونك
بشریته اعتقاد واعتمادینی
تماماً ازاله ایتمشدر.
مسعود بر جمعیت بشریه‌یی
خیال ، رؤیا و سراب
صایار ؛ فقط ، تولستوی ، بشریتك سعادته
ایریشه بیله‌جکنه معتقددر .

بالآخره تظاهر ایده‌جك فکر اختلافلری
نه اولور ایسه اولسون، شو محققدر که، تولستوی،
روسسویی اوقومه‌یه باشلار باشلامز ،
روسسونك ، طبیعی ، حیاتده ساده‌لکی
وناموسکارانه سعیی مدح ایدرك یازدیغی او آتشین
سطرلردن فوق‌العاده متأثر اولمشدر. بویوك

[*] «میخایلوفسکی» دن .

جنوه‌لینسك اکدیکی تخملر منبت بر طوپراغه
تصادف ایتمشدی . آرتق تولستوی عوامی ،
کویلی‌یی حقیر کورمیوردی! کویلیلری کوردیکی
زمان طویدیغی حس
محجوبیت ، روسسونك
تأثیریله کویلیلره قارشی
بر وظیفهٔ اخلاقیه ایفا
ایتمك ارزوسنه منقلب
اولمشدی .

لکن تولستوینك
کویلی‌یه تقرب ایتمك ،
خدمت ایتمك ، اونلره
ادای دین ایتمك [واقعا
دین ؛ زیرا تولستوینك
بتون معیشتی ، سفاهتی
او کویلیلرك سعیندن
قیربیلیوردی] خیالاتی
حقیقتله تصادم ایدر
ایتمز ، غایت انجه بر شیشه
کبی قیریلیویردی. ارزوی
شدیدینه رغماً کویلیلرینه هیچ بر فائده تأمین ایده‌
مدی بتون اقدام وغیرتنك محصله‌سی قوجه بر
صفردن عبارت قالدی. «بکلك صباحی» بو عدم
موفقیتك حکایه‌سیدر ؛ اوراده نخلودوفك شو
حزین فریادلرینی اوقورز :

« نره‌ده بنم امید وخیاللرم ؟ ایشته آرتق
برسنه اولیور که بو یولده سعادت آریورم ،
فقط نه بولدم؟ طوغریسی، بعضاً افعالمدن خوشنود
دکلم ، کندمدن خوشنود دکلم . چونکه سعادت

(مدنیت اسلامیه تاریخی) مؤلف محترمی (الهلال)
مجموعه‌سی صاحبی افاضل علمادن جرجی زیدان افندی
Zeïdan Effendi, le savant auteure de
“l'Histoire de la Civilisation Musulmane.”

قه‌در بیلمیورم ، فقط سعادتی ایستیورم ، هم شدتله ایستیورم .

حظوظاتی طاتمادن، حظوظاتی ویرن هر شیدن منقطع اولدم .
نه ایچون ؟ نه‌یه مقابل ؟ بونك کیمه نفعی طوقوندی؟ خالهم، «انسانك کندیسنه سعادت آرایوب بولماسی بشقه‌سنه سعادت بخش ایتمسندن قولایدر» دیه یازمشدی ؛ بو پك طوغری . بنم موژیقلرم صانکی دها زنکینمی اولدیلر؟ بر شیٔ اوکرندیلر می ؟ اخلاقاً تکملمی ایتدیلر؟ اصلا.. اونلره ایلکم طوقونمادی . فقط بوراده حیات بکا کوندن کونه آغیر کلیور ، هیچ اولرسه ایشیمك موفقیتی کورسه ایدم ، هیچ اولمزسه کویلیلرمك بکا متشکر اولدقلرینی طویسه‌ایدم. لکن ، خیر ، کویلیلر آره‌سنده آنجق کوره‌مك اسارتی ، نقایصی ، امنیتسزلك ، قدرتسزلك بولدم . بن حیاتمك اڭ عزیز زمانلرینی بیهوده اسراف ایدییورم .. »

بوقدر مأیوسیت اوزرینه تولستوی، آرتق کوینده کویلیلریله اوغراشامازدی .. [۱۸۵۱] سنه‌سنده یاسنایا-پولیانایی ترك ایدرك قافقاسیه‌یه، بیوك قرداشی نیقولا تولستویك یانینه چکیلمه‌سی، شبهه یوق که ، بویأسك نتیجهٔ طبیعیه‌سیدر ..

⁂

تولستوی، قافقاسیایه تره‌ك نهری کنارنده بر قزاق کوینه کلنجه ابتدا او تعبیری اوقویه‌رق فقط اوقومقدن زیاده اختیار قزاق «اپیشقا» ایله برلکده آو آولیه‌رق وقت کچردی . برادری قزاق ضابطی ایدی . لف تولستوی، خدمت عسکریه‌یه کیرمکی خاطرینه بیله کتیرمه‌مشدی . صوکره‌لری مهم و یوکسك بر موقع اشغال ایدن اقرباسندن برذاتك توصیه و ابرامیله بر طوبجی آلاینه کوکللی یازیلدی .

مدنیت اسلامیه تاریخنی تورکجه‌یه ترجمه ایدن فاضل محررلرمزدن زکی مغامز بك

Zéki Magamiz Bey, traducteur de "l'Histoire de la Civilisation Musulmane »

تولستویك، ادوار حیاتیه‌سنك، اڭ مهمی قفقاسیا دوریدر دنیله‌بیلور؛ چونکه محررلکه بوراده باشلامشدر. ایلك یازدیغی اثر «چوجقلق»در؛ صوکره «بکك صباحی»، «تصادف» و «مراهقلق» بربرینی ولی ایتدی، تولستوی، «چوجقلق»ی ۱۸۵۲ سنه‌سی تموزینك ۹نجی کونی اکمال ایدرك پترسبورغده شاعر نیقراسوفك تحت اداره‌سنده چیقان «صوورهمه‌نیق» [معاصر] مجموعه‌سنه کوندردی. نیقراسوف، بکی و بیوك بر استعدادك

اخیراً میرلوالغه ترفیع بیورلیلان اماسیه مبعوث
محترمی اسماعیل حقی پاشا
Ismaïl Hakki Pacha, député d'Amassia.

طوغمق اوزره اولدیغنی کوره‌رك «چوجقلق»ی مجموعه‌سنه درجه مسارعت کوسترردی.

قافقاسیا، تولستوینك دماغنده آکلاشیلماز خاطرات حك ایتمشدر. طبیعتك ثروتی، روس عسکرینی احاطه‌ایدن متنوع، بهالك، طاغستانیلرله آردی آره‌سی کسیلمه‌ین مصادمات تولستوینك پك زیاده خوشنه کیتدی؛ بو محیط تولستوینك استعداد صنعتنی اویاندیردی. حیاتی ساده‌لشدیرمك، ساده یشامق لزومی فکرینه ایلك اول قافقاسیاده کلمشدر. تولستوی، کندیسنك قافقاس حیاتی «ایلغار» و «کسیلمش اورمان» و «قزاقلر» عنوانلی حکایه‌لرنده نقل ایدر. تولستوینك بوراده اڭ یقین دوستی قزاق ایپشقا ایدی. ایپشقا عقللی، قورقماز، حیات متناقضه‌دن تماماً مصون صاغلام بر کویلی ایدی. تولستوی، ایپشقا ایله اوکا بکزر ساده، تکلفسز، مراسمسز، امرار حیات ایدن کویلی قزاقلر آره‌سنده یشادی. اکثریا بو ساده وابی کویلیلرله برابر سوکلون و ییبانی دوموز آوینه کیدر، قافقاس سلسله جبالنك معظم کومه‌لری آلتنده قیرلرده، اورمانلرده صاف هوا ایوته‌رق قوشار طوروردی. صوکره بو تازه و صاغلام حیاتی فکراً قزان و موسقواده کچیردیکی متفسخ سفاهت کیجه‌لریله مقایسه ایدر و نتیجه‌ده حیات مدنیه علیهنه بر حس عمیق نفرت و کراهت طویاردی. تولستوی، قزاق کویی حیاتی فرط هیجان ایله سودی:

«بکا آجیه‌رق مکتوبلر یازیورلر؛ بنم، بو اوزاق و صاپا یرده اولوب کیده‌جکمدن قورقیورلر؛ قالاشه‌جقمك، حیات مدنیه‌دن اوزاق قاله‌جقمك و نهایت باشکه‌ده بر قازاق قزیله اولنه‌جکمك، دیورلر. اوح، نه‌قدر قورقولو شیلر! صحیح قونتس ب.نك قوجه‌سی اولمق، سرایده ماینجیلك یاخود ولایتده اصیلزاده رئیسلکی موقعنی یاقالامق سعادت عظیمه‌سی دائرهٔ امکانده ایکن، بویله کندیمی محو ایتمك هیچ روا می؟ فقط بیلسه‌کز، بکا سز نه‌قدر منفور و عاجز کورینیورسکز! سعادت و حیاتك نه‌دیمك اولدیغنی بیلیورمیسکز؟ اونی بیلمك ایچون حیاتی، صنعی اولمیان کوزللکنده کورمك لازمدر. بنم هرکون کوردیکم کبی طاغلرك ایاق باصیلامیان ابدی قارلرینی، صرف حسن

استانبولده بر ژاپون مزاری - ۱۹۰۹ سنه‌سی کانون اولده درسعادتده وفات ایدن ژاپونیالی مادام (ناقامورا شیکه‌قو) ایله مخدومی (ناقامورا میجیوکه) نك قبری اوزرنده اخیراً اجرا ایدیلان مراسم

Une tombe japonaise à Constantinople Cérémonie célébrée dernièrement devant les tombeaux de Mme Nakamura et de son fils.

باشلادیغی کوندنبری سعادت آرایوردی. قزانده‌یکن Comme il fuat لغی سعادت بخش صانمشدی یاسنایا - پولیانادە سعادتی کەیفینك منافعه حدمتده بولاجغم ظن ایتدی؛ شیمدی کوریورزکه تولستویك فکرنجه «سعادت، طبیعتله بر آرەدە بولنمق، طبیعتی کورمك ، طبیعتله قونوشمقدر . » تولستوی قزاق ایپشقا کبی اولمق ایستیور. ابتدائیسی ایله مزین محتشم قادینی کورمك یارنی دوشنمەملك. اوت، صلی بتیورسه، قوشلر واکلامق لازمدر. یالکز برشیئی اکلایکز، یاخود یالکز بر شبهه ایناکز : (حق وحس) لك نه اولدیغی کورور واکلارسه‌کز بوتون او سویلدکاریکز، دوشندکاریکز . بنم و کندیکز ایچون ایسته‌دیککز سعادتلرك هپسی کول اولور ، هوایه اوچار ، سعادت ، طبیعتله بر آرەدە بولوب طبیعتی کورمك ، طبیعتله قونوشمقدر. »

تولستوی . حیاتی تحلیله

مادام (ناقامورا شیکه‌قو) نك کچوك اوغلی والده‌سنك قبری اطرافنده
Le fils cadet de Mme. Nakamura, devant la tombe de sa mère.

یكچنلرده مقری كوی ایله ایاستفانوس آره‌سنده وقوعه كلان شمندوفر قضاسی رسملرندن - یولجی ترەنڭ مصادمه‌دن صكره منظره‌سی

فوطو : سباح

La Collision qui a eu lieu dernièrement entre Makri-keui et S. Stéfano. — Le Train de voyageurs après l'accident.

اصل یاشیورسه اویله یشامق، صوكره كندینه عائد هیچ بر ایز، هیچ بر نشانه راقه‌دن، طبق صرارمش یاپراقلرك آغاجلردن دوكیله‌رك محو اولسی كبی، اولیورمك.. ایشته‌ تەرەك كنارنده‌كی قزاق كوینده تولستویك غایهٔ خیالی سعادتی!.. لكن بو حسلك تولستویده حسیات سائره‌دن تمامیله مجرد بر حالده وجودی فرض ایدیله‌مامیدر.

ذاتاً، كیم واردر كه بر زمانده یالكز بر درلو حس واملی بسله‌مش اولسون!... بعضلری، تولستویك بویله بر طرفدن سادكی حیاتك غایه‌سنی سعادت ظن ایدوب طوروركن دیكر طرفدن عسكرلرجه اڭ بیوك مكافات عداولنان « مقدس یوركی » نشانی قزانمق ایچون اوغرا. شدیه‌نی حكایه ایدرلر!.. بو كولنیچ آرزوسندن صرف نظر اولنسه بیله تولستویك قافقاس حیاتنده غایهٔ املی، یالكز اوت بیتمه‌سی قبیلندن بر یشایش دكلدر. « قزاقلر » حكایه‌سنده لف تولستویی تجسیم ایدن « اوله‌نیش » تەرەك حوضه‌سنده بر نوع الهامه مظهر اولمشدر:

« بردنبره اوكا « اوله‌نین»ه كویا كه‌یكی بر عالم آچلدی، اوله‌نین، كندی كندینه دیوردی كه : « سعادت باشقه‌لری ایچون یشامقدر، بو آشكار،

انسانده سعادت احتیاجی وار. دیمك كه سعادتی ایستمك مشروعدر. انسان بو احتیاجی خود پرستلكله، یعنی كندیسنه ثروت، شهرت، استراحت، عشق تأمین صورتیله استیفایه قالقیشورسه ایستدیكنی الده ایده‌مه‌مك احتمالی موجوددر؛ بناءً علیه ارزوی سعادت دكل او سعادتی دنتج صایبلان خودپرستانه ارزولردر كه غیر مشروعدر. شرائط خارجیه‌نك تأثیری طوقونمه‌دن موفقیتله نتیجه‌لنن آمال هانكیلریدر؟ هانكیلری؟ — محبت وفداكارلق! « زعمنجه یكی بر حقیقت اولان بونلری كشف ایدنجه اوله‌نین او قدر سویندی واو قدر هیجانه كلدی كه صبرسزلقله اطرافده نفس فدا ایده‌جك، ایلك یاپیله‌جق، سویله‌جك آدملر ارامه‌یه باشلادی. « انسانك كندیسنه هیچ برشیء لازم دكل، او حالده نه‌دن باشقه‌لری ایچون یشاماملی؟ » دیوردی »

تولستویك تاریخ افكارینی بیلمك ایسته‌ینلر بو سطرلری اصلا اونوتمامیدر. [١٨٥٢] سنه‌سنده كشفی « اوله‌نین » ه عطف اولنان بو (یكی حقیقت) تولستویك مؤخراً یازه‌جغی آثار اخلاقیه وحكمیه‌سنك اك مهم اساسلرندندر. كوریلیور كه تولستوی، دها یكرمی درت یاشنده بر كنج ایكن مسلك حكمی واخلاقیسنك تخملرینی ذهننده طاشیور. لكن، تولستوی، هنوز بو افكارینی نظریاتدن فعلیاته نقل ایده‌جك، كشف ایتدیكی (یكی حقیقت) دائره‌سنده یشایه‌بیله‌جك بر اقتداری حائز دكلدر: « اوله‌نین » بوتون او كشفیات والهاماته رغماً اعمالنی دكیشدیره‌میور؛ اونك باشقه درلو اولمق دیكیدن

فوطو: سباح

قضادن صكره خطدن انقاضك قالدیرلمسی

Après l'accident, on débarrasse la voie.

قضادن صوکره درحال تعمیر ایدیلەرك آمد وشده مساعد برحاله کتیریلان مصادمەنك محل وقوعی

فوطو : ساح

Endroit de la voie ferré où l'accident s'est produit et qui fut immédiatemnnt réparé.

طوغمق، قزاقلر ایچنده اریبوب کیتمك، صرف باشقەلری ایچون یشامق املری بوتون مساعیسنه رغماً موفقیتپذیر اولەمیور؛ «اولەنین» ده طبقی پرنس نخلودوف کبی بوساده آدملره ایلك ایدەمدکدن بشقه ضرر دوقوندیریور، المو کدر ویریور.

بونك اوزرینه عناد واصرارده معنا کورمەین «اولەنین» — تولستوی — کویلی قزاق اولمقدن نومیده کوکالی یازیلیور..

قافقاسیا، تولستویه، صوکرەدن توسیع وتعمیق ایدەجکی بر فکر دها بخش ایتمشدر: انسانلرك بویتمز توکنمز بی سود غوغالری نەایچون ؟. پرعظمت واحتشام بارد وساکن طبیعتك سینەسنده، اوفاق، جلیز انسانلرك ضعف وعجزلرینه باقمقسزین متصل غوغا ایتدکلرینی، بربرلرینی محووافنایه چالیشدقلرینی، کندیلرینه وباشقەلرینه دائما اذیت ایتدکلرینی، سومك، کین کودمك، حسد ایتمك انتریقه چویرمك کبی بیك درلو حسیات ایله قیوراندقلرینی کورمك غریب، مؤلم، حتی کولنج کلیوردی.. تولستوی بونی کورەرك صوریبور : «نیچون؟ بوتون بوغوغای بیمعنا نیچون ؟..» دیوردی.

***

قونت تولستوی، قافقاسیاده عسکرلك

ایتمکده ایکن قریم سفری آچیلدی . قونت
محارب اردویه داخل اولمق ایچون استدعا
ویردی. استدعاسی قبول اولنه‌رق باش‌قوماندان
غورجاقوفك معیتنه تعیین ایدیلدی. تولستویی میدان
حربه سوق ایدن حرص اشتهار وسودای شاندر.
قونت، قافقاسیاده قزانه‌مدیغی شهرت عسکریه‌یی
طونه اردوسنده استحصال ایتمك املنده ایدی.
موفقیات شخصیه‌یی حقیر کوردکدن، های هوی
بشری بیهوده بولدقدن، سعادتی انسانلره خدمتدن
عبارت تلقی ایتدکدن صوکره، تولستویك شان
واجلال ارقه‌سندن قوشارق میدان حربه
کیتمسی، وعلی‌الخصوص رتبه ، نشان وباور
قوردونی کبی مکافاتلر بکلمسی انسانی متحیر
ایدر. فقط نه اولورسه اولسون، حقیقت بودر:
تولستوی ، تضاددن متشکل روحی بویله خسیس
امللرله آلوده، قریم سفرینه کیتدی .

تولستوی ، ١٨٥٤ نهایتنده سیواستوپوله کلوب
محاصره امتدادنجه قلعه‌ده قالدی . ورودندن
برقاچ آی صوکره یارم بطاریه طوپ قوماندانلغیله
چرنی محاربه‌سنده بولندی وبو محاربه‌ده جداً
جسور اولدیغنی اثبات ایتدی؛ لکن اومدیغی
اشتهار عسکری‌یی [illegible] حوضه‌سنده
قزانه‌مدیغی کبی ، سواستوپول باستیونلرنده‌ده
اکتساب ایده‌مدی .

مع مافیه تولستویك سواستوپول محاربانده
قزانجی پك چوقدر : بوراده حقیقی شجاعتی
کوردی ، اوکرندی وسودی ! شجاعت
حقیقیه‌نك انجق ساده آدملرده، کویلی نفرلرده
بولندیغنی ، بولنه‌بیله‌جکنی بوراده اکلادی .
بومشاهداتیله خلق ، کویلی محبتی کوکلنده

مصادمه‌نك تأثیریله خراب اولان واغونلردن بریننك منظره‌سی — فوطو : سباح

L'une des Wagons détruit par l'accident.

پك درین بر صورتده پرلشدی . تولستویك کویلی‌یه ایلك باغلادیغی محبت ، فرانسز فیلسوفلرینك تدقیقاتندن منبعث اولدیغی ایچون بردرجه‌یه‌قدر، نظری‌وغیرقابل صایبله‌بیلردی؛ قافقاسیاده قزاقلرله‌دوشوب‌قالمق وعلی‌الخصوص سواستوپول معرکه‌لرنده کویلی‌نفرلرله‌برلکده جان آلوب جان ویرمك بوتون اویالکز اوقومقدن متولدحسیات نظریه‌یرینه دهادرین، دها صاغلام ، دها یوکسك ، دها صمیمی برحس اقامه ایتدی. سواستوپولك قریق‌قلعه دیوارلری ، قانلی انسان جسدلری آره‌سنده ، لف تولستوی، خلق‌روحنك ، کویلی‌روحنك محاسن‌وعلوی‌تی‌اوکنده‌احترامکارانه دیزچوکمك لزومنی طویدی . محاربه‌ده ، خلق روحنك اك زیاده کوزینه چارپان بوتون مهالکه قارشو فوق‌العاده‌شجاعتی‌ایدی.بالآخره‌کوره‌جکمز که تولستوی ، بتون حیاتنده ، مردلکك یالکز بو روحده مندمج اولدیغنی ادعا ایده‌جکدر .

تولستوی ، سواستوپولده حرب حیاتی مهالکك انسانلره صورت تأثیرینی ، مقاتلاتی، دشمنلرك حسیات مقابله‌سنی یاقیندن مشاهده وتدقیق ایده‌بیلدی . بوتون بو مشاهدات وتدقیقاتندن، «حرب وصلح» اثرنده‌استادانه بر صورتده استفاده ایده‌جکدر .

تولستوی، سواستوپولده، پك متعب‌حرب حیاتنده بیله اشتغالات ادبیه‌سنی براقادی؛ «۱۸۵٤ سنه‌سی کانون اولنده سواستوپول» ، «۱۸۵۵ سنه‌سی مایسنده سواستوپول» ، «کسیلمش اورمان» و «۱۸۵۵ سنه‌سی اغستوسنده سواستوپول» نام اثرلری یازدی.

تولستوی ، ۲۵ اغستوسده [مالاخوف] قلعه‌سی مدافعه‌سنه اشتراك ایتدی ؛ فقط محاربه‌یی متعاقب «قوریر» صفتیله پترسبورغه کوندرلدی؛ تولستوی،ارتق بردهاسواستوپوله عودت ایتمدی..

⁂

قونت تولستوی، ۱۸۵۵ سنه‌سی نهایتنده پترسبورغه کلشدی . زنکین ، اصیلزاده وجمله‌سنك فوقنده سیواستوپول قهرمانی اولان بوکنج ضابطه پترسبورغك اك یوکسك محافلی ، احترامکارانه ، قوللرینی آچدی . هرصالونده مقبولدی ؛ هریرده حرمت کوریبوردی . استقبالی پارلاقدی . بیوك‌بیوك رتبه‌لر قزانمق ، اصیل ، زنکین وکوزل برقیزله اثمك ایشدن بیله‌دکلدی. سیواستوپول حکایه‌لرینی هرکس بکنمش وتقدیر ایتمشدی. «چوجقلق» ، «مراهقلق» و «کنجلك» دخی محررینك استعداد جدیسنی تصدیق ایتدرمشدی .

تولستویك پترسبورغه کلدیکی زمان پایتختك حیات فکریه‌سی حال زوالنده ایدی . [۱۸٦۱] اصلاحاتنی حاضرلایان فعالیت دماغیه آرتق باشلامشدی . پایتخته کنبش روسیه‌نك هرطرفندن برچوق ادبا کلوب‌طوپلانیوردی. محررلر محافلنده پارلاق امیدلرله طولوهیجانلی نطقلرك حدوغایه‌سی یوقدی . بوهرج ومرجه تولستوی‌ده قاریشدی . دورك اك معروف ادباسی اولان‌رومانجی‌تورکه‌نف وغونچاروف،

ممالك عثمانيه‌نك عسكرلك نقطهٔ نظرندن طوپوغرافيا خريطه‌سنی وجوده كتيرمك اوزره اخيراً تشكيل اولنان خريطهٔ عسكريه هيئتی
La Commission formee pour constituer le carte topographique de l'Empire Ottoman.

شاعر نیقرازوف ، مضحکه‌نویس استروفسکی ومنقد دروژینین ایله دوست اولدی ، ذاتاً بو اعیان ادبیات تولستویی اثرلریله طانیورلر وکندیلرندن صاییورلردی .

بوتون بو احواله باقیله‌جق اولورسه ، تولستویك پترسبورغده ممنون وبلکه‌ده مسعود برحیات کچیرمش اولماسی فرض ایدیله‌بیلور ؛ لکن تولستوی پترسبورغده ایکن کندینی نادراً ممنون حس ایتمشدر . اکثریتله روحاً معذب ومضطرب ایدی . تولستوی ، پترسبورغده هرشیئه هرکسه معارض ومخالفدی. شاعر «فوت» خاطراتندن تولستویدن بحث ایدرکن دیورکه : «بن لف تولستویی یالکز بردفعه کوردم. برکیجه نیقراسوفك اونده برابر بولندق. ایلك دقیقه‌دن اعتباراً کنج تولستویك محاکمات فکریه‌ده عمومیتله مقبول اولان اساسلره غیراختیاری مخالفتنی فرق ایتدم. مثلا تورکه‌نفه خطاباً شویله دیوردی : «سویله‌دکلریکزك قناعتکز اولدیغنی تصدیق ایده‌مم. قپو اوکنده الیمده خنجر ویاخود قلنج الده‌رق طوروب‌ده «بن صاغ ایکن بورایه هیچ برکیمسه کیره‌مز» دیرسه‌م ایشته بو قناعتدر! لکن سز برریکزدن افکاریکزك ماهیتنی صاقلامه‌یه چالیشیورسکزده ینه «بو قناعتمز» دیورسکز...» اوحالده نیچون بزمله برابر بولنیورسکز ؟

— کیملرله برابر بولنه‌جغمی سزدن صورمه‌یه مجبور دکلم ! بنم یانکزده بولنیشمدن بوش لافلر قناعته منقلب اولامازکه...

بوهنکامده پك عنیف وشدید ، مکالماتنده غایتله کسکین وجدالجو ایدی .

تولستویك شو حالت روحیه‌سنی وقایع حیاتیه‌سیله ایضاح ایتمك ممکندر : محرر هنوز سیواستوپولدن دونمشدی ؛ قولاقلرندن طوپ کورلتیسی ، یاره‌لیلرك ایکلتیسی هنوز کسیلمه‌مشدی ؛ اوراده ، میدان مقاتله‌ده انسانلرك الك جدی افعالنی، اولمه‌یی، اولدیرمه‌یی کورمشدی؛ اوراده ساده ادملرك حیله‌سز روحنی، کورلتوسز جسارتنی اکلامش وکرکی کبی تقدیر ایتمشدی. پترسبورغده، سواستوپولده کوریلن حال ووقایع هیچ یوقدی؛ تولستویك بوراده واصل اولدیغی کبار وادیبلر محافلنده سواستوپولك تماماً عکسی مشهوددی: منبن، سفاهتپرور صالونلرنده ایشسز ، کوجسز بر سوری ارکك وقادینلرك بربرلرینه متمادیاً [فیرت] یاپه‌لری ، شهرك جوار رستورانلرنده صاتیلق قادینلرله کیجه‌لی کوندوزلی سفاهتلر ، صباحلره قدر سورن اسقامبیل اویونلری، صوکره‌ده فائده‌سز، ثمره‌سز، قناعتسز قناعت شخصیه مباحثه‌لری... سواستوپولك اومدهش وجدی حیاتندن صوکره . بوساخته وبیهوده اماته زمان تولستویی تعذیب واغضاب ایدییوردی. فقط تولستوی کندیسی ده بو حیاته قاپلمشدی ، وقاپلدیغنی ایچوندرکه دها چوق قیزیوردی . بوحیاتك اخلاقسزلق ، برنوع جنایت اولدیغنی بیلمیور دکلدی. محرر آرقداشلرندن هیچ برینی سومیوردی . هله روسلرك الك بیوك رومانجیسی اولان تورکه‌نف ، شیق کیینیشی ، اوروپالیلغی ، انکلیز پرستلکی ،

ظرافتپرورلکی، وسائره‌سیله تولستویك سیکیرینه طوقونیوردی. تولستوی هیچ بر زمان قبالق علیهنده بولنمامشدر؛ یالیه‌شیلر، کوستریشلر، ساخته‌کارلقلردر که اونی حدتندن چیلدیره‌جق حاله کتیریر. حالبوکه پترسبورغ صالونلری، بتون بلاد مدنیه صالونلری کبی، بو کوستریشلر، یالیه طورلر، ساخته مودتلر، باصمه قالب جمله‌لرله طولوب طاشیوردی. تولستوی، بوصالونلرده هرکسله مناظره ایدر، هرکسه چیقیشیر، سسی یتنجه‌یه‌قدر باغیروب چاغیرردی.

مع‌مافیه، تولستوی بوحیاتدن، کراهتله کوردیکی بوهای‌هوی یمعنادن بردرلو آیریله‌میوردی. پترسبورغ ادباسی آره‌سنده برموقع مهم طوته‌رق یازیور، چالیشیور، لکن یازدیغنك چالیشدیغنك کیمه نه‌فائده‌سی طوقونه‌جغنی کسدره‌میوردی.

تولستوی، «اقرارالذنوب» نده پترسبورغ حیاتنی بالذات شویله نقل ایدییور:

«پترسبورغه کلدیکم زمان ۲٦ یاشنده ایدم؛ اوراده محررلرله بیلدك اولدم. بنی آرقداشجه‌سنه قبول ایتدیلر، حق خوشمه کیده‌جك سوزلر سویلدیلر. دها کندیمی طوپلامه‌یه وقت بولامادن اونلرك حیاته عائد نظرلرینی بنمسه‌دم؛ ایی اولمق ارزولریمی بوسبوتون اونوتدم. اونلرك حیاته نظرلری، بنم بوتون انتظامسز حیاتمی حقلی کوسترن برنظریه‌وضع ایدیوردی. بو نظریه تأمین ایدیوردی که حیات تکامل دائمی اوزره‌در؛ وبو تکامله الك چوق خدمت ایدن بز ارباب فکرز. ارباب فکرك الك ایلری کلنلری بز صنعتکارلر، شاعرلرز. بزم وظیفه‌مز، نه‌یه اوکرتدیکمزی بیلمکسزین انسانلری اوکرتمکدر. ذاتاً صنعتکار، شاعر بلااختیار تعلیم ایدر. بن معجز بیان بر شاعر وصنعتکار اوله‌رق تلقی اولونیوردم. بو جهتله معهود نظریه‌یی بنمسه‌مم پك طبیعی ایدی. ایشته شاعر وصنعتکار اولان بن، یازیوردم، اوکرتیوردم؛ اما نه اوکرتدیکمدن خبرم یوقدی. بکا بونکچون پاره‌ویریورلردی، ایی ییوردم. کوزل برمسلکم واردی، قادینلرله اکلنیوردم، خلق آره‌سنده مقبولدم، شهرت صاحبی اولمشدم: دیمك که هرکسه اوکرتدکلرم پك ایی شیلردی. تکامل حیات واهمیت شعر نظریه‌سی بردینیدی، بن ایسه اودینك کاهنلرندنم. بو کاهنلك نافع وخوشدی...

مابعدی وار

یوسف آقچورا

سیاملی بك وجود ایکی همشیره
Deux sœurs siamoises.

عجبا ازدواج ایده‌جکلرمی ؟

شو صره‌لرده جهان بشریتله بتون طب آقاده‌میالرینی اشغال ایدن (روزا) و (ژوزه‌فا) نام متصل همشیره‌لر ازدواج حقنده حاصل اولان اختلافلرینك حلنه برچاره بولمق اوزره اخیراً پارسه مواصلت ایتمشلردر . بو کنج قیزلردن روزا هر ناصلسه کونك برنده بلا ازدواج بر چوجق دنیایه کتیرمشدی ! چوجغك پدری خصاصنی اعتراف ایده‌رك بیچاره روزا ایله ازدواجه رضاداده اولمش ایسه‌ده قوانین حاضرهٔ عیسویه‌نك تعدد زوجاته مساعد اولمامسندن ناشی پك مشکل بر موقعده قالمشدر . حالبوکه باشقه درلو اکمال ناموس دخی قابل اولمدیغندن کرك پدر وکرك همشیره‌لر بویوك بر یأس ونومیدی ایچنده ایمشلر .

مسئله عجبا نه‌صورتله حل ایدیله‌جك ؟ دلیقانلی روزا ایله اولنمکه خواهشکر ایسه‌ده (ژوزه‌فا) ایله ازدواجه راضی دکلدر ؛ حالبوکه (ژوزه‌فا) ده چوجغك اثنای تولدنده ووضع حملدن اول وصکره‌ده خیلی اضطرابلر چکمش . . بو ایکی همشیره‌نك ایکی ارککله ازدواج ایتملرینه حالت خصوصیه‌لری غیر مساعد اولدیغندن مسئله‌نك نه‌قدر غریب برشکل آلدیغی بالتأمل اکلاشیلیر .

پارس مصاحبه‌لری

پارس موزه‌لری آره‌سنده بناسنك اهمیت تاریخیه‌سی، احتوا ایتدیکی قوللکسیونلرك کثرت وقیمتی اعتباریله اك زیاده زنکین اولانی شبهه‌سز (لوور) موزه‌سیدر. حتی بو درجه‌لرده زنکین، بوقدر قیمتدار آثاری محتوی اولان موزه‌لره انجق لوندره کبی، برلین کبی مهم شهرلرده تصادف ایدیله‌بیلور.

محتشم (لوور) سراینك بوتون دائره‌لری اشغال ایدن بوموزه‌یی حقیله زیارت ایده‌بیلمك ایچون بش اون کون صرف ایتمك ایجاب ایدر. موزه‌نك آثار عتیقه‌یه منحصر اولان قسمنده مصر مدنیتنه، آثوریلر و کلدانیلر زمانه، ایران فنیکه وقبریس صنایع عتیقه‌سنه عائد بیکلرجه نوادر موجود. یونان وماکدونیا مدنیتی، بیزانس، رومالیلر دوری آثار عتیقه‌سی ده پك روتقدار. بو آثار میانندن بر چوغی بزم مملکتمزده بولونمش، بورایه نقل ایدلمشدر.

حتی بوتون دنیاجه معروف و مشهور اولان « وه‌نوس » هیکلیده ۱۸۲۰ ده (میلو) اطه‌سنده بولونمش. شمدی یونان حکومتنه عائد اولان بواطه اوتاریخده عثمانلی حکومتنه مربوط ایدی. اوزمانلر فرانسه حکومتنك درسعادت سفیری اولان مارکی دوریویه‌ر De Rivière بوهیکلی صاتون الەرق ۱۸۲۱ ده قرال اون سکزنجی لوئی‌یه اهدا ایتمش. بوهیکل میلاددن درت عصر اول یاپلمش ایمش. یازیق که هیکلك قوللری قیرلمش اولدیغندن الده ایدیله‌بیلن بر ایکی پارچه‌سی آیروجه تشهیر ایدلمکده‌در.

بوراده [صحیفه ۲۲۹] نشر ایتدیکمز فوطوغرافده هلیزك تا نهایتنده کوریلن هیکل ایشته بو « وه‌نوس » ك هیکلیدر. دها بوهیکله کلنجیه‌قدر بوقوریدورده کوریلن آثار نفیسه‌نك همان اکثری اورنده بونلرك ممالك عثمانیه‌ده بولنمش اولدقلری یازیلیدر. موزه‌مزه بویوك بر قیمت ویره‌جکی شبهه‌سز

اولان بویله قیمتدار آثارك المزدن چیقمش اولمسنه تأسف اولنور .

مع مافیه بر چوق مدنیتلرك مهد ظهوری اولان مملکتمزك همان هرطرفنده آثارعتیقه مبذولاً موجود اولدیغندن هیچ اولمزسه بعدما یکیدن ضیاعه محل ویرلمه‌مسنه دقت ایتمك اقدم وظائفدندر .

جسیم بر وازو موزه‌یی گزنلرك الك اول نظر دقتنی جلب ایدن آثار نفیسه‌دن بریدر . بو وازو وقتیله مرتفع بر طاغك تپه‌سنه موضوع ایمش ، اسکی یونانیلر الهه‌لرینه حرمةً بو وازو درونته شراب ویا دیگر برمایع دوکمك ایچون بو طاغه طیرمانیرلرمش . والحاصل موزه‌نك بر قسمی پك زنگین و مهم آثاری

پارسده « لوور » موزه‌سی و غامبتانك هیکلی
Musée du Louvre et la statue de Gambetta.

هله لوور موزه‌سنك آسیا مدنیت عتیقه‌سنه عائد اولان قسمنده (نمرود) ، (سارغون) ، (سارداناپال) کبی قراللرك سرایلرندن بقیه قالمش پارچه‌لرله آثوریلرك محارباتی ، آو صحنه‌لری ، بحریوتی مصور اولان اویمه وقبارتمه‌لر هپ بزم طوپراقلرمزدن سوکیلوب کتیرلمشدر . قبریس اطه‌سندن کتیرلمش اولان محتوی اولوب بونلردن ماعدا آفریقا مدنیتنه ، خرستیانلق دورینه ، تونج دوری معمولاتنه و مجوهراته عائد بر چوق قسملریده وارکه بونلرك هر بری آیری آیری تدقیق و تتبع زحمتنه دکر .

موزه‌نك رسم قسمنده ایتالیا ، اسپانیا ، المانیا ، فلامان ، انکلیز رساملرینه عائد برر

« لوور » موزه‌سنده‌کی آثار نفیسه‌دن « نفرلر قیشله قپوسنده » — رسام مه‌سونیه‌نك اثری

[« ما لو عثمانلی رسامرندن سلیم بك مشاقا طرفندن قوپیه ایدلمشدر]

" Les soldats devant le caserne " célèbre tableau de Messonnier.

دائره‌وار، بوراده رافائل Raphaël، وه‌لازکه‌ز Vélasquez ، روبنس Rubens . رامبره‌ند Rembrandt ، وان‌دیق Van Dyck کبی دنیانك الك مشهور رسامل‌رینك تابلولری آشهیر ایدلمشدر. فرانسه رسامل‌رینه عائد قسمده ایسه الك زنکینی اون یدنجی عصردن صوکره‌کی رسامل‌رك

بورادده (میله) Millet لر، دیاز Diaz لر، مه‌سونیه Messonniers لر تشهیر ایدلمشدر . بونلردن ماعدا زنکین کیمسه‌لر طرفندن طوپلانه‌رق وفاتلرندن صوکره موزه‌یه ترك وتبرع ایدلمش اولان درت : اثره‌ده‌وار درکه بونلردن درد نجیسی اولان (شوشار قولکسیونی Chauchard)

لوور موزه‌سنده « آپولون » غالریسی دنیلن صالون
[موزه‌نك قیمتدار الماس و مجوهراتی بو صالونده تشهیر ایدلمکده‌در]
Salon appelé : Galerie d'Apollon, au Louvre

اثرلریدر . بوراده واتتو watteau ، بوشه Boucher ، فراغونار Fragonard ، داوید David ك تابلولری نظره چارپار . داویدك تابلولری بر قاچ معاصرك آثاری یله برلکده آیروجه بر دائره‌یی اشغال ایتمکده‌در. ۱۹ نجی عصر رسامل‌ری ایچون ده باشقه بر دائره وجه‌دده‌در.

دها بر هفته اول خلقه آچیلمشدر . اسملرینی مداد اینه یکمز رسامل‌رك هر بری حقنده آیری آیری معلومات ویرملک ، ان مشهور تابلولرینك فوتوغرافیسی نشر تمك فکرنده‌یز. فی الحقیقه بو رسامل‌رك نامی ، شهرتی ، همان دنیانك هر کوشه‌سنده طانیلمشدر . (روبنس) ك بر

«لوور» موزه‌سنده آثار عتيقه دائره‌سی ، نهايتده كوريلن هيكل «وه‌نوس دو ميلو» نام مشهور هيكلدر .

Musée du Louvre — Salle de Sculpture

تابلوسنی، (رافائل) ك بر اثرینی (داوید) ك (ناپولیونك رسم تتوج) نی کورمك ایچون تا امریقادن ، روسیه‌دن ، هندستاندن ، چیندن پارسه ، بروکسله ، آنورسه کلن سیاحلر پك چوقدر .

استانبولده دخی بر رسم موزه‌سی تأسیسی تصورنده بولونولدیغنی غزته‌لرده اوقومشیدم . بو موزه‌یی وجوده کتیرمك ایچون اوروپا موزه‌لرنده‌کی اك مشهور تابلولرك قوپیه‌لری یاپدیریله‌جغی روایت ایدیلیوردی . یالکز قوپیه‌لردن وجوده کتیرلمش برموزه پك اوقدر حائز اهمیت اولمه‌مقله برابر بوتشبث صرف بر مبدأ اولمق اعتباریله شایان تبریك وتحسیندر . لکن قوپیه ایتدیریله‌جك تابلولرك حسن انتخابنه وتابلولرك ممکن اولدیغی قدر عثمانلی رساملری طرفندن قوپیه ایدلمش اولمسنه دقت ایتمك شرطدر . الحمد اوروپا موزه‌لرنده چالیشان رساملرمز وار . اثرلرینی معلم رساملره،صنایع نفیسه اربابنه بکندیره‌بیلیورلر. حتی بونلردن برایکیسی‌مشهور تابلولردن برقاچ بویوك‌قوپیه‌لر وجوده کتیرمکده موفق اولمشلردر . مثلا : (تولوز) موزه‌سنده رسام « بنژامن قونستان Benjamin constant » ك [فاتح سلطان محمد حضرتلرینك درسعادته دخوللرینی] مصور تابلوسی کنج رساملرمزدن علی سامی بك طرفندن بویوك برموفقیتله قوپیه ایدلمش وپارس صنایع نفیسه مکتبی معلملرندن مشهور رسام موسیو (قورمون)ك تقدیراتنه‌ده مظهر اولمشدر.(لوور) موزه‌سنده رسام « مه‌سونیه Messonnier » ك تابلولرندن « les Ordonnances نفرلر قیشله قپوسنده» نام عسکری تابلوده عثمانلی رساملرندن سلیم بك مشاقا طرفندن بویوك برمهارتله قوپیه ایدلمشدر. مه‌سونیه غایت ایجه ایشلر بر رسام اولدیغندن کیمسه بوذاتك تابلولرینی قوپیه ایتمکه جسارت ایده‌مزکن بر عثمانلی رسامك بوکاموفق اولوشی لوور موزه‌سی هیئتی ممنون ومتحیر براقمش وسلیم بك برچوق تقدیراته ، تشویقاته مظهر اولمشدر . طبیعی حکومتمزده بوکنج رساملری تقدیر و تشویقدن کری طورماز .

(لوور) سرایی ۱۲۰٤ ده قرال فیلیپ اوکوست طرفندن انشا ایتدیرلمش ؛ اووقتلر سرای مستحکم برقلعه حالنده ایمش . بشنجی شارل بو قلعه‌یی برسرای حالنه کتیرمش ، برنجی فرانسوا ۱۵٤۱ ده سرایه بوس بوتون یکی بر شکل ویردیرمش . بو سرای‌ده ابتدا قرالیچه‌قاترین دومدیچی، زوجی‌قرال ایکنجی هانرینك‌وفاتندن‌صوکره اقامته‌باشلامش، ۱٦۱۰ ده‌روایاق‌طرفندن‌قتل‌ایدیلن‌دردنجی‌هانرینك نعشی بو سرایه نقل ایدیله‌رك تشهیر ایدلمش ، اون‌اوچنجی‌لوئی‌بوتون‌زمانی‌لوورده‌چیرمش، اون اوچنجی لوئیدن برنجی شارله قدرسرای غیرمسکون قالمش، اون‌دردنجی لوئی ۱٦۵۲ده (لوور) ه یرلشمش و ۱٦۵۸ ده سرایك صالونلرندن برنده وجوده کتیریلان بر صحنه‌ده مولیه‌ر (نیقومه‌د) هائله‌سنی قرالك حضورنده اوینامش. (۱۷۸۹)اختلالنده‌بوسرایده آقادمی دائره‌لری ، قرالك مطبعه‌سی و بر چوق دوائر

« لوور » موزه‌سنده رسام مه‌سونیه‌نك « صولفه‌رینو محاربه‌سنده اوچنجی ناپولیون » عنوانلی نفیس بر تابلوسی

"Napoléon III pendant la bataille de Solférino » célèbre tableau de Messonnier.

بولونیوردی قونواسیون بونلرك هپسنی اورادن چیقارته‌رق سرای موزه حالنه کتیرمشدر.

اصل موزه‌نك تأسیسی برنجی فرانسوا زماننده‌در . اون‌دردنجی لوئی زماننده توسیع ایدلمش . اون سکزنجی لوئی واووتنجی شارل زمانلرنده آثار عتیقه موزه‌لری زنکینلشمکه باشلامش ۱۸٤۸ دن اعتباراً کیتدکجه توسع وترقیدن خالی قالمامشدر .

رسملرمزدن بری (لوور)ك منظرهٔ خارجیه‌سندن بر قسمنی کوستریور سرایك صاغ جهتنده کوریلان هیکل (غامبه‌تا) نکدر . دیکر رسم سرایده آپولون غاله‌ریسی دینلن بر صالونی ارائه ایتمکده‌در بو صالون اوروپا سرایلرنده کی صالونلرك وسعت اعتباریله الك مهملرندن معدوددر . ٦١٫٥٠ مترو طولنده ، ۹٫٥ مترو عرضنده و ۱۱ مترو ارتفاعنده‌در . دردنجی هانری زماننده یاپلمش ، ۱٦٦۱ ده یانمش ، واون دردنجی لوئی طرفندن یکیدن انشا ایتدیرلمشدر . طاوان ودیوارلرده‌کی رسملر الك مشهور تابلولردر . بو صالونك اورته‌سنده‌کی جامکانلرده غایت قیمتدار احجار و مجوهرات محفوظدر . مثلا Régent دینلن الماس دنیانك الك کوزل الماسی ، ۱۳٦ قیراط کلیور ؛ قیمتی ۱۲ میلیون فرانق تخمین ایدلمش بو الماسی ۱۷۱۷

ده نائب حکومت فیلیپ دوراثان صاتون آلمش، ۱۷۹۲ ده الماسی چالمشلرسەده برسنه صوکره بولنمش. ۱۷۹۶ ده ایتالیایه کوندریلن اردونك مصارفنه مقتضی مبلغی تدارك ایچون الماس رهنه قونولمش، بالآخره ناپولیون، برنجی قونسول ایکن بو الماسی قلنجنك قبضەسنه قویدیرمش، اوتنجی شارل‌ده تاجنه علاوه ایتدیرمش. بو الماسك یاننده بر کوزل الماس دها وار. بوده ۱۷۹۲ ده چالنمش وبرقاچ کون صوکره برأوك طامنده بولونمش. بوایکی الماسدن ماعدا جزائربکنك برساعتی، برنجی ناپولیونك موسم تتوجنده باشنه کیدیکی تاج، مادام تیەرك ایجولری کبی دها برچوق قیمتدار مجوهرات وار. میلیونلرله قیمتی اولان بومجوهرات اطرافنده کیجه کوندوز بر بکجی بکلیور. جامکانك اطرافنەده دمیر پارمقلق چوریلمش.

لوور موزەسنك تدقیق و تتبعنەدیکر برمقاله‌مزده دوام ایدەجکز. باخصوص صنایع نفیسه قسمنده رساملرك مختلف صنفلرینی آیرو آیرو تدقیق ایدرك الك مشهور رساملرك الك مقبول و معروف اثرلرینی محترم قارئلرمزه کوسترمکه طالتمغه چالیشەجغز.

\- پاریس -

فائق صبری

« تولوز » موزه‌سنده‌كی آثار نفیسه‌دن (فاتح استانبوله دخولی)
رسام شهیر (بنژامن قونستان) ك تابلوسندن علی سامی بك طرفندن قوپیه ایدلمشدر .
(بو رسم سامی بكك تابلوسندن اخذ اولنمشدر)

" Entrée du Sultan Mehmed I à Constantinople " copie d'un tableau de " Benjamin Constant "

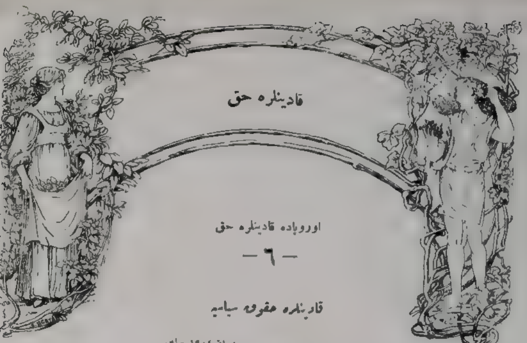

قادینلره حق

اوروپاده قادینلره حق

— ٦ —

قادینلره حقوق سیاسیه

حزیران ١٩٠٤ برلین

قادینلرك حریتی قبول ایدیلنجه ارککلر، قادین چالیشمه‌ده بربرلرینه تابع اولیه‌جقلردر. بو حریتك اعلان وقبولی قادینی جمعیت اعضالغنه قبول ایتمك دیمكدر. قادین بركره جمعیتك حر، مستقل، چالیشه‌بیلیر برعضوی اولونجه، بوندن صوكرا جمعیت ایشلرنده‌ده كورینه‌جكدر. وقادینك جمعیت ایشلرینه قاریشمسی هم كندینك، هم جمعیتك منافعنه موافق اوله‌جقدر.

جمعیتك اڭ بیوك ایشی معما كه قاریشیق اولان، حكومتك اداره‌سی، تفتیشی وجمعیت آراسنده انتظامی محافظه‌یه واسطه اوله‌جق قانونلرك ترتیب و تنظیمیدر. حكومتك اداره‌سنه، تفتیشنه، قانونلرینك تنظیمنه، حاصلی جمعیت ایشلرینه قاریشمق انسان ایچون حقوق سیاسیه‌دندر.

انسان حر اولسه‌ده، اوكا ایستدیكی كبی چالیشمق اذنی ویریلسه‌ده؛ ایی و سربست چالیشه‌بیلمك ایچون انسانه حكومتك اداره‌سنه كندی سسنی قاته‌بیلمك، اونك تفتیشنه كندیسنده بر قوت كوره‌بیلمك حقی ده لازمدر. انسان، ایچنده بولوندیغی یاشادیغی جمعیتك احوالنی ایستدیكی قالبدن ایستدیكی قالبه دكیشدیره‌بیلن قانونلرك تنظیمنده بولونمق حقنی حائز اولمازسه، ایستدیكی كبی چالیشه‌ماز؛ یعنی بویله بر آدمده چالیشمق حریتی اكسیكدر.

دیمك انسانه چالیشمق حقی ویرن حریت بزه بو شخصی حقدن صوكرا، برده سیاسی حق ویرمكه بورجلیدر. اوروپاده برعصردن فضله بر زماندن بری، مدنیلرك بو حقی، جمعیتك برقسمی یعنی ارككلر ایچون تصدیق ایدلمكده‌در.

خلق آرتق کندیسی حاکم؛ قرال یالکز قراللغی ایدییور. شیمدی حاکم ملتدر، بونك کبی ملت بالذات کندی حکومتنی انتخاب ایدییور؛ کندیسنه لزومی اولان قانونلری کندی یاپیور، کندی کندینی اداره ایدییور، تك بر سس آرتق ملتك راحتنی بوزامیور، بر زمانده اولدیغی کبی، حکمدارلر جمعیت ایچون طوپلانان پاره‌لری چالامیورلر. چونکه شیمدی ملت هرکس ایله برابر اونلرکده سوزلرنی، یوروییشلرینی، دوشونوشلرینی بیله شرط آلتنه قوییور؛ هم هرکسه حریتنی ویرییور وبونی قورییور وهم‌ده، کیم اولور ایسه اولسون حکمدار اولسون، اونك بیله دیگرك حقنه چیقمامسی ایچون دقت ایدییور.

حکومتی سچمك، حکومتك اداره‌سنه، تفتیشنه باقق و قانونلرك تنظیمنه لازم هیئتی انتخاب ایلمك حقلرینی بوگون یالکز ارککلر حائزدرلر. حالبوکه ارککلرك حکومتی قادینلرکده حکومتیدر ارککلر یاشلی برارککی نه‌دن حقوق سیاسیه‌سندن محروم ایده‌میورلر؟ چونکه بو حقدن محروم اولان کیمسه تام حر صاییله‌ماز، کندینك حاکمی عد اولنه‌ماز؛ بویله بر آدم ایستدیکی کبی چالیشه بیلمك قابلیتی‌ده حائز دکلدر.

اکر حقوق سیاسیه‌یه مالك اولمق ایچون دوشونیر، حس ایدر اولمق لازم ایسه، بوقابلیت ارککده اولدیغی درجه‌ده قادینده‌ده وار. زمانمزده بعض مملکتلرده سیاه عرقلرده‌ده حقوق سیاسیه ویریلمشدر. سیاه آدملر عقلجه، فکرجه بیاض آدملردن اشاغیده‌در دینلیور. بو فرقدن ماعدا برده رنك فرقی وار. اما بو فرقلره باقیلمیه‌رق نهایت سیاه دریلی ارککلرده حقوق سیاسیه‌لرینی قازانیورلر. چونکه حقوق سیاسیه‌دن محرومیتلری، بیاض ارککلرده اولدیغی کبی، چالیشمه‌لرینه، ذکا وقابلیتلرینی یوکسلتمکه مانع کوریلیور. قاره آدملرك شخصی حریتلری حقوق سیاسیه‌یه‌ده نائل اولملرینی ایستیور. بیاض ارککلر بوکا حق ویرییورلر؛ حقیقةً، برارکك حکومت ایشلرینه قاریشه‌ماز ایسه، کندیسنی اداره ایده‌جك قانونلرك تنظیمنده بولونه‌بیلمك حقندن بلاسبب محروم اولورایسه، بوصوك درجه‌ده بر محرومیتدر دییورلر.

عجبا بیاض قادینلره اوروپانك کوبکنده اولان، ارککلر درجه‌سنده تحصیل کوره‌ن وهله کوره‌بیلن قادینلر بو سیاه ارککلر قدر عقلجه، فکرجه بیاضلره یاقین دکلیدرلر، انسانلق لذتندن حق آلابیلمك ایچون بوقادینلری بونلردن آشاغی طوتمغه نه‌سببلر وار؟

قادینلره حقوق سیاسیه ویریلسندن بحث ایدن برکیمسه‌یه شوپنهاوه‌ر بویله جواب ویرمش:

«اکر قادینلرك کندیسنده بر نقصانلق اولدیغنی قبول ایتمه‌م بیله، دیه‌جکم که طبیعت ازلدن بری برکره قادینلره عدالتسزلك ایتمش اونلری ارککلره اسیر کبی یاراتمش. اکر یارادیلشده قادینلر ارککلردن دها ضعیف اولمدی ایسه‌لر بیله طبیعت صوکرادن، ارککه دائما قوت ویرمش. قادینده‌ده دائما قوتی آلمش. قادین بدلا، بینمز بر اویونجاقدر. بینك کوچکلکنه باقیکز، اونی انسان کبی

اخیراً اجرا قلنان بین‌الملل طیاره‌لر مسابقه‌سنده برنجی مکافات اولمق اوزره غایت قیمتدار بر هیکل قزانان طیار شهیر غراهام وایت ایله قزاندیغی هیکل

Le celèbre aviateur Graham et la belle statuette qu'il a obtenu pendant un concour d'aviation.

صایمامق لازم کله‌جك. یاپدیغی ملاحظه‌سزلقلره دقت ایدیکز : اونی انسان صایمه‌کزده، نهایت بر چوجق صایمغه مجبور اوله‌جقسکز. ایستقبلن قادین حقلرینه کلنجه، طبیعت اونی منع ایدییور. قادین بر کره نصل اولور ایسه اولسون، ارککك حالنه کلیدر. حق‌ده اوزمان کله‌جکدر. طبیعت قادینی او حاله کتیرمیه‌جکدر. دیمك قادینلره ارککلر کبی حق ویرمك‌ده لازم اولمیه‌جقدر ».

قادینلر ایچون بو زهر کبی سوزلر کورونیشده اولدیغی قدر قوتلی دکلدر. ذاتاً شوپنهاوەر، کندیسی‌ده تصدیق ایدییور: طبیعت نصل ایسه بر کره عدالتسزلك ایتمش، دییور. بز علاوه ایده‌جکز، بلکه طبیعت ـ شوپنهاوەرك دیدیکی کبی ـ بر کره عدالتسزلك ایتمش، اما انسانلر، ارککلر طبیعتدن صوکرا بو عدالتسزلکی تکرار ایتمشلردر. وهر کونده بو عدالتسزلکی تکرار ایتمکده‌درلر. بر کره انسانلرك عدالتسزلکلرینی قالدیره‌لم، قادینلر حریتلرینی بولسونلر، چالیشه‌ده، جمعیتك هر درلو ایشلرنده اونلرده قابلیتلرینی کوسترسونلر. اوندن صوکرا، طبیعتك حقیقةً عدالتسزلك ایدوب ایتمدیکنی آکلارز. ایشته اوزمان طبیعتك قادینلری ارککلره اسیر یارادوب یاراتمدیغی میدانه چیقار.

شوپنهاوەر قدر قادین دشمنی بولمق ممکن دکل ایسه‌ده، بو آدمك زهرلری‌ده اوقدر تأثیرلی دکل، شوپنهاوەر صنعی اوله‌رق، قادینلری آشاغی‌یه ایندیرمکه صاواشمش وحقیقةً اونلرك بعضی نقصانلرینی کوستره‌بیلمش ایسه‌ده، قادینلرده بو کسله‌بیله‌جك بر قابلیت اولمدیغنی اثبات ایده‌مامشدر. اوروپاده بر عصر اول چیقان قوندورسه‌لردن صوکرا، انکلتره‌ده ستوآرت میل، آمریقاده لوقره‌سیه‌موتت، هوربوت، دها صوکره‌لری ماقه‌لونان، مورغان قادینلره مساوات حقی ویرلمك لازم اولدیغنی غایت کوزل اثبات ایده‌بیلمشلر ایسه‌ده بو بویوك آدملرك نصیحتلری نهایت یالکز آمریقاده نتیجه ویره‌بیلمش، وبراز انکلتره‌یه‌ده تأثیر ایتمش

واوروپانك انكليز عالمی فكرينده دونديرمشدر قادينلره ، صوكره ارككلرك دها صوكراده جمعيتك كنديسنه فائده‌لی اولان بو فكرلر ميليونلرجه باطل فكرلرى كوكسنده طوتان اسكی اوروپا طوپراقلرى ايچنه كيره‌مامش ، تك توك نفوذ ايتدى ايسه‌ده انسانلرك ايچنه ايشله‌مامشدر .

بوندن بر عصر اول قوندورسه يازييور :

« قادينلر ارككلر كبی حس ايدر ، اخلاق فكرلرينی آكلار و بو فكرلرى تقدير ايليه بيليرلر . بو سببدن قادينلرده ارككلر كبی انتخاب ايتمك وانتخاب ايدلمك حقنه لايقدرلر . قادينلرك كبه‌لكلرى ، كچيجی راحتسزلقلرى حقلرندن محروم اولمغه سبب اوله‌ماز . اركككده‌ده بوتون قيشلر دوام ايدن خسته‌لقلر اكسيك دكلدر ؛ قولايجه نزله‌يه طوتيله‌رق خسته اولان اركككلر بو سببدن هيچ بر حق غائب ايتمزلر . قادينلر علماً اركككلر قدر ايجاداتده بولنمامشلردر . بو طوغريدر يالكز ، حق صاحبی اولمق ايچون دها طاشير آدم اولمق لازم دكلدر . قادينه حقوق سياسيه ويريلجه بو حق اونی ، او ايشلرندن آييرماز . چونكه قادين اوينك ايشلرينه باقليدر ، حقوق سياسيه صاحبی اولان قادين بو سببله ايشی كوچنی براقمه بورجليه‌ردييورلر . بو طوغری اوله‌ماز . چونكه چفتچی‌يه حق ويرلمك ايله صبانی اوزرندن قالديريليور ، اهل صنعت‌ده دستكاهندن آيريليور . بو حالده قادين‌ده او ايشندن ينه كری قالماز . »

قالديرمغه چالشيور كبی كوروييور . اوك دورنده نه عمليات قاليور ، نه‌ده نظريات . ياريم عصر صوكرا ژول سيمونلر حالا بر خيالك اسيرى كبی ، سوز سويله‌دن قورقيورلر . فرانسه قادينلره حقوق سياسيه ويره‌ميه‌مك ايچون الدن كلديكی ايله‌مسز بر مملكت حالنی آليور . انكلتره وبالخصوص آمريقا قادينلرى بويوك حركتلر ياپدقلرى حالده فرانسز قادينلرى انجق ١٨٨٢ تاريخلرنده بيك امضا ايله برنجی دفعه اوله‌رق كنديلرينه پارلمنتودن مساوات حقوق ايستيورلر . حق بوراده بيله قادينلر دها زياده حقوق مدنيه‌يه اهميت ويره‌رك ، حقوق سياسيه‌يه اودرجه احتياجلرى اولمديغنی كوسترمك ايستيورلر . قادينلرك بو طلبلرى شواقعه‌لر ايله اوصاح يديله‌رك مجلسده اوقونيليور :

اشقودره اولرنده‌كى منزل اوجاقلردن برى

Cheminées des maison de Scutari.

بوناپارت بر يوزندن قادين تصويرى

« ستو آرت میل باشده اولدیغی حالده حکیم، اقونومیست ، حقوق شناس بر چوق بویوك آدملرك مدافعه ایتدکلری «قادینلره مساوات حق» ادعالرینه قارشو ، بونلرك تماماً اصلسز اولدقلرینی اثباته قالقیشمق براز تربیه‌سزلك اولور . یالکز بو فکرلرك هنوز بوکون دخی بللی دکلدر . دنیله‌بیلورکه ، قادینلر جمعیتك اجتماعی وسیاسی مسئله‌لری ایله اوغراشه حق حال وتربیه‌یه هنوز واراماشلردر . هله بو کونه‌قدر سیاست ایشلرینه قاریشان فرانسه قادینلرنده ارککلر کبی اولغونلق ، متانت ، کسکین دوشونجه‌لك کورولمیور . » مجلس قومیسیونك

اخیراً انکلتره‌نك بولتون مدنده وقوعه کلان بر اشتعالی متعاقب اهالینك محل ملاکت اطرافنده طوپلانمه‌سی

Explosion de mine en Angleterre.

قبول ایدیله‌جك درجه‌ده اولغون اولمدقلری‌ده میدانده‌در . خلق هیئت قانونیه‌لرنده ، مجلسلرنده قادینلری ارککلر کبی کورمکه هنوز آلیشمامشدر . صوکرا ، بو یابانجی ، یکی عنصرك مجلسلرده نه‌لر چیقاراجقلری و جمعیت مسئله‌لرندن ماعدادها نه‌کبی مسئله‌لری‌ده میدانه آته‌جقلری بو مطالعه‌سنی طوغری بولدیغی ایچون ، البته قادینلره حق ایستین بو عرضحالی چوروتدی . ذاتاً فرانسه دن قادین ایچون دها زیاده امید ایتمك ممکن دکلدر . قومیسیونك دوشونجه‌لرینی‌ده آیریجه تنقیده حاجت یوق .

پارلمنتو اصولی ایله اداره ایدیلن مملکتلردن

آلمانیا ، اوستریا ، ایتالیا ، اسپانیا ، اسوچ ، دانیمارقه ، بلچیقا ، هولانده‌ده قادینه انتخاب حق ایچون هنوز امید یوقدر . بونلردن بعضیلرنده ، مثلا اسوچ ، هوللانده‌ده قادینلره براز تحصیل وتربیه مسئله‌لرنده ، و بر آز مجالس اداره‌لرنده حقوق سیاسیه ویریلیور . آلمانیاده اصل هیئت قانونیه‌لری انتخاب ایتمك و بونلره

حقلرینی قبوله حاضرلایان برمملکتدر .

فرانسه‌ده‌حالا بوکون انتخاب،قادین حقندن بحث ایدیلنجه دییورلرکه « قادینلر حقوق سیاسیه‌ادعالرندن واز کچملیدرلر. قادینلر ایچون بوندن اول آله‌جق حقوق مدنیه‌ده مساوات واردر . برکره قادینلر قانون مدنی اوکنده ارککلرایله مساوی‌اولسونلر اوندن صوکراده،

بولتون معدنی قضاسنده — معدنلر حوالنده ازدحامك پولیسلر طرفندن منع ایدلمسی

La police dispersant la foule aprés l'accident d'explosion

انتخاب ایدلمك سوزلری قادینلر ایچنده بیله درین کوك پیدا ایده‌مامشدر. انسانك شخصنه رعایت‌حسی‌اك زیاده انکلتره‌ده. آنکلوساقسون عنصرنده‌ترقی ایتدیکی بورا‌ده‌ده بللی اولویور. انکلتره اوروپاده‌قادینلره اك‌زیاده حقوق‌سیاسیه ویره‌ن وقادینلر ایچون انتخاب ایتمك وایدلمك

دها ایلری‌یه کیتمه‌کلزوم کوره‌رك ، حقوق سیاسیه ایسته‌یه بیلسونلر . » حالبوکه حقوق مدنیه‌یی آلمق دها قولای کوریلسه‌وارککلرك نهایت‌بورا‌ده‌قادین‌ادعالرینه‌قارشو عناداتیمه‌جکلری ظن‌اولنسه، حقوق‌مدنیه‌ده‌مساوات‌ایسته‌مك‌بر طرفدن‌حقوق‌سیاسیه‌ده‌ده‌مساوات‌ایسته‌مکه‌مانع

دکلدر. حتی، حقوق سیاسیه‌ده مساواتی قادینلر دها زیاده ودها اول ایسته‌ملیدرلر که ، هیئت قانونیه‌لرا انتخابه باشلانجه، کندی حقلرنده مناسز ماده‌لر ایله طولو اولان حقوق مدنیه قانونلرینی‌ده قولای قولای دکیشدیره بیلسونلر . قادین انتخاب ایتمك حقنی قازانمدقجه و کتابلری ایچنه کومولن، غریب غریب دوشونجه‌لره، احتراصلره، بابادن قالمه عادتلره اسیر ومغلوب اولان سناتورلره، پارلمنتو اعضالرینه نهایت تأثیرلری اوله‌مدقجه، بو حنلری ایله حقوق مدنیه مساواتسزلقلرینی‌ده دکیشدیرمك ممکن اوله‌ماز . شیمدی‌یه‌قدر فرانسه پارلمنتوسی ایله برابر آلمان ، بلچیقا ، اسوچ ، داتیمارقه پارلمنتولرینه قادینلرك حقوق مدنیه‌لرینی توسیع لزومی حقنده نه قدر پروژه‌لر، عرضلر ویرلمشدر؟ قادین چالیشمه‌سی حرتی و قادین چالیشمه‌سنك تنظیمی حقنده نظارتلر طرفندن برچوق قانون لایحه‌لری تکلیف اولنمشدر . بونلر، قادینده انتخاب ایتمك حقی اولمادیغی سببیله، قادین خشمندن قورقیه لزوم کورمین پارلمنتولر طرفندن ـ خفیف وشدتلی استهزالرله ـ رد اولنمشدر.

انکلیز عرقی بیله ، بوقدر زماندن بری چالیشدقلری حالده ، قادینك حقوق سیاسیه‌سنی بوتون معناسی ایله ، قبول ایده‌مدیلر. انکلیزلرك قادینه حقوق سیاسیه ویرمك ایسته‌ملری تاریخی فائده‌سز دکلدر . ١٨٤٤ تاریخنده ریشارد غوبدن قادینلرك ایستدیکی حقده مساوات نه دیمك اولدیغنی ایضاح ایدییوردی. ١٨٥١ سنه‌سنده قونت دوقارلایل قامارایه قادینلرك انتخاب حقلرینه دائر بر عرض ویریور. ینه بوزمانده ستوآرت میل قادینلری مدافعه‌یه باشلیور ایدی . بو قونومیست ، فیلوسوف ١٨٦٦ سنه‌سنده پارلمنتویه بیك بش یوز قادین امضالی بر عرضحال یوللییور ایدی . بو امضالر الك بویوك عائله‌لرك ، الك طانینمش قادینلرك ایدی . انکلیز قادینلری بونکله کندیلرینه انتخاب حقی ایستیورلر ایدی .

١٨٦٧ سنه‌سنده مبعوثلر قاماراسنده انتخاب قانوننك قادینلره موافق صورتده تعدیلی ایچون مذاکراته باشلانیلدیغی وقت ، قامارا‌ده حاضر اولان ستوآرت میل دییور ایدی : « انکلیز قانون اساسیسنده آکلاشیلماز بر قاعدهٔ استثنائیه واردر. بو، قادینلر حقنده‌در. قادینلر، هردرلو حقوقدن فائده‌لنمك ایچون شرط قونیلان هر دورلو یوکلری چکیورلر ، قانونك ایستدیکی وظیفه‌لری کورییورلر ، بوندن صوکراینه حقدن محروم اولیورلر . بو نه‌دن ؟ قادینلر ارککلرکبی ویرکی ویرمکه بورجلی طوتیلیورلر، جمعیتك یوکلرینه ارککلر کبی اشتراك ایدییورلر چونکه برعائله‌نك رئیسیدرلر، یاخود بر صنعتلری واردر ، بر تجارت ایله اوغراشمقده‌درلر . صوکرا قادینلر اوغللرمزی تربیه ایدییورلر ، قادینلرك چوغی انتخاب حقنه مالك اولان ارککلردن پك زیاده عقللیدرلر، بلکه‌چوقدرلر. ـ جمعیته ویرکی ویرن انتخاب حقنه مالکدر ـ قاعده‌سنی نه ایچون قادینك ضررینه ، بوراده دیکله‌یورلر؟ بو برعدالتسزلکدر. وبو عدالتسز-لکك سنی‌ده خفیف دوشونمکدر ، قادینلرك

انتخاب ایتمه‌لری انسانه غریب کلیور. فقط بوکون غریب کلن شی یارین طبیعی کلور. بو شی غریب کلدیکی ایچون عدالتسزلك ایدیله‌من. یکیلك، تبدل دنیانك برنجی طبیعی قانونیدر.» ستو آرت میل طرفنی ۸۲ کشی عکسنده ۱۹٦ کشی طوتمش ایدی. مشهور دیزرائه‌لی، فورسیت، بریغت ودها برچوق معروف آدملر قادینلرك طرفنده ایدی. تکلیف رد اولوندی.

۱۸٦۹ سنه‌سنده پارلمنتو شیمدی، پارلمنتو انتخاب حقی ایچون دکل، بلدیه‌لره انتخاب حقی ایچون بر پروژه‌یی مذاکره‌یه باشلامش ایدی. بریغت طرفندن اولان بو تکلیف قبول ایدیلدی. لکن صوکرا، اولی اولان قادینلرك بلدیه انتخابی حقنه مالك اولمه‌لری تحدید اولوندی.

۱۸۷۰ سنه‌سنده یاقوب بریغت، لیون، یاستویق یوز اوتوز بیك قادین امضاسنی حاوی بر عرض ایله پارلمنتودن — بوتون معناسی ایله — قادینه انتخاب حقنی ایستدیلر. موفقیت ایله نتیجه‌لنمین بو برنجی بویوك تجربه‌دن صوکرا، مراجعتلر تکرار ایدیلدی. عینی سنه ایچنده قادینلر یکی تأسیس ایدیلان معارف مجلسلرینه قبول اولوندیلر.

۱۸۷۳، ۱۸۷۵، ۱۸۷٦ سنه‌لرنده هیئت قانونیه انتخابنه قادینلر ایچون حق ویرمك ادعالری ینه تکرار ایدیلدی وشدتلی هجوملر وبویوك کورولتیلر ایله پارلمنتویه مراجعت اولوندی. قادینلر حالا پارلمنتوده اکثریت قازانه‌میورلر؛ اسکی فکرلی، یکیلکدن قورقان کیمسه‌لر اوتوز قرق کشی قدر فضله چیقیورلر ایدی.

ستو آرت میل ۱۸۷۳ سنه‌لرنده اولویور. اما قادینلرك مدافعه‌جیلری آرتدقجه آرتیور. ۱۸۷۸، ۱۸۷۹، ۱۸۸۳ سنه‌لرنده لئونارد قورت، یاقوب بریغت، ستانسفلد طرفلرندن قادینلره‌ده حقوق سیاسیه ایستنلیور؛ پارلمنتویه دها قوتلی، دها شدتلی تکلیفلرده بولونیلیور. اما حالا! کثریت قادینلره حق ویرمکی قبول ایتمیلرده. یالکز ۱۸۸۳ مذاکره‌سنده اکثریت ۱٦ کشی فضله‌در.

۱۸۸٤ سنه‌سنده پارلمنتوده وودال کبی قوتلی، نفوذلی کیمسه‌لر طرفندن طوتیلان قادینلره انتخابات عمومیه‌ده حق تکلیفی غلادستون ایله برابر اسکی فکرلی بوتون محافظه‌کارلر طرفندن رد ایدیلدی. غلادستون «قادینك حق صاحبی اولمسی، منتقی کندیسی اوکنده وجمیت اوکنده آرتدیرمسی سویملی برشی ایسه‌ده، بو حق بکا غریب کلیور. قادین بزم ایشلرمزه قاریشماسه دها ایی اولور.» دییور ایدی.

نهایت ۱۸۸٦ سنه‌سنده، مبعوثلر مجلس رئیس ثانیسنك تکلیفی ایله قادینلرك عمومی انتخابلره حق مذاکراتنه کیریشلدی و اکثریت ایله قادینلرك‌ده ارککلر درجه‌سنده حقوقنی قبول ایتدی. فقط لایحه خصوصی تدقیقاته حواله ایدیلدی. بو صره‌ده ایسه مجلس طاغیدیلدی. تکلیف قانون اوله‌مادی.

یکی انتخابلر قادین طرفداری اولانلری

أزالتمامش ، زیاده‌لشدیرمش ایدی . شیمدی
قونتلق مجلسی تشکیلاتی ایله اوغراشیلیور
ایدی . قادینلرك ولایت‌اداره مجالسلری حکمنده
اولان بوقونتلق مجلسلرینه
انتخاب حق مجلسجه
تصدیق ایدیلدی ؛ حتی
بعض قادینلر مجلس
اعضالغنه نامزد اوله‌رق
میدانه آتیلدیلر . لوندره
شهرنده قادینلردن لادی
ساند هورست و میس
غوبدەن انتخابی قازاندیلر .
محکمهٔ تمیزك قراریله
حکومت بو انتخابلری
فسخ ایتدی . و بو ایکی
قادینك اعضالغنی قبول
ایتمدی . لورد مات
قادینلرك ولایت محلی
مجلسلرینه انتخاب ایدلملرینی
لوردلر قاماراسنه تکلیف
ایتدی ایسه‌ده ۸۵
فضله رأی ایله بو تکلیفی
رد اولوندی .

۱۸۹۲ سنه‌سنده
مستر بالفور بلدیه انتخاباتنده
اولی اولیان قادینلره
ویریلن حقك اولی اولانلره‌ده تشمیل ایدلمه‌سنی
پارلمنتوده قبول ایتدیرمکه چالیشمدی ایسه‌ده ،
غلادستون کندیسنه غلبه ایتدی .

ایکی سنه صوکرا ۱۸۹٤ سنه‌سنده ، ناحیه‌لرده
بلدیه تشکیلاتی حقنده یکی بر قانون تنظیم
ونشر ایدیلدیکی زمان . پارلمنتو اعضاسندن
ماق لارەن قادینلر ایچون ،
اولی اولوب اولمدقلرینه
باقلمیه‌رق . بو مجلسلره
ارککلر ایله مساوی درجه
انتخاب حقنی ایستدی ؛
بو خصوصده اکثریت
حاصل اولدی . و بو
قرار حکومتجه‌ده تصدیق
ایدیلدی . حتی ماق
لارەنك تکلیفی قبول
اولوندقدن صوکرا .
حکومت دها ایلری‌یه‌ده
کیتدی : محلی اداره‌سنه
عائد اولان بو مسئله‌ده
قادینلرك یالکز ناحیه
مجلسلرینه دکل قریه
مجلسلرینه . دیستریق ،
قونتلق مجلسلرینه‌ده ،
مکتب تفتیشی دائره‌ـ
لرینه‌ده ، قانونلرجه
کوستریلن شرطلری
حائز اولدقجه . معین بر
ویرکو ویردکجه جنس
تفریق ایدلیه‌رك ، و اولی اولوب اولمدقلرینه
باقلمیه‌رق ، ارککلره مساوی صورتده
انتخابه کیره‌بیلملرینه و بو حقدن استفاده

بیاض و أسمر

م . رؤف که

مادام که طبیعت ، رنکلرك فلسفهٔ سرابیله ،
براوروپالی‌یه نجم آلود آفریقالی سودیرمه‌یه‌جك
قدر مناعت تلون کوستریبور ؛ مادام که مدنیت
حالا بی‌بن ، پارچالایان ، آجلنی صوئوق ایله تداوی
ایده‌ن نجاعت خاکیسیله مؤید هیچ‌نرقلرك
والدیدر ؛ عصر حاضر عصبی ومظلم نسلنی تسلی
وتمیه ایده‌جك قدر رحیم اولمالی ، قرزانتهم
أسمره یابانجی قالان بوسیاه فراقلی مستحاثات
غربیه صیتمه‌لی بیابانلردن دیکن مأوالر یاپالی ،
صنعت ودهاشه اهانت أیله‌ین اوتالاب تهزیلك
داستان احتراصنی تاریخ ، ساده بو آبدهٔ استناد
یاشامالیدر .

فقط آه مادام که ازمنهٔ دهور احتساسات
اجتماعیه وسیاسیه‌سی حق قوت . فضیلتی ریا ،
وجدانی برآلتون بورغو ایله دهان ایسلی . یاناو
دونو بر تماشا اوکنده حالاأسکی أسرتی آغلایور ؛
حیات بردومان ، امید کبی . ابل کبی یوصونلوه
بی‌تاب تنمه ، اعما براویقودن ؛ وبوکونکی نیروانا
انتحارلری ، سائر مقدراتیله فیرضی قارتال
نچ‌سنده ایکلین مظلوم ، قدید برکولکه‌دن
وبزده اوح ، بر هیولا ن‌باشقه برشی‌ده کیل‌ایز . .
ایال خلقتده أنانك مغرور قلبنی تثبل و انطاقه
بابیلان منبد ، فیرطینه‌لی برهیولا . . .

۱۵ اغستوس ، ۳۲٦

الیاس ماجد

ایتملرینه مساعده کوسترتدی .

شبهه‌یوق ، قادینلرك ایسته‌دكلری حقوق سیاسیه ، هیئت قانونیه‌لره انتخاب حق دها چوق اوزاق .. اما نه ایسه بو کوچوك ادیملرده قادینلره آز حق ویرمیور . ناحیه ، قونتلق ، بلدیه مجلسلرینه انتخاب حققی حائز قادینلرك صاییسی آز زیاده‌لشدیریور ایدی . اسکی قانون ایله یالکز اولی اولمیان قادینلر انتخاب حقنه مالك ایکن بلدیه مجلسلرینه ۲۹۸،۱۲۶ قونتلق مجلسلرینه ۵۰۲،۱۹۹ قادین بو حقه صاحب ایدی . شیمدی اولی اولانلرده بورایه کیره‌جکندن انتخاب ایده‌جك قادینلرك صاییسی برقاچ کره آرته‌جقدر .

اصل انتخابات عمومیه کلنجه ، ۱۸۹۶ سنه‌سنده مبعوثلر مجلسنه ویرلمك اوزره ۲۵۷،۰۰۰ امضالی برعرض ترتیب ایدیلدی . بونده بوتون انکلتره قادین مکتبلری معلمه‌لرینك ، قادین دوقتورلرك ، ادبیات وصنایع ایله اوغراشان قادینلرك امضاسی واردی .

نهایت ۱۸۹۷ سنه‌سنده مبعوثلرك مجلسی پارلمنتو انتخابنده قادینلره حق ویرن بر قانون لایحه‌سی کندیلکندن قبول ایتدی ، اکثریت ۷۱ رأی فضله یله قازانیلدی . بوقانونی قبول ایده‌نلر ایچنده هرفرقه‌دن آدم بولمق ممکندر .

سیرویلیام هارقورت ، هانری لابوشه‌ر بویکی قراری قبول ایتمدیلر . وشدتلی اعتراضلرده بولوندیلر . اوزمان برنجی خزینه ناظری اولان مستر بالفورك قادینلرك حق طرفداری اولمسی ، قرارك لوردلر قامار اسندن قولایجه کچمه‌سنه امید ویریور ایدی . فقط امیدلر نتیجه‌لنمدی . حق ۱۹۰۰ سنه‌سنده مسئله تکرار میدانه چیقاریلدی ایسه‌ده هنوز دها بر نتیجه الده ایدیله‌مدی .

کوریلدیکی کبی انکلتره ایچون امیدلر پك زیاده ؛ عادتا بوراده قادینلرك انتخاب حق مسئله‌سی قاعدةً حل ایدلمش صاییله‌بیلور . هر طرفدن قبولی ایچون اولا زمان وصوکره قادین طرفداری اولانلرك متمادی وآتشلی غیرتی کیسلمامك ایستر .

ارطغرل اوغلی

کوچوک حکایه

قادیه چیلری

رفیق خالد

آوالرنده، دائماعشق وصداقته دائر مباحثه جریان ایدرکن ، قوجه‌سی ، اونی تأمین ایدر:

— أمین اول که سن أولدکدن صوکرا ، بر دیکریله أولەمم...دیردی.

وبونی، عهدلر، یمینلر تعقیب ایدر؛ اوغلق بر مناقشه‌دن صوکرا ، کنج قادین ، بوتون بو وعدلره، پیمانلره ایناعش کورونوردی. فقط بو، ذهنی اوقدر اشغال ایدیبوردی که نهایت بو آقشام، اوکا برجیله یاپمغی قرارلاشدیردقدن صوکرا، قومشودن أوه عودت ایتدیکی زمان، اوکا اوزون برمکتوب یازدی. قوجه‌سی، موقت بر مأموریتله بیروتده بولونیوردی . شمدی بومکتوبی آلاجق؛ کندیسنک اون کوندن بری تیفودن خسته یاتدیغنی خبر آلیر آلماز، همان عودت ایده‌جکدی. اوزمان...

بونی تصور ایتدکجه سەونجندن چیلدیرییور؛ بر چوجوق کبی اللرینی بربرینه چارپارق :

— نه تحف!.. دییوردی . اوزمان ، بن أولمش بولوناجغم!...

بوندن بوتون محله خلقی خبرداردی . هرکس ، نتیجه‌یی صبرسزلقله بکلیور ؛ قومشولر آراسنده یالکز بووقعه موضوع بحث ایدیلیوردی . کنج قادین ، بوتون پلانلرینی حاضرلادقدن صوکرا، ایرتسی کون، مکتوبی پوسته‌یه ویردی . آرتق تمامیله أمیندی ...

*
* *

نیم بك ، بر آقشام اوسنی، کوکب شرقده اوطورورکن، پوسته‌جی اوکا برمکتوب ویرمشدی. ظرفك اوزرینی اوقور اوقوماز ، قاریسندن اولدیغنی آکلادی ؛ قلبنده بر خلجانله ظرفی آچدی . بر آز عجله یازلمش بر قادین یازیسیله بربرینه قاریشمش کلمه‌لری اوقویابیلمك ایچون بر آز کوجلك چکیور ؛ نهایتـه یاقلاشدقجه کوزلرینی بر دومان بورویوردی. دیمك قاریسی خسته‌ایدی؟... اونی، ایلك واسطه ایله استانبوله چاغیرییور:

— کلدیکك زمان ، بلکه‌ده اوقدر سه‌ودیکك بهجه‌کی کوره‌میه‌جکسك .. دییوردی، بوجمله‌یی اوقورکن کوزلری دولدی . دنیا ، باشنك اوزرنده صاللانیور کیبدی . قاریسنك،

اهمیتسز برخسته‌لق ایچون کندیسنی بودرجه‌ده مراقده بیراقاباجغنی بیلیردی . وبلکه‌ده شو دقیقه‌ده آرتق یاشامیوردی. اوح یاربی، بوفلاکته نصل تحمل ایده‌جك؟.. سنه‌لردن بری برلکده یاشانمش مسعود بر حیات رفاقتك ، بوکون ، بردن بره ، اونی مشؤم برمصیبتله قارشیلایان شو نتیجهٔ مقدره‌سی قارشیسنده متانتنی نصل محافظه ایده‌بیله‌جکدی ؟...

بونی دوشوندکجه ذهننه فنالقلر کلیور ؛

— خیر، دییوردی. آرتق یاشامام.. او، اولورسه مطلقا انتحار ایدرم...

اوراده‌دها زیاده‌دور مادی؛ همان بر آرابه‌یه آتلایارق، والی بکی کورمکه کیتدی. ایکی کون صوکرا مسافری واردی ...

*
* *

درت کون‌دوام ایدن‌یولجیلق، ألیم بحران ساعتلرینك یأس وخلجانیله بر حیات جهنمی اولمشدی . واپور حرکت ایتدکدن صوکرا، هردقیقه اونی برفلاکته دوغری سوروکله‌یوب کوتورن برقورقو ایله، قلبنده بر آن‌اول‌اورایه واصل اولمق ایچون بوتون اراده‌لرینی آلت اوست ایدن غریب براستعجال حس ایدییور؛ استانبوله‌یاقلاشدقجه بوأندیشه‌زیاده‌له‌شیوردی...

رنجنمه یاناشدقلری زمان، ساعت‌اون‌بری بچیوردی . کوپروده ایلك تصادف ایتدیکی آرابه‌یه آتلایارق:

— وفا.. دیدی.

قلبی چارپیور؛ فنجانجیلر یوقوشنی طیرمندقدن صوکرا، قالدیریملر اوزرنده سرعتله‌یووارلانان آرابه‌نك صارصینتیلری ، بیننه بر آغیرلق ویرییوردی . شهزاده باشنی کچمدی ؛ وفایه کیدن جاده‌یی دوندیکی زمان خلجانندن بوغولیوردی !...

أولك اوکنده آرابه‌نك جامنی ووردی ؛ سرعتله قاپی‌یی آچارق آتلادی . آرابه‌جینك اجرتنی ویررکن ألی تیتره‌یوردی . قاپینك چینغراغنی چکمدی . هیچ برسس یوقدی . بواثناده بر قاچ پنجره‌نك جامی قانلارق ، ایکی پنجره آراسنده تعاطی اولونان بر فیصیلتینك سریع دالغالری کچدی . قفسلرك آرقه‌سنده حرکت ایدن باشلرك کولکه‌لری فرق ایدیلیوردی؛ قارشی پنجره‌دن ، ضبط اولونمش بر قهقهه‌نك فیقیرتیلری ایشیدیلیوردی . نعیم بك، تأثرلریله استهزا ایدییورکبی کلن بوحوپیالقدن صیقیلارق، کندی کندینه سویله‌نیوردی:

— تربیه‌سزلر ...

قارشیده ممیز صبری افندینك شیماریق بر قزی واردی‌که هپ بویله کلوب کچنلرله اکله‌نیردی . لکن نیچون قاپی آچیلمیوردی؟.. بوکا بر آز حدت ایتمکله برابر، قاریسنك بر یره کیتمش اولمسی احتمالیله قلبنده عظیم بر تسلیت دوییوردی. دیمك یاشایوردی. حتی ایشته خسته بیله دکلدی . چینغراغی بر کره دها چکدی آرادن اوزون بر دقیقه کچدکدن صوکرا، یوقاریدن بر سس:

— کیم او؟... دیدی.

فقط بو، قاریسنك سسی دکلدی . قاپی آچیلدیغی زمان ، قارشیسنده، طانیمادیغی برسیما

کورنجه حیرت ایتدی . یوقسه یاکلشمی کلمشدی ؟... قاپینك نومروسنه دقت ایتدی . کندی أوی ایدی. اختیار قادین صوردی:

— سز بك افندیمیسکز ؟...

حیرتله قادینك یوزینه باقارق جواب ویردی:

— اوت !...

— کل اولادم ، کل ...

صوکرا درین بر آه چکرك علاوه ایتدی:

— آه نه قاره کونلره یتیشدك.. کاشکه هیچ کلمیه ایدك .. بو کون تام ایکی کون ، ایکی کیجه اولیور که خانمك قاراطوپراقلرده یاتیور.. آه بر کره جك یکمك و کوزل جمالی کورمه‌دن اوله‌جکم دیدی ایدی؛ سن نه دیدکده قاریجغی النار آلنده براقدکده کیتدك ؟.. هیچ اولمازسه طوسون کبی ارککك قوجاغنده اولوردی ده کوزی آچیق کیتمزدی ...

نعیم بك، باشنك اوزرینه برر قورشون نقاتیله دوکولن بو کلمه‌لر آلتنده أزیلیور؛ دیکله‌دکلرینی ایشیتدمه‌یرك ، اویله‌جه مبهوت ، دوریبوردی. نهایت دها زیاده تحمل ایده‌مدی:

— صوص والده .. دیدی. آرتق یتر ...

وباشنی اللرینك آراسنه آلارق، کوکسی صارصیله صارصیله آغلامغه باشلادی. اختیار قادین، اونی بر آز تسکین ایتمك ایسته‌یرك:

— سن نم قصورمه باقمه ، اولادم .. دییوردی . بن قهرمدن نه سویله‌دیکمی بیلیوردمی یمکه...

صوکرا اللرینی دیزینه ووراراق دوام ایدیبوردی:

— آه آدوستلر، یکده جواندی؛ برقاشی، بر کوزی واردی که دنیه کوزلمده بولونماز .. یا اونك تربیه‌سی!.. یا اونك بوصمه‌لغی!...

نعیم بك، آرتق دیکله‌میوردی؛ تأثرندن بایلاجق برحاله کله‌رك، مردیوه‌نلری چیقارکن، کیتدکجه طاشان برطغیان اعصابله خنجقره خنجقره آغلایوردی...

او کیجه، قومشولر، اطرافنی آلارق، اونی تسلیه ایتمك ایسته‌دیلر. او، باشنی صاللایارق :

— خیر، خیر.. دییوردی. آرتق یاشامق ایسته‌مم...

و مدید بر بکای یأسله آغلایور ؛ دائما آغلایوردی .

*
* *

فقط کونلر کچدکجه، بو بحرانلر یاواش یاواش زائل اولیور؛ بو یأس وطغیان یرینه بر أولونك خاطرات معززه‌سنه عائد طاتلی برحزنك بقیهٔ تحسساتی قائم اولیوردی. اوکا هرشی. قاریسنی خاطرلاتیور ؛ أونك ایچنده، اوکا عائد بر شیء ، کوزونك اوکنده ، بوتون برحیات مسعودهٔ رفاقتك سلسلهٔ وقایعنی احیا ایدییوردی . آه یاربی . اونی نه‌قدر سه‌وردی ! ... فقط ایشته أولومك نتیجهٔ حسودی. اوکا بوقدرجق برسعادتی چوق کورمش ؛ اوقدر سه‌ودیکی حرمنی ، بر جه‌سنی آلندن آلمشدی . شمدی بویله کندی کندینه، یالکز کچن کیجه‌لرینی، اونك خولیای خاطراتیله دولدورمغه چالیشیور ؛ فقط بر کره غائب اولان بوخیالك یرنده ، کیمسه‌سزلکنك سیاه بوشلقلری آچیلیوردی . أولجه بوراده ،

بومسعود عائله بوجاغنك هوای سکوننده، اوكا خطاب ایدن بر سس، لطیف اهتزازلریله قلبنده بر لرزش سعادت اویاندیران بر قادین سسی واردی. شمدی آقشاملری کلیور؛ در آغوشلریله، نوازشلریله زوجنك ألملرنی اویوتاجق بر سینهٔ محبت أمید ایدرکن، بوتون أملرنی، آرزولرنی بر هوای بارده قارشیلایان بوتنها أوك سکون ماتمیسی ایچنده، کندیسی بردن بره یالکز بولمقدن تیتره‌یوردی ...

کوندن کونه بو، اونده بر مراق شکلنی آلمشدی. کیجه کیچ وقته قدر کندی کندینه اوطورمقدن صیقیلیور؛ یالکزلق، اوكا، صووق بر مزارك توکلری اوورتن ختیتلرنی ویریوردی. بعضاً بونی دوشونورکن:

— آه نه اولوردی، بهیجه صاغ اولسه ایدی ... دیردی.

فقط بر کره کیدن بر دها کری یه کلیرمیدی؟... ایشته شمدی، أوله‌لی تام بر آی اولیوردی. حتی بلکه کیتمکری بیله چورومکه باشلامشدی. دیمك او، هپ بویله یالکز، حیاتك بوتون اذواق و حظوظتندن محروم، أبدی بر سکون وانزوا ایچنده یاشایاجق؛ عمرینی، کیمسه‌سزلکنك آجیلرندن آلمش تأثرلرله مغموم ومکدر کچیره‌جکدی! ... اوح اوت، هپ بویله .. أبدیاً بویله ...

ذاتاً باشقه چاره وارمیدی؟... ایشته قاچ کوندن بری اوكا أوله‌نمکی تکلیف ایدنلر بیله واردی. حتی کچن کون امام افندی، اوكا، برقادیندن بحث ایتمشدی. اونکده بر سته اول قوجه‌سی أولمش؛ آلتی آیلق کلین ایکن کنج یاشنده دول قالمشدی. شویله کوزل، بویله معرفتلی دیئیوردی. فقط بهیجه‌نك اوزرینه...

اوح، بو قابل دکلدی. هیچ بر زمان اونك خیالنك یرنده بر دیکر قادینك سیماسی یاشامیه‌جق؛ بر زمان اونك محبتیله چارپان قلبنه، بر یابانجی بر قادینك عشق نفوذ ایده‌میه‌جکدی. کوزونك اوکنده، هنوز بهیجه‌نك خیال ماتمی دولاشیرکن بر دیکرینه ربط قلب ایتمك ... اوح، بو ممکن دکلدی. بعضاً بونی کندی کندینه دوشونورکن حتی ذهننه بو احتمالك ورود ایتمش اولمسنی، اوكا قارشی بر خیانت کبی تلقی ایدر؛ اوزون بر مجادلهٔ حسیه‌دن صوکرا:

— ممکن دکل .. دیردی. اصلا...

*
* *

فقط بر کون، آنی بر قرار قارشیسنده، بردن، بو مجادله‌لنك سکوت ایتدیکنی کوردیکی زمان، کندیسی‌ده حیرت ایتمشدی. او کون امام افندی، اوكا، بو قادینك مزایاسندن بحث ایدرکن:

ایکنده بویله بر فرصت وارکن نیچون رد ایدیورسك؟... دیمشدی. هم أولله أولونورمی؟.. باق، هنوز کنجسك؛ آرسلان کبی بر ارککسك؛ چولوغك چوجوغك یوق؛ شوایکی کونلك دنیاده عمریکی ماتمله‌می کچیره‌جکسك؟.. آلله بوقیده کیلره عمر ویرسین .. نه که لازم، آل قاری‌یی کیفکه باق ...

صوکرا اوزون بر وعظ و نصیحت ویرمشدی. ذاتاً اسلامیتده ماتم حرامدی. بوخصوصده

برکون فوت ایتمك ، أبدی برسعادتدن محروم اولمق دیمکدی. امام بونلری آکلاتیرکن کولیور، برآت حلاللاشیر کبی :

— آراق قرارلاشدی، دکلی؟... دییوردی. بوپازار ایرتسی نکاحلری قییویرز ، اولور بیتر ...

نعیم بك سکوت ایدییوردی. امام‌افندی، آیریلیرکن، بوبحثه علاوه‌ایدیله‌جك مهم‌برجهتی خاطرلایارق :

— صاقین زرده پلاوی اونوتمه . . . دییوردی .

***

أو، داماد بکی کورمکه کلنلرله دولوایدی. قاپیدن کیرکن بریسی‌باستونی آلیور، بردیکری یول کوسته‌رییور، مردیوه‌نك باشنده بیریکن قادینلر، بربرلرینه برشیلر فیصیلداشارق کولوشیورلردی . نعیم بك ، بوتون بو برمحله قادینلرینك تجسسکار نظرلری آلتنده، محجوبیتندن ترله‌یه‌رك ، کچه‌جك بریول آرایور ؛ اودایه یاقلاشدقجه قلبنده غریب بر هیجان دوییوردی. بوایکنجی حرمی ایچون‌دیکرندن کوزل دیمشلردی. عجبا حقیقةً کوزلمیدی؟...

اودا قاپیسندن ایچری یه کیردیکی زمان ، بردن‌بره‌تشخیص ایده‌مه‌دی. اوداء برآزلوش، لامبانك قویو یشیل آباژورندن دوکولن ضیا ، بوراسنی ، اسکی بر معبدك رنك ظلمتیله دولدورمشدی . دیشاریده هرکس ، بربرلرینه برشیئ آکلاتارق کولوشیورلر؛ قاپینك آرالغندن، کلین‌ایله‌داماد بکی تجسس‌ایدن باشلرك کولکه‌لری فرق ایدیلیوردی . نعیم‌بك، اودانك اورته‌سنه قدر آیلریله‌یه‌رك، یوزنده‌قالین بر پچه‌ایله‌سیاهلر کیمش برقادینه :

— صفا کلدیکز ، افندم ...

دیدکدن‌صوکرا ، همان اورایه سه‌ریلیویرلمش برسجاده‌نك او کنده تمازه دوردی. کلین‌خانم، برکولکه کبی آیاغنده دوربیور ؛ نعیم بك ، کوزونك‌فراری برخط‌نکاهیله، برآزصوکرا، تمامیله کندیسنك اولاجق‌اولان بوکوزل‌قادینك ظرافت اندامنی تدقیق ایدییوردی. اینجه بل، برآز دولغون قالچه‌لریله کوزل بروجودمالك اولدیغنی آکلاشیلیوردی. سیاه‌ألبیسه‌سی‌اوزرنده بربرلرینی قوجاقلایان کوچوك بیاض أللری ، لطیف بر انحنا ایله کیمش اوموزلرینه منتهی اولان برآز قاباریقچه، کوکسی ، اوکا طاتلی بر أمیدك حظ حوایاسنی ویرییور ؛ بویله‌جه اوزون استغراق دقیقه‌لری‌کچه‌رك ، ایلك‌رکعتی بیتیرمك ممکن اولمیوردی . ذهنی اشغال ایدن یالکز برشیٔ واردی. نیچون‌سیاهلر کیمشدی؟... صوکرا، برسنه‌اول قوجه‌سنك وفات ایتدیکنی خاطرلایارق :

— بلکه اونك ایچون ... دیدی .

فقط‌شمدی‌بوکا‌نه‌لزوم‌واردی؟... بردیکرینه نکاحلاندقدن صوکرا ، حالا اوته‌کینك ماتمنی طوتمق، مناسبتسزلك‌دکلیدی؟... اکر بو هپ بویله دوام ایده‌جکسه، حالا بردیکرینه‌مربوط اولان بر قادینله یاشایامازدی . بونی کندیسنه سویله‌یه‌جك ؛ ایلریده وقوعی ملحوظ اولان اختلافاتك اوکنی آلاجقدی . شمدی یاواش

یاواش ذهننده بر شبهه اویانیور، کندی کندینه:

— عجبا حالا اونی سوییورمی؟...

دییوردی.

اوح، اگر بویله ایسه؟...

نمازی بیتیردکدن صوکرا، اوکا دوغرو ایله‌رله‌دی، قانابه‌نك اوزرنده بربر کوسته‌ره‌رك:

— بیوریکز، اوطوریکز... دیدی.

کنج قادین، اوفاق بر ترددن صوکرا، ألنك لطیف بر چالاکی حرکتیله أتکلرینی طوپلایارق، قانابه‌نك اوجنه أیلیشدی. نعیم بك، طورلرینك الك کوزدن قاچابیلن اینجه‌لکلرینه‌قدر اونی تدقیق ایدییور؛ بوتون حرکاتنده، بهیجه‌یی خاطرلاتان کوچوك مشابهتلر بولیوردی. أتکلرینی طوتوشنده طورلرینك شوخی آهنکنده هپ بهیجه‌نك اویناقلقلری صاقلی ایدی. ایشته اللری بیله اوکا بکزه‌یوردی. فقط بونی، اوندن دها کنج ودها جاذب بولیوردی. ذهننده اوکا خطاب ایده‌بیله‌جك بر جمله آرایایه‌رق، بر ثانیه دوشوندی. صوکرا، هرشیدن اول صورولمق ایجاب ایدن شیئی تخطر ایده‌رك:

— اسمکزی سویلرمیسکز؟... دیدی.

او، ابتدا صیقیلارق، بر از خفیف بر سسله:

— زرین.. دیدی.

— زرین!.. نه کوزل اسم!... دوغروسی بن، چیچك اسملرینی پك سه‌وه‌رم.. ذاتاً قادینلر، بنم نظرمده هرشیدن زیاده بر چیچکدرلر.. نته‌کیم قادینسز حیات، چیچکسز باغچه‌یه بکزر دیرلر.. فقط یوزیکزی نیچون آچمیورسکز؟.. مساعده ایدرمیسکز، دوواغکزی قالدیرایم؟...

بونی سویلرکن قلبنده طاتلی بر خلجان حس ایدییور؛ هنوز یوزینی کورمدیکی بو قادینه قارشی غریب بر انجذاب دویوردی. اونك دوواغنی آچمقله، صانکه سعادت حیاتنك ایلك خطوهٔ ظفرینی آتمش اولاجقدی. ألنی اوزاندی؛ نچه‌یی قالدیرمق اوزره ایکن کنج قادین، بردن ممانعت ایده‌رك، هر کلمه‌نك اثنای تلفظنده شدت آهنکی ده‌کیشن بر صدا ایله:

— عفو ایدرسکز، بك افندی.. دیدی. بو آقشام، سزه یوزمی کوسترمه‌مك ایچون عهدم واردر.. مساعده ایدیکز، بو آرزوم یرینه کلسین...

نعیم بك، بردن بویوك بر حیرتله:

— فقط نیچون!.. نصل اولور!... دیدی.

— رجا ایدرم، سببنی صورمایکز.. بو، نچه بوتون سعادت حیاتمه تقابل ایدن بر آرزودر.. یاخود بن اویله ایسته‌یورم.. بوقدر ساده بر شیئی ایچون طبیعی بنی قیرمازسکز.. اگر بنی، قارشیکزده بو حالله کورمك ایسته‌مزسه‌کز، مساعده ایدیکز، چیقایم.. یارین هر بر امریکزه اطاعت ایده‌جکمی وعد ایدرم...

— لکن!...

— یوق، یوق، اصرار ایتمه‌ییکز.. أمین اولکزکه بو، نچه قابل دکلدر.. هم بنم اوزولدیکمی آرزو ایتمزسکز، ظن ایدرم...

نعیم بك، حیرتندن دوکلمش؛ ایلك کیجه‌ده کندیسنه اطاعت ایتمه‌ین بو قادینی، اوزون اوزون سوزیور؛ اونك بو اصرارینی بر شیئه حمل ایده‌مه‌یه‌رك:

— حقیقةً بویك غریب !.. دییوردی.

كنج قادین ، كولمك ایچون دوداقلرینی ایصیرارق :

— نیچون بوقدر غریب بولیورسکز ؟..

دیدی . بعض آرزولر واردر كه انسان ، اونلرك تأثیرحكمی آلتنده عادتا زبوندرلر.. عیناً سزك، هنوز بر دیگری صولمادن حیاتکزده تازه بر چیچك بولوندورمق احتیاجنه زبون اولدیغکز کبی ...

نه دیمك ایسته‌یوردی ؟... ذهننده بونی تحلیل ایتمکه چالیشیرکن، كنج‌قادین ، هپ او نغمه‌لری ده‌کیشن شوخ صداسیله تکرار ایتدی :

— اوت ، دیدی . عیناً اویله .. مع‌مافیه اگر موافقت ایتمیورسه‌کز، مساعده ایدیکز ، چیقایم ...

و آیاغه قالقدی . بیم بك آرتق مغلوب اولمشدی . اونی اللرندن یاقالایارق كندینه دوغرو چكدی وبوغوق برسسله :

— خیر ، دیدی . گیتمه‌ییکز .. نصل ایسترسه‌کز، اویله اولسون ...

اونی بردن بره تسخیر ایدن بو قدینت قارشیسنده ، برچوجوق کبی مطیع . سکوت ایدییور ؛ حالا آووجلرینك ایچنده دوران بو کوچوك ، یوموشاق اللری دوداقلرینه کوتورمك ایچون ینی یاقان بر احتیاج حس ایدییوردی . کوزلری دومانلانمش و آرتق برشی دوشونه‌مه‌ین دماغنده، آتشین بر حسك سرخوشلقلری باشلامشدی . ایشته یوزنی كورمدیکی حالده اوكا قارشی قلبنده بر میل عمیق حس ایدییوردی . فقط بهجه‌یی نه‌قدر آکدیرییوردی !... اگر اولومندن خبردار اولماسه، سسك بعضاً روحنی‌غیجیقلایان لطیف اهتزازلریله او اولدیغنه حكم‌ایده‌جکدی . فقط بیچاره قادین، شمدی ، احتمال بریبغین طوپراق اولمشدی ...

بردن اونك خیالنی كورییوركبی اولدی . وشو دقیقه‌ده آووجلرینك ایچنده یابانجی بر قادینك تماس جلدی ایله وجودندن صووق بررعشه‌چجه‌رك ، تیتره‌دی . اوقدر ینلره رغماً نهایت ، اوكا خیانت ایتمشدی . قلبنده درین بر اذا ایله اللنی چكدی و قاناپه‌نك آرقه‌لغنه یاصلانارق، اوزون بر دقیقهٔ استغراق‌یاشادی . لكن نیچون معذب اولیوردی ؟ .. صانکه كندیسی اولمش اولسه‌ایدی ، او ، اوله‌میه‌جکمیدی ؟... باخصوص ایشته آلدیغی قادینکده بر سنه اول قوجه‌سی اولمشدی ؛ احتمال وقتیله طبق اونلر کبی سه‌ویشمشلر ؛ کیم بیلیر . قاچ دفعه‌لر بر برلرینه صادق قالاجقلرینه یمین ایتمشلردی. بهجه‌ده بوندن باشقه صورتله‌می‌حركت ایده‌جکدی؟... خیر، خیر، انسانلر هپ بویله ایدی . وبو، اساساً پك طبیعی برشیٔ ایدی ...

شمدی قاری قوجه ، اوته‌دن بری‌دن قونوشارق ، بربرلرینه قلبلرینی آچیورلر ؛ صفحات حیاتیه‌لرینه تماس‌ایدن نقطه‌لرده بعضاً برسلسلهٔ وقایعی‌تعقیب ایده‌رك ، بعضاً برحكایه اوزرنده ، اوزون وقفه‌لرله كچیکه‌رك ، بویله‌جه

ویرلرینه آکلاتیلمق ایجاب ایدن شیلر حقنده تماطیٔ حسیات ایدییورلردی . کنج قادین ، اونی، یك چوق زماندنبری طانیدیغنی سویله‌یور، حق خصوصات حیاتیه‌سنه دائر بعض وقایعی آکلاتیرکن ، نعیم بك ، حیرتندن کوزلری بویویه‌رك :

— لکن سز ، بنم بوتون ماجرای حیاتمه واقفسکز .. دییوردی، شو حالده بن سزی نیچون طانیمیورم ؟...

کنج قادین ، سسنه بر اهتراز تأثر ویرمکه چالیشارق :

— ألبت طانیمازسکز، دییوردی، چونکه اوزمان ، سز ، بر دیکرینه مربوط ایدیکز .. بنم تمنایلاتمه اهمیت ویرمیه‌جککزی بیلدیکم ایچون کندمی سزه طانیتمقدن هیچ بر فائده بکله‌مزدم.. حالبوکه سزی نه‌قدر سه‌ویورردم!...

نعیم بك ، هیجانندن بوغولارق ، سو- یله‌یه‌جك برشیٔ بولامیور؛ اولجه کندیسنی سه‌ون بو قادینك کیم اولابیله‌جکنی دوشونیوردی . فقط یاربی، نه‌قدر سه‌ویملی ایدی !... پچه‌سنك کنارندن بیاضلقلری کورونن یوموشاق جلدی، روحنی بر آتش احتراصله قاوورییور ؛ پنبه قولاقلرینك اوجنده پارلایان بر الماس، نظرلرنی هپ اورایه چکوب کوتورییوردی . بردن بینی یاقان بر دقیقهٔ جنت کچدی . همان بیاضلکلر- ندن یاقالایارق چکه‌جك ؛ اوکا دایلکلر ویرن براشتها ایله کوزلرنی قارارتان بونقطه‌یی حریص و آتشین بوسه‌لریله اویه‌جك ؛ اویه‌جکدی ...

کنج قادین ، آرتق سکوت ایدییور ؛ قارشیسنده کندن برحلهٔ اجتنار بکله‌یور کیبدی.

نعیم بك :

— نیچون سکوت ایدییورسکز ؟.. دیدی. مادامکه آرتق یکدیکرمزك اولدق ...

شمدی کنج قادین ، اونك دراغوشلرینه تسلیم نفس ایدرك، بی حرکت، اویله‌جه دورییور؛

نعیم بك :

— بیلسه‌کز ، دییوردی . سزی نه‌قدر سه‌ویورم !...

کنج قادین ، بردن برقهقهه ایله :

— بنیمی ؟.. دیدی . هنوز یوزیمی کور- مدیککز برقادینی!... لکن بوکا ایناغق ایچون انسان نه قدر صاف اولمالی !... دون بهیجه خانم ، بوکون بن، احتمال یارینده بردیکری.. اوت ، بندن صوکراده بر دیکری ...

نعیم بك متلاشیانه :

— أمین اولکز، دییوردی . سزدن باشقه هیچ بر کیمسه‌یی سه‌ومیه‌جکم ...

کنج قادین ، بردن سوزنی کسه‌رك:

— خیر، دیدی. ایناغام.. برزمانلر، عین أمیناتی بهیجه خانمه‌ده ویرمشدیکز.. بیلسه‌کز، شمدی او قادینه نه‌قدر آجیورم!.. دیمك سز، اوکا خیانت ایتدیکز؛ هنوز طوپراغی قورومادن، بر دیکریله اوله‌ندیکز.. آه، بوارککلر!..نه‌قدر خائندرلر!... رجا ایدرم، بکا سویله‌ییکز، اونی بوقدر چابوق اونوتابیلدیککز ایچون قلبکزك اوزرنده هیچ بر عذاب، هیچ بر ثقلت حس ایتمیورمیسکز؟...

نعیم بك ، بر قباحت ایشلرکن اوزرینه

واراش برجوجوق کبی کوزلرنی ایندیرەرك جواب ویردی :

— حس ایتمەمك اولورمی ؟...

— دیمك حالا سەوییورسکز !..

نعیم بك سکوت ایدییوردی. کنج قادین دوام ایتدی :

— اوت آکلایورم، حالا سەوییورسکز.. شوحالدە بنی عفو ایدیکز، کندیکزە بر باشقە زوجە آرایکز...

نعیم بك نە سویلەیەجکنی شاشیرمشدی:

— لکن سز، بنی اولدورمك ایستەیورسکز.. دیدی.

کنج قادین، کولیور:

— او حالدە سویلەییکز ، دییوردی . هانکیمزی سەوییورسکز ؟...

— تأمین ایدرمکە سزی...

-- بهیجە خانمی؟...

— شمدی اوندن بحث ایتمەییکز.. سزی سەوییورم، یالکز سزی ...

— او حالدە مساعدە ایتدم .. دوواغمی آچابیلیرسکز...

شمدی نعیم بك ، اوکا تشکر ایدییور ؛ دوواغی قالدیریرکن قلبی چارپیوردی. بردنبرە صیریلان بجەنك آلتندن ، بهیجەنك خیالی چیقار چیقماز، حیرتندن دوکارق، بر دقیقە اویلەجە قالدی. صوکرا، دوداقلرینە قدر کلن بر کلمەیی تلفظە امکان بولامیەرق ، تأثرندن آغلامغە باشلادی . بهیجە کولیوردی ...

-۱۰ کانون ثانی ۳۲۶-
«قاضی کوی»

تضاد

محرری : عزت ملیح

— مابعد —

فقط بو کیجه سرور عمومی ایچنده ساکت دوران ناشدك ظلام افکارنی قوغمسی یلك قولای دکلدی. قولاقلرنی دولدوران شن موسیقیلر، حرارتلی آوازه‌لر.. تکمیل بو آیین ملی برترك ضابطنی ناصل محزون ایتمزدی؟

بالطه‌جی محمد پاشادن مصالحه‌یی قوپارابیلمك ایچون او قهرمان محترمه‌عرض تبصبص والتفات ایدن (قاترینا) نك احفادی ایشته دنیانك اك بیوك دولتلرندن برینه مالك بولونیورلر، قوت وسطوتلرنی کیتدکجه یوکسلتمکله متصل، متصل چالیشیورلردی‌ده قوجه بالطه‌جینك اخلافی بوکون، پارچه پارچه ییقیلوب محو اولان بنای حکومتك قاپولرینه وارنجه‌یه قدر چالقدن باشقه برشی دوشونمیورلردی! محموداول زماننده قره ده کزك تماميله عثمانلیلره عائد اولدیغنی تصدیق ایله اوراده هیچ بر حرب ویا تجارت کمیسی بولوندیرمیه‌جغنی تعهد ایدن (آندوروسی) نك اخلاف ایشته او ده کزك قسم اعظمنه صاحب بولونیورلر، و بوراده‌کی قوای بحریه‌لرینی ــ بالطبع ترکلره قارشی ــ کیتدکجه تزیید ایدیورلردی‌ده بارباروس وطورغود رئیسك اخلافی بوکون حتی سواحل عثمانیه‌ده‌کی قاچاقجیلغی لایقیله منع ایده‌بیله‌جك برقاچ کمی‌یه مالك دکللردی!

هوایه رنکارنك فشنکلر آتارق اعلان مسرت ایدن روس زرهیلرینك قارشیسنده، اوینایارق، شرق سویله‌یه‌رك افتخار ملیلرنی اطرافه باغیران روس خلقنك ایچنده، ناشد بویله برچوق آجی حقایق دوشونمکدن منع نفس ایده‌میوردی. نامکتب حربیه‌ده ایکن، حیاتی تهلکه‌یه قویه‌رق ترکیه احوالنه دائر یازیلان اجنبی أثرلری کیزلیجه اوقودیغی زمان حس ایتدیکی یأس وحدت شو دقیقه‌ده دخی قلبندن طاشییوردی. أوت، وطننك ظلم وارتشا ایله، جهل وعطالت ایله کوندن کونه دها متمدنی

وضعيف، كوندن كونه دها مريض وفقير اولديغنى كوره‌رك دلكير اولمق و برشى ياپامامق! بو اويله مدهش بر عذاب ايدى كه تاشـدك ـ وكنديسى كبى دوشونوب حس ايدن دها كيم بيلير قاچ عثمانلينك ـ حياتنى زهرلييوردى. رؤيت آتيسنى سحاب نوميدى ايله قاپاييوردى. آه، تاشد بر قوت قهارانه‌يه مالك اوله‌يدى؛ بر سه‌زار، بر اسكندر، بر بوناپارت كبى ذى نفوذ بر دهاى سياسى اوله‌يدى، زواللى مملكتنى جانى وخرسزلرك ملوث اللرندن نه‌چابوق قورتارير، اونى لايق اولديغى موقع عالى‌يه قويمق ايچون نه‌يورولمز بر متانت و سعى ايله اوغراشيردى! شيمدى سفالت ايچنده متوكلانه ياشايه‌رق هيچ سس چيقارمه‌يه جسارت ايده‌مه‌ين ملتى، او پاك و بدبخت عثمانلى ملتنى صارصاجق، اويانديراجق واوكا ديه‌جكدى كه: «بنى ديكله‌يك، قرده‌شلر! بن وطنمى قورتارمه‌يه كلـدم وقورتاراجغم. فقط سزك غيرتكز، حسن نيتكز اولمازسه موفق اوله‌مام.. او حالده بنى آيى ديكله‌يه‌رك حاضرلانك. اطرافكزه، خارجه باقوب بر آز دوشونك. وطنكزى هر نقطهٔ نظردن، اوروپا ممالكنه وحق دها دون. ولايتلرمزدن اولان بالقـان حكومتلرينه مقايسه ايديكزده محزون اولمامق، آغلامامق، باغيرمامق قابلميدر، كوروريكز... بوتون قوملر كيتدكجه مترقى؛ كيتدكجه قوتلى، كيتدكجه زنكين اولمايه متماديا چاليشيـرلركن بز بو جهالت وبو سفالت ايچنده سورونه‌لم؛ عيب دكلمى؟ ويانه‌نك قاپولرينه قدر ايلريله‌ين، بوتون اوروپايى تتره‌تن، ومثلا برنجى فرانسـوايى «شـارل كن» ك الـندن قورتامق ايچون صرف قهرمانلق سائقه‌سيله دنيايى آلت اوست ايده بيلن تركلرك اولادى اولديغمزى اونوتميه‌لم. بو كونكى عجز وانقراضمزدن اوتانالم. بزه ميراث قالان جسيم ايمپراطورلغى بويله‌مى اداره ايده‌جكدك؟ روم ايلينك قسم اعظمنى، مصرى، قفقاسيه‌يى، كريدى ... بر قاچ قراليت تأسيسنه مسـاعد اوله‌جق درجه‌ده واسع اولان بو مهم يرلرى نه ياپدق؟

تحت اداره‌مزده قالان مملكتى ياواش ياواش غائب ايتمك قورقوسى؟ بن سزه يمين ايده‌رم كه بو خرسزلق، بو اداره‌سزلك، بو قانونسزلق دوام ايده‌رسه دولتمزك استقبالى اولوم. بزمكى ايسه اسـارتدر. اويانك، قرده‌شلر، قوجه بر ملتى موت محققه دوغرو سـوروكله‌مك كبى مدهش بر جنايت ايشـله‌ينلرى: پادشـاهى وعونه‌سنى... هپسنى، هپسنى قوغلك، چيكنه‌يك، اولدورك. حقكزدر، صوابدر: اونلرك يرينه ناموسـلى وغيور آدملر كتيرك... فقط اك اهميتلى ايش اوندن صوكره‌در. زيرا يقاجغكز بنانك يرينه متين ومحتشم ديكر بر سراى ياپمق ايجاب ايدر. وبونك ايچون هر شيئى حكومتدن بكله‌يه‌جككز. اصل سزلر حكومته ياردم ايتمه‌ليسكز، اصل سزلر لاقيدى، تعصب وتنبللك كبى مهلك خسته‌لقلردن قورتولمازسه‌كز هيچ، هيچ بر نتيجه استحصال اولونه‌من. مدنى بر دولت اولمق، اوروپادن قوغولمامق ايسترسه‌ك اوروپاليلرى مثال اتخاذ ايده‌رك بر سعى لا ينقطع ايله چاليشمليز. اونلرك اصو-

للرینی ، عادتلرینی ، حتی أفکار وحسیاتی ترویج وقبول ایتملی‌یز . بر طرفدن اك مدنی ملتلرك اصول وقوانینی تقلید وتطبیقه قالقیشیر وحالبوکه دیکر طرفدن اك ابتدائی واك مرتجع أفکاره صادق قالمقده عناد ایده‌رسه‌ك نه اولور بیلیرمیسیکز ؟ بروغراممسز ، استقامتسز ، قاره‌قاریشیق برمضحکه ... اویله برمضحکه که چوق کچمه‌دن خونین برهائله اولمغه محکوم!.. »

ناشد بویله بر نطقك اقسام مختلفه‌سی فکراً دیزه‌کله غریب بر لذت دویوردی . فقط بوخولیای علوی طبیعی چوق سوره‌مزدی. کنج ضابطك هیجان وحرارت قلبی بردنبره عظیم بر یأس وکدره منقلب اولدی . کندی کندینه : « هیهات ، دییوردی . بن بوعجزمله نه یاپا بیلیرم ؟ فرض ایده‌لم که عمرمی وطنمه فدا ایده‌یم‌ده کیدوب پادشاه مستبدی وحتی تکمیل اطرافنده‌کیلری اولدوره‌یم . شبهه‌سز بوکون محال اولان بو فعل خیری ایشله‌سه‌م بیله مملکتم تمامیله قورتولمش اوله‌جقمی؟ اعمار وترقیسنه حقیله ووقت غائب ایتمه‌دن خدمت ایده‌بیله‌جك آدملر بولونه‌جقمی؟ تکرار ایدییورم بزه اویله خارق‌العاده بر دهای سیاسی لازم که هر خصوصی تبدیل واصلاح ایده‌بیلسین ؛ ترکیه‌یی دائمی بر منبع استفاده تلقی ایدن اوروپا حکومتلرینه : آرتق یتر ! دییه‌رك اونلره حرمت وقورقو حسنی ویره‌بیلسین . »

ناشدك تفکرات وطنپرورانه‌سنده دها دوام ایده‌جکدی. فقط بیلمه‌مز ناصل برقوت أسرار انکیزك سوقیله ناکهان میلیجه‌یی خاطرلادی .

لکن اوزون استغراق پرملالی ایچنده دوغان بو خیالی ناشد پك حسن قبول ایتمدی . عثمانلیلردن پاطومی استرداد ایلیشلرینی تعمید ایدن روسلرك ترقیاتی ایله کندی وطننك احوال وخیمه‌سنی مقایسه ایدرك دلخون اولورکن بیله سوکیلیسنی اونوتمدیغنه دوغروسی بر آز قیزییوردی . مع‌هذا بوحدت پك دوام ایتمدی، وایده‌مزدی که میلیجانك شکل ظریفی ، متبسم کوزه‌ل کوزلری ناشدك پیش خیالنه کلنجه ، حسیات وطنپرورانه‌نك آتشنده برمدت أزیلوب اویوشمش اولان حسیات عشق همان جانلاندی و میلیجایی آیلردنبری کورمه‌مش کبی صمیم روحنده بر صبرسزلق ، بر تحسر دویدی .

کنج ضابط ، او آنده یوروملکه باشلادی . ده‌کزده‌کی شیلنکلری سیر ایتمکله دوغمایان غلبه‌لغك آراسنده ، اوتکینی بریکنی ایتوب ایلرییایور ، پك عجله ایدییوردی . رئیس قیزی اقرباسیله بو آقشام بورایه کله‌جك و ناشد ایله غازینونك اوکنده بولوشه‌جقلردی .

ناشد متجسس نظرلریله برمدت اطرافنه باقدی؛ غازینونك اوکنده‌کی ماصه‌لری اشغال ایدنلری اوزاقدن سوزدی . تدقیق ایتدی . میلیجایی کوره‌میوردی : « ی بو آقشام بورایه کلمکه راضی وحتی مجبور ایتدکدن صوکره کندیسی اونده قالمشسه پك خوش اولور !» دییه صبرسزلاندی وسیکیرلی آدیملرله غازینویه بتون بوتون یاقلاشه‌رق تکرار آرادی: نافله ... ساعتنه باقدی : اونی کچییوردی . میلیجا بووقته قدر نره‌ده قاله‌بیلیردی؟ عیدملی

شرفنه نایدوفلرده ویریلان ضیافت بوساعته‌قدر دوام ایده‌مزدی . یوقسه ... ناشدك جانی فنا حالده صیقیلمغه باشـلامشدی. متفکر ودالغین یوریبور، غیر معین بر طرفه دوغری کیدییوردی. اودرجـه دالغین ایدی‌که یاتبردیغی قهقهه‌لرله قونوشه‌رق سرعتله یوروین ایکی‌روس ضابطنه چارپدی . طبیعی همان طلب عفو ایتـدی . لکن‌بو: « عفو ایده‌رسیکز » دیمك مجبوریتی ناشـده پك آغیر کلدی . هم اوایکی ضابطك کوزلرنده بو « ترکه » قارشی برلمهٔ کین کورور کبی‌اولمشدی... بلکه آلدانییوردی . هرحالده اویله حس‌ایتمشدی. ذاتاً بو دقیقه‌ده أك‌اهمیتسز بر حادثه‌یه قیزاجق أك معناسز حرکتی سوء تفسـیر ایده‌جك بر حالت روحیه‌ده ایدی . شـو روس بایرامنك قلبنده اویاندیردیغی آجی حسلره برده یأس عاشقانه منضم اولمشدی . بوشرائط داخلنده اوقلبك حساسیت مرضیه‌سی پك ضروری ایدی .

ناشدتکرار ساحل جهتنه کلدی. زرهلیلر سیاه ده‌کزله قویو لاجورد سما آراسـنده منور اینجی دیزیلریله یاپیلمش‌شکللر کبی کورونییور؛ منظره‌نك هیئت عمومیه‌سی، بیکلرجه یوللرله ترسیم ایدیله‌رك ایشلنمش حسیم بر تیاترو پرده‌سنه بکزییوردی. ناشد دها دمین بو کمیلره، بوهوائی فشنکلره بر آز محزون فقط هرحالده سـاکن کوزلرله باقدیغی حالده شیمدی‌نظرنده بر معنای حدت‌واردی. هویتك‌درین بر کوشهٔ مخفیسندن کلن بر سس، مبالغه‌کار وفضله هیجانلی‌اولدیغنه قانع اولدیغی حالده اسکات ایده‌مدیکی بر صدای أسرار انکیز ناشـدك قولاقلرنده چینلییور ودییوردی‌که : « بیکلرجه صـاری کوزلریله صیریتان ، رنکارنك هوائی اکلنجه‌لرله اعلان مسرت ایدن شو کمیلری کوریبورمیسك؟ بونلر بلکه برکون سنك مملکتکی طوپه طوته‌جق؛ وطنداشـلریکی اولدوره‌جك ؛ عثمانلی دولتنی تماميله محو ایتمکه چالیشـه‌جق ! شو دقیقه‌ده تا اوزاقده‌کی افق مظلمك مشیمهٔ غیبندن‌اون، یکرمی، اوتوزاژدرحرب دوغسه.. وبومدهش آلات موت و انتقـام بر سرعت بر قیه ایله اوککده‌کی پارلاق اویونجاقلری بر باران آتش آلتنده یاقسه. پارچالاسه، محو ونابدید ایتسه.. سن، ناشـد، « چشمه » حادثهٔ مشهوره‌سنك بومقابله‌سنی؛ آمیرال ناشیموف طرفندن‌سینوب کورفزنده محو ایدیلن کمیلرمزله اوراده اولن درت بیك عثمانلینك بو انتقامنی ناصل بوله‌جقسك؟ سن، ناشد، تعریف ایدیلز درجه‌ده فوقلی بر سـعادتله ، بلکه وحشی فقط عینی زمانده پك انسـانی بر سعادتله سرمست اولمیه‌جقمیسك؟..» ناشد بر حاکم‌معند وبی امان کبی ادارهٔ کلام‌ایدن اوصـدای معنوی‌یی دیکله‌مه‌مك ایستییوردی. فقط غریبدر : دمین بوراده مفکره‌سنی‌وقلبنی قاپلایان ملاحظات کدر انکیز ، هیجانك دها بولوواره کلمه‌مش اولمسی کبی پك شایان قبول بر حادثه‌یی بویوتمکله یاردیم ایتمش وناشد مفرط بر حدته قاپیلمشـدی . . وبومفرط حـدت‌ده عینیله شو آنده ناشدك افکار وخیالاتنی بوتون بوتون تشـدید وتوسـیعه سبب اولییوردی . انسانلرك‌افکار وحسیاتی‌بویله اکثریا بدایتنده

اوفاجق برقار طوپی ایکن طاغلر وقایالر اوزرندن یوارلانەرق ، ویووارلاندقجە بویویەرك نهایت جسیم بر کتلهٔ مخوف اولان قار ییغینلرینه بکزەر . انسان بو کتلهٔ برفك آلتندە ناصل بوغولوب أزیلهبیلیرسه، او کتلهٔ افکار و حسیاتك زیر تحکمندەدە قوتسز و عاجز قالیر... ایشته ناشد، بویله بر موقعده بولونیور، أفکارینی تبعید ایدەمییوردی . تام او صیرادە برأل اوموزینه دوقوندی . مجرای أفکارینی دکیشدیرمسنه معاونت ایتمك ایچون امدادینه یتیشن بو دست قیمتداری ناشد ممنونیتلهصیقدی. میلیچالك براتری ماقسیم نلیدوف :

— سزی یاریم ساعتدر آرییورم،دیدی. میرالایك اصراری اوزرینه یمکدن صوکره هپمز ضابطان قلوبنه کیتدك . والدەم وهمشیرەم مطلقا کلهکزی رجا ایدییورلر... أیچه غلبهلك وار . بر آز دانس ایدوب اکلەنیرز .

— فقط بو قیافتله ...

— هیچ اهمیتی یوق . رسمی بر مسامره دکلکه ... هم بو موسمده مراسمه باقیلیرمی ؟

عثمانلی وروس ضابطلری قونوشەرق اوزاقلاشدیلر .

مابعدی وار

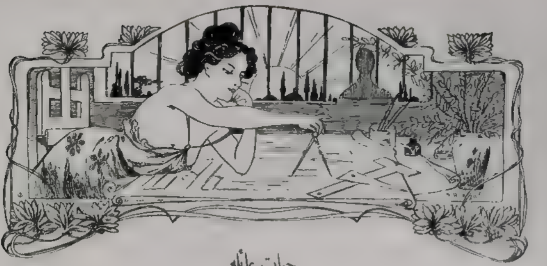

حیات عائله

بشریت، اوزون واوزاق دورلرده مختلف صفحات اجتماعیه‌سنی یاشایه‌رق، بر چوق انقلابلردن، تکامللردن صوکره، شیمدیکی متمدن جمعیتلرك عمدهٔ موجودیتنی تشکیل ایدن عائله حیاتی تأسیس وبنا ایله‌مشیدی. ذاتاً، بو، پك ضروری بر نتیجه ایدی. چونکه: جمعیت حالنده یاشایان حیوانلرده بیله — پك آزی مستثنا اولمق اوزره — طبیعتك قوانین اصلیه‌سی ایجابی اوله‌رق حیات عائله موجوددر. بوحال، اجتماع واشتراکك طبیعی واضطراری بر مولوده‌سیدر. انسانلرده، بو اساس طبیعی اوستنده، حیات اجتماعیه‌یه دخالت لزوم ووجوبنی حس ایدنجه، «عائله» یی تأسیس ایله تکامل ایتدیرمشلردر. شیمدی بوراده، عائله حیاتنك عصر حاضره کلنجه‌یه قدر کچیردیکی ادوار انقلابیه تدقیق وتتبع ایدلیه‌جك، یالکز بونك طبیعته نظراً ناصل برموقعده بولوندیغی، حیات اجتماعیه‌نك سعادتلری، لوثلری، فلاکتلری ایله نه درجه علاقه‌دار اولدیغی، موجودیت حقیقیه‌سی نه‌دن عبارت بولوندیغی تعمیق وشرح ایدیله‌جکدر.

انسانلر، اولاً، جمعیت حالنده یاشادقلرندن ثانیاً، اوصاف ممیزه‌لری مقتضاسی اوله‌رق وظائف تناسلیه‌لرینی غیر موقوت زمانلرده ایفا ایتدکلرندن «عائله» موجودیت طبیعیه‌سی ایچنده حیات نسلیه وعرقیه‌لرینك ادامه‌سنه ساعیدرلر. بوحال وصفتده مشترك ومشابه بولوندقلری حیوانلرده اولدیغی کبی، وظیفهٔ تناسلیه‌یی خصوصیت ومحرمیت ایچنده اجرا ایتمك طبیعةً ضرورت حکمنده‌در. چونکه: بو، عائله حیاتنك عمده‌سی، روحیدر. واستقلال تناسل، فعل القاحك اقتضای حصول طبیعیسی اولان ماده‌مشترکهٔ حیاتیه‌نك انفرادیسی ایله نمو وانفجار بیضانك احتیاجی بونی موجبدر. انسانلرله

حيوانلرك بونده هيچ بر استثنائيتلری يوقدر . ذاتاً ، بشريتده ، موجوديت عائلويه‌نك عنصر اساسيسی دكل ، بلكه اونك تفرعاتی ، توابعی تكامله اوغرامشدر .

يوقسه ايكسنده‌ده سبب اول عينيدر ، بردر . بونك ايچين آدميتك حيات عموميه واجتماعيه‌سنك هر صفحه‌سنده ، اساسيت رولنی ايفا ايدن عائله‌نك بوتون ايجابات واحتياجاتی نظر دقته آلنه‌رق ، اوكا كوره تطبيق وتوفيق حركت ايتمك اقتضا ايلر .

بعضيلری دييوركه: «حيات عائله‌اولنه‌رق ، بری بريله مناسبات وافعال تناسليه‌ده بولونان قادين و اركك ، قانوناً هر مدت معينه ظرفنده بر چوجق توليد ايتمكه مجبور طوتوللی ، وطرفيندن بريسی ايستديكی زمان ، بلاقيدوشرط ، افتراق وانفكاك ايده‌بيلمليدر» بو فكر ونظريه تماماً غير طبيعيدر . زيرا : اولا ، قوانين طبيعيه داخلنده متمادی بر تكامل وانقلاب نتيجه‌سنده بوحاله كله‌بيلن حيات اجتماعيه‌نك بوتون شرائطنك ، مادی ومعنوی بوتون موجوديتلرينك كاملاً تبدل ايتمسی ، محو ومنقرض اولمسی لازم كلير . — تمل ده‌كيشير ويا يوق اولورسه بنانك‌ده ييقيلمسی طبيعيدر — ثانياً ، مدنيتك ، علوم وفنونك تعاليسی ، اقتصاد وثروتك ، صناعت وتجارتك ترقيسی ايچين الك بويوك بر عامل ومؤثر اولان موجوديت عائلويه‌نك اندراسی ، تكامل بشره ناصيل ونه اليم بر ضربه ايندير ! ثالثاً ، او افعال تناسليه‌دن حاصل اوله‌جق چوجقلر كيمه عائد اوله‌جقدر ؟ اونلرك شرائط حاضرهٔ اجتماعيه‌جه يكرمی يكرمی بش ياشنه قدر دوام ايدن معيشت ، تربيه ، تعليم وتحصيللرينی كيم تأمين ايده‌جكدر ؟ چوجقلرك ادامهٔ حياتی ، يالكز بر طرفه انحصار مطلقله عائد اولورسه ، تأمين ايديله‌بيليرمی ؟ وهانكی قادين كنديسنك الك اساسی واصلی وظيفه‌سی اولان توليد وتربيهٔ اطفاله ، بويله غير طبيعی بر صورتده اجبار ايديله‌بيله‌جك ؟ بونی يالكز ، وظائف حقيقيهٔ اجتماعيه‌لرينی ترك ايتمك شرط ضروريسيله اركككلرمی ، ايفا ايله‌يه‌جك ؟ عينی زمانده ، ناصل بر قانون وقوتله بو كبی مناسبات ايله ياشايان قادين واركككلر چوجق توليدينه مجبور بولونديريله‌جق ؟ اونلرك بوخصوصده‌كی حيل ودسايسی ناصل آكلاشيله‌بيله‌جك ؟ والك صوك فقط الك درين و قوی اولمق اوزره ، چوجقلری اوزرنده طبيعی وحقيقی بر علاقه‌لری اولمايان قادين واركك ، توليد ايچين ، پسيقولوژی وفيزيولوژی نقطهٔ نظرندن نه‌حق وصفتله تضييق ايديله‌جك ؟ ايشته برسوردی سؤال كه جوابلری انجق كنديلری تصديق ايدلمكله ويريله‌بيلير . كورولويوركه ، بشريتك حيات اجتماعيه وعموميه‌سنك تأمين وادامه‌سی انجق ، «عائله» نك مجرای طبيعيسی داخلنده تعالی وتكامليله ، ايجابات واحتياجاتنك حقيقةً تطمين وتسويه‌سيله قابلدر . بناءً عليه بو نقطهٔ نظردن‌ده ، فحشك ، حيات عائله خارجنده‌كی افعال تناسليه‌نك ، مناسبات غير مشروعه‌نك موجوديتی ، مذور كوسترمك ايچين سرد ايديلن «احتياج طبيعی» نظريه‌سی ياكلش وغير طبيعيدر . عائله حياتنه

مالك اولان بوتون حیوانلر : كوده‌رجینلر ، قومرولر ، آرسلانلر ، فیللر ، ذوالیدین مایمونلر ، الخ ... هپ وظائف تناسلیه‌لرینی خصوصیت ایچنده ایفا ایدرلر . بونلرده ، بوخصوصده، هیچ برزمان عمومیت كورولمز. علم حیوانات بونی صورت قطعیه‌ده ارائه‌واثبات ایدییور . بوحیوانلرك هیچ بریسی، بری برندن انفكاك وافتراق ایتمه‌دن ، ایستر دیشی ، ایستر اركك اولسون، بردیكری ایله مناسبات تناسلیه‌ده بولونماز. بونك ایچین عائله‌نك عمده‌موجودیتی عینی اساس طبیعیدن آلان انسانلرده‌ده، فحشك اجراسی غیر طبیعیدر. بشرده، طبیعتله مولودهٔ دماغ اولان صنعتی لایقیله تألیف ایتمك چالیشه‌رق، حیات حقیقیهٔ اجتماعیه‌یه دوغری یوروملیدر.. بر اساس مطلق ، هیچ بر زمان تبدل ایتمز ، محو اولماز . مگر كه اداره ایتدیكی ، اوزرنده طوتدیغی موجودیت تحول ایتسین، انقراض بولسون؛ یاخود كندی شرائط، اسباب وعلل موجودیتی دوچار تبدل ویا انقراض اوله‌رق اونی اداره‌دن فارغ اولسون. بناءً علیه، عائله‌نك بنیادی انسانلرده نه‌ایسه حیوانلرده‌ده اودر . انسانلر، یالكز بواساس اوزرنده حیات عائله‌لرینی تكامل ایتدیرمشلر وایتدیره‌جكلردر ...

حیات عائله‌نك ، حیات اجتماعیه نقطهٔ نظرندن ، صورت جریانی حقنده‌كی اساس شودر وداعماً شو اولملیدر : آرقداشلق ، مادةً ومعناً مساوی اولورسه طبیعی وحقیقیدر. ایكی رفیق ، بری برینی هر خصوصده مشترك ومساوی كورمزسه امتزاج واتحاد غیر قابلدر.. دنیاده الك حقیقی وجدی آرقداش ایسه، زوجه ایله زوجدر. یالكز ، اونلرده « ایكیلك ایچنده برلك » ، « برلك ایچنده ایكیلك » موجوددر. زوج ایله زوجه حیاتك دوام ایتدیكی مدتجه ایكی رفیق صمیمی وحریمی اولدیغندن، موجودیت رفاقت وزوجیت داخلنده ، بوتون مادیت ومعنویتده مساوی اولملی ، هیچ اولمازسه یكدیكرینی مساوی عد وتلقی ایتملیدر .. ایشته بونك ایچیندر كه ، قادین واركك آره‌سنده‌كی مساوات طبیعیه ، سوسیولوژینك مقتضیات قطعیه‌سندندر. اونلر؛ حقوق عائلویه، اجتماعیه، مدنیه ، سیاسیه نقطهٔ نظرنده حقیقی بر تساوی‌یه مالك اولملیدرلر كه بشریت تكامل طبیعیسنی تعقیب ایده‌بیلسین ...

صلاح‌الدین عاصم

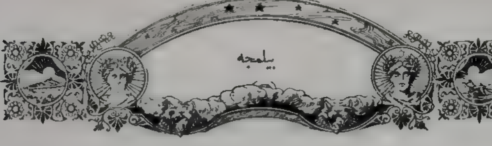

۲۶ نومرولی نسخه‌مزده‌کی بیلمجه‌نك صورت حلی :

۲	۹	٤
۷	٥	۳
٦	۱	۸

ارککلردن طوغری جواب ویرنلر نامنه چکیلن قرعه‌ده برنجیلکی کدك پاشاده عرفان حکمت، ایکنجیلکی سلانیکده ع. نور الدین، اوچنجیلکی مغری کویده جواد بك افندیلر قزانمشلردر.

دیکر حل ایدنلردن بروجه آتی ذوات اوچر قارت پوستال قزانمشلردر :

استانبول مکتب سلطانیسی طلبه‌سندن ۱٥۸ نومرولی کریدی شفیق، قونیه: عامل چلبی زاده حاقی عامل، روسیه‌ده اورنبورغده مدرسهٔ حسینیه‌ده ابراهیم بیکچنایف، مدینه‌ده احمد رضا، مجلس ثان کاتبلرندن محمد بسیم، اورته کویده دولتلو پرنس عبدالمجید افندی حضرتلرینك اغالرندن حوصه، بیوك آطه دیون عمومیه کاتبی صلاح الدین، ملعارستان: [illegible] رلی بورغازده اسماعیل جلیلوف، مدینه‌ده احمد اسعد، اورته کوی: حسن کشفی، دفتر خاقانی نظارتی قیود خاقانی قلمی کتبه‌سندن م. عزت سکوتی، اینور اتحاد وترقی برنجی قلوبی، قاضی کویده خلیلیه محمودیه مکتبی معلملرندن حسن حسنی، حدیقهٔ مشورت مکتبی اعدادی برنجی صنف طلبه‌سندن ٤٥۰ نومرولی مصطفی ذکی، ازمیر مکتب سلطانیسی برنجی سنه طلبه‌سندن ۱٦۳ اتراق ذوقی، عشاق بلدیه طبیبی محمد علی، دارالشفقه‌دن نورس حق بك افندیلردر.

برر قارت پوستال قزانانلر بروجه آتیدر :

سلانیك قره فریه قضاسنده جاهل زاده ناشد، قاضی کویده مرحوم راسم پاشا حفیدی راسم، مکتب حربیه ایکنجی بلوك برنجی سنه شاکردانندن شاملی مدحت، مکتب سلطانی طلبه‌سندن ۹۹٤ نومرولی م. جلال، چتالجه‌ده پلونه برنجی لشانجی طابوری ضابطانندن ابن الضیا فاضل، پانقالتی: حربیهٔ شاهانه‌ده ف حزنی، سرکه‌جی انضباط عسکری ضابطی ملازم جلال، سلانیك تکیه‌لی چفتلکی ناظر امور معاونی عثمان فوزی، قونیه اتحاد و ترقی مکتبی طلبه‌سندن ٤٤، حربیه نظارتی محاسبات دائره‌سی دردنجی شعبه‌سی کتبه‌سندن صلاح الدین، اسکدارده آچق ترمه‌ده متقاعد حربیه ضابطانندن محمد امین زین الدین، المان مکتبی مداوملرندن ع. وفا، هرار عباده حاجی اسماعیل زاده احمد شکری، بشکطاشده عابدین اسعد، اسکوب نمونه رشدیسی تورکجه معلمی شکیب رجائی، ودین مکتب رشدیه‌سی دردنجی صنف طلبه‌سندن مصطفی ابراهیم، صنایع نفیسه مکتبی رسام قسمی شاکردا[نندن] اقسرالی اسماعیل ذکی، شمس المکاتب مکتبی اوچنجی صنف شاکردانندن ۹۷ نومرولی علی اکرم، کرمنجك ناحیه‌سنده قصاب زاده مصطفی نوری، استانبول لیسه‌سی مداوملرندن عمر حکمت، پرلپه اتحاد و ترقی قلوبی نامنه صندق امینی حمدی، وفا اعدادیسی برنجی سنه طلبه‌سندن ۲٦۱ نومرولی محمد توفیق، دیمتوقه بلدیه چاوشی اسماعیل، غلطه المان مکتبنده ا. ناجی، بیروت حاکم الشرعی مخدومی محمد حنیف، قرجه علیده اوننجی الایك ایکنجی

طابور ایکنجی بلوك سر چاوشی محمد خورشید . برلینده دوسه‌لدورفده سعدالدین . مکتب حقوقده حسن تحسین . قوماتوه ۱۷ نجی الای مطالعه‌صالونی نامنه موزیقه معلمی کامل بك افندیلردر .

خانملردن طوغری حل ایدنلر نامنه چکیلان قرعه‌ده برنجیلکی شیشلیده ك . عفت ، ایکنجیلکی ایاصوفیه‌ده ا. پاکیزه . اوچنجیلکی ارن کوینده نعمت خانم افندیلر قزانمشلردر .

دیکر حل ایدنلردن اوچر قارت پوستال قزانانلر برنوجه آتیدر: اسکدارده طوغانجیلرجاده‌سنده نجاردن جبل کاشف بك حرمی فرعیه . دفترداره قطنت برق . روسیه‌ده روسچق فاطمه . بیوك چامجه‌ده سا کنه نیه نجانی . جنکل کوینده لمان جلال . دیوان یولنده رابطه عمر . موصل مبعوثی داود بکك خانه‌سنده جیله . قاضی کوینده مادام ساح . اکری قپوده مالتپه خسته‌خانه‌سی مدیری بیکباشی ضیا بکك کریمه‌سی فاطمه مقدس . اسکدارده احسانیه ـ نعمت رضا . سلطان احمدده حسنی بك کریمه‌سی خدیجه نیلوفر . حیدر پاشاده میرا . قاضی کوینده نظمی پاشا کریمه‌سی فاطمه ذکیه . کوزتپه‌ده سمیحه وحی . جهانکیرده بهیره رفعت . فاتحده مصطفی احسان بکك کریمه‌سی رقیه شکران . ادرنه : تیمور طاش قره اغاجده سواری ملازمی رشاد بك همشیره‌سی لمعت . بایزیدده فاطمه . جنکل کوینده عابر . صوفیلرده هادیه . قیزیل طوپراقده میرآلای رامز بکك کریمه‌سی ناجیه . ارناوود کوینده امریقان مکتبنده بدریه ویسی . انقره تلغراف وپوسته باش مدیریت قلمی کتبه‌سندن شاکر تحسین افندی کریمه‌سی دلنواز . چبوقلیده مدیحه . سیواس ولاینده حوضه قائمقامی احمد حمدی بکك یکنی امینه . سلامسزده زهرا مقدس . لاله‌لیده مرحوم قائمقام صالح بکك کریمه‌سی عاطفه . مقری کوینده اجلال نورالدین . جهانکیردن مدیحه . سرنجه‌بك محله‌سنده نوزلی . کرید حانیه مکتب اناث مأذونه‌لرندن دیدار عفت . بکلر بکینده استاوروزده شوق بك کریمه‌سی مقبله . اسکدار احسانیه‌ده فرید بك کریمه‌سی بدیعه منهر خانم افندیلر قزانمشلردر .

مکافاتلرك اداره‌دن آلدیرلسی مرجودر .

بیلمجه

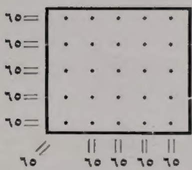

بالاده‌کی یکرمی بش صفرك برینه بردن یکرمی بشه‌قدر اولان ارقامی اویله برصورتده وضع ایتملی‌که افقی ، عمودی ، قطری حاصل جمی ٦٥ اولسون .

محمد مظهر

ارککلردن طوغری جواب ویرنلر نامنه چکیله‌جك قرعه‌ده برنجیلکی قزانان ذاته کموش صاپلی برباستون ، ایکنجی یه ظریف بر یازی طاقمی ، اوچنجی یه مجموعه‌منزك آلتی آیلق آبونه‌سی ؛ اوتوزنجی یه قدر اوچر ، اللنجی یه قدر برر غلافسه قارت پوستال ؛

خانملردن طوغری حل ایدنلردن برنجیلکی قزانانه یازاق غایت ظریف برشمسیه ، ایکنجی یه بر صوطاقمی ، اوچنجی یه مجموعه‌منزك آلتی آیلق آبونه‌سی ، اوتوزنجی یه قدرده اوچر عدد غلافسه قارت پوستال اهدا اوله‌جقدر .

صورت حل بیلمجه قوپونه یازیله‌رق ویاقوپون حل ورقه‌سنه ربط ایله‌رك (رسملی کتاب مسابقه مأمورلغنه) کوندرلیدر ؛ قوپونسز کوندریله‌جك حل ورقه‌لری نظر اعتباره آلنماز .

آثار منتشره :

نژاد اکرم

استاد محترم رجائی زاده اکرم بك افندی حضرتلرینك بونفیس وقیمتدار مجله‌شعر وصنعتلری

اخیراً زینتسازعالم مطبوعات اولمشدر . حسیات عالیه ورقیقه‌ایله‌مزین‌اولان بواثر معظم ادبی‌یی‌مشتاق‌معالیات اولان ذواته کمال اهمیتله توصیه ایدرز .

قاره بلا

ادیب وطنپرور نامق کمال‌بك‌مرحومك بالاده‌کی عنوان آلتنده بش پرده‌لك بر تیاتروسی نفیس بر صورتده طبع ایدیله‌رك موقع انتشاره قونمشدر . قارئلرمزه توصیه ایدرز .

عثمانلی تاریخی

داهیٔ وطنپرور کمال‌بك‌مرحومك عثمانلی‌تاریخنك دردنجی وبشنجی جزؤلرینك‌ده ساحه آرای انتشار اولدیغنی قارئلرمزه تبشیر ایدرز .

رسملی وخریطه‌لی عثمانلی تاریخی

تتبعات تاریخیه‌سیله جداً تمایز ایدن محرر محترم احمد راسم بك افندینك رسملی وخریطه‌لی عثمانلی تاریخنك ایکنجی جلدی‌ده کتبخانهٔ ملیمزی تزیین ایتمشدر .. اقبال کتبخانه‌سی طرفندن پك نفیس بر صورتده طبع ایدیلن بو اثر مهمی قارئلرمزه کمال اهمیتله توصیه ایدر . موفقیت واقعه‌لرندن دولایی مؤلف محترمنی کمال صمیمیتله تبریك ایلرز .

تربیه‌یه دائر

بوعنوان آلتنده گنج متفکرلردن فاضل احمد بکك پك‌مهم براثرلری کتبخانهٔ ملیمزی‌تزیین‌ایتمشدر . گوزل براسلوبله قلمه آلینمش تربیه‌یه عائد مهم‌مقاله لردن تشکل ایدن ونفیس بر صورتده طبع اولونان بو اثر کزینی هرکسه ، خصوصیله شبابه کمال اهمیتله توصیه ایتمه‌یی وجیبهٔ قدر شناسیدن عد ایدرز .

سپاه

شاعر نزیه جلال ساهربکك بونام آلتنده بر مجموعهٔ اشعاری دها انتشار ایتدیکنی شعر وادبیات مراقلیلرینه تبشیر ایده‌رز . . گنج شاعرك قدرت حسیه و صنعتکارانه‌سی بواثرده‌ده تماماً منجلیدر .

رؤیالر

اطبای محترمه‌مزدن نوری بکر بك افندینك بالاده‌کی عنوان آلتنده مهم بر اثر فنیلری انتشار ایتمشدر . رؤیانك ماهیتنی وثائق‌علمیه ایله کوسترن بوتألیف کزینی قارئلرمزه توصیه ایدرز .

مساوات نامه

قادینلر ایله ارککلر آراسنده برمساوات‌نامه‌نك حصولی لزومندن بحث‌ایدن وخلیل حامدبك طرفندن قلمه آلنان بومفید اثر سهولت کتبخانه‌سی طرفندن طبع ایدیله‌رك موقع انتشاره وضع اولنمشدر . توصیه ایدرز .

شاهقه

بونام‌آلتنده انتشارایدن‌مجموعهٔ ادبیه‌یی‌قارئلرمزه توصیه ایدرز .

خیابان

بونام آلتنده غایت ظریف ونفیس بر شکلده برمجموعهٔ ادبیه دها انتشاره باشلامشدر . اون بش کونده بر انتشار ایدن یکی رفیقمزی تبریك ایدر ، قارئلرمزه توصیه ایدرز .

اجزاجی

بونام آلتنده غایت نافع ومهم بر غزته انتشار

رسملی کتاب نومرو : ۲۷ بیلمجه قوپونی صورت حل امضا و آدرسی	(۲۷ نومرو) بیلمجه مکافاتی اخذنده ابراز اولنه‌جق قوپون آدرس وامضا

ایتدیکنی تبشیر ایله مفتخرز . آیده بر انتشار ایدەجك اولان بو مجموعەنك قدومنی تبریك ایدر ، بو موفقیتلرینی تمنی ایلرز .

جگیجی

شکیب بك طرفندن فرانسوا قوپەدن ترجمه ایدیلن بو اثر ادبیی قارئلرمزه توصیه ایدرز ..

سعی و تتبع

ادرنەده بو نام آلتنده بر مجموعهٔ ادبیه انتشار ایتمشدر . یکی رفیقمزی تبریك ایدرز .

آنّا قارەنین

بو آی کتبخانهٔ ادبیاتمز پك مشهور و معظم بر اثر ادبی ایله جداً زنکینلشدی . کچن نسخەمزده محترم قارئلرمزه تبشیر ایتدیکمز وجهله روس متفکر شهیری تولستویك مشهور جهان اولان و بوتون مدنی لسانلره نقل ایدیلن « آنّا قارەنین » نامندەکی فلسفی و اجتماعی حکایهٔ ادبیەسی غایت نفیس و سلیس بر اسلوبله لسانمزه ده ترجمه ایدلمش ، یکرمیشر فورمەدن متشکل برنجی و ایکنجی جلدلری الك مشکلپسند بر ذوقی ممنون ایدەجك بر طرز بدیعده طبع ایدیلەرك ساحهٔ انتشاره وضع اولونمشدر . متعاقباً اوچنجی و دردنجی جلدلری ده انتشار ایدەجکدر.

کمال قطعیتله دینیله بیلیرکه شمدی یه قدر بزده بو قدر بیوك بر قیمت فلسفیه و ادبیه یه مالك بر رومان ترجمه ایدلەمشدر . بیك اوچ یوز صحیفەدن متشکل بو مفید و کوزل اثر ادبیی لسانمزه نقل و ترجمه ایلەمکله عالم ادبیاتمزه ایفا ایتدکلری خدمت کزیدەدن دولایی اثرك محترم مترجملری رائف نجدت و صادق ناجی بکلرله طابع غیوری ابراهیم حلمی افندی یی کمال صمیمیتله تبریك ایتمەیی وجائب قدر شناسیدن عد ایتدك ..

بر ازدواجك رومانی

روس ادیب شهیری لئون تولستوینك تحلیلات روحیه ایله مالامال بو رقیق و نفیس حکایەسی ده رائف نجدت بك طرفندن اثرك قیمت صنعتکارانەسیله متناسب بر اسلوب جاذبەدار ایله ترجمه ایدیلەرك سهولت کتبخانەسی طرفندن موقع انتشاره قونولمشدر. قارئه و قارئەلرمزه صورت مخصوصەده توصیه ایدەرز.

رسملی کتابك آبونه شرائطی

ایالات ممتازه و ممالك اجنبیه ایچون

فیئات		عروش	فرانق	شلین	پەنی	روبله	قاپیك
ادارەدن آلنمق شرطیله	آلتی آیلغی	۲۵	۰	۰	۰	۰	۰
درسعادت و ولایات ایچون پوسته اجرتیله برابر	» »	۳۰	۸	۶	٤	۳	٤
ادارەدن آلنمق شرطیله	سنەلکی	۵۰	۰	۰	۰	۰	۰
درسعادت و ولایات ایچون پوسته اجرتیله برابر	»	۵٤	۱۵	۱۱	۱۰½	۵	۷۰
ادارەدن آلنمق شرطیله	ایکی سنەلکی	۹۵	۰	۰	۰	۰	۰
درسعادت و ولایات ایچون پوسته اجرتیله برابر	» »	۱۰۸	۳۰	۲۳	۹	۱۱	٤۰

آبونه بدلاتی پیشین اخذ اولنور

فبوس فوطوغرافخانەسی

استانبول شعبەسی

مکملیت — نفاست — اهونیت

Photographie Phébus

هابدن

صوك موده قازمیرلر

انکلیز مقراصداری

تپه باشی

نومرو ۱۲

هابدن

انکلیز مغازه‌سی ارککك، قادین و چوجقلره مخصوص انواع درلو صوك موده قوماشلر و سائره بك اوغلی درشبول اغنزی نومرو ۲۷۹

هابدن

ارککلره مخصوص

حاضر و اصمارلامه کوملك

یاقه غراواط و سائره

غلطه ویووده نومرو ۸۷

درسعادت سرکه‌جیده رالللی خانده درترسسیان مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر .